

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

**Η αλλαγή του νομικού πλαισίου στην οικονομική διαχείριση
των Σχολικών Μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
και ο νέος ρόλος του Διευθυντή**

ΛΑΛΙΩΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΕΥΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΟΣ

ΤΡΙΠΟΛΗ 2013

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

**Η αλλαγή του νομικού πλαισίου στην οικονομική διαχείριση
των Σχολικών Μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
και ο νέος ρόλος του Διευθυντή**

ΛΑΛΙΩΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΕΥΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΟΣ

ΤΡΙΠΟΛΗ 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ		1
ΠΕΡΙΛΗΨΗ		2
ABSTRACT		3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ		4
I. ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ		
Εκπαίδευση και Οικονομία		7
1. Εκπαίδευση και Οικονομική Ανάπτυξη.....		8
2. Η επένδυση στην εκπαίδευση.....		11
3. Η Εκπαιδευτική Μονάδα ως διοικητική μονάδα παραγωγής.....		12
3.1. Διοίκηση Εκπαιδευτικού Οργανισμού.....		13
3.2. Η οικονομική λειτουργία της Εκπαιδευτικής Μονάδας.....		15
3.2.1. Οι εισροές, η διαδικασία και οι εκροές μιας Εκπαιδευτικής Μονάδας.....		16
3.2.2. Η αποδοτικότητα της Εκπαιδευτικής Μονάδας.....		17
3.2.2.i. Η σπουδαιότητα της αποδοτικότητας.....		18
3.2.2.ii. Εκπαιδευτικός χώρος: Το πρόβλημα της εφαρμογής της αποδοτικότητας.....		20
3.2.2.iii. Η αναγνώριση και μέτρηση των εισροών.....		21
3.2.2.iv. Η αναγνώριση και μέτρηση των εκροών.....		21
3.2.2.v. Η σχέση μεταξύ εισροών και εκροών.....		22
3.2.3. Η αποτελεσματικότητα της Εκπαιδευτικής Μονάδας.....		23
3.2.3.i. Τρόποι μέτρησης της αποτελεσματικότητας.....		24
3.2.3.ii. Κόστος – Αποτελεσματικότητα.....		25
4. Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαιδευτική Μονάδα.....		26
4.1. Εκπαιδευτική πολιτική: φορείς και διαδικασίες.....		27
4.2. Η εκπαιδευτική μονάδα ως φορέας διαμόρφωσης και άσκησης εκπαιδευτικής πολιτικής.....		29
4.2.1. Προϋποθέσεις και όρια για ανάδειξη της Εκπαιδευτικής Μονάδας.....		32
4.2.2. Η ρητορική της “συμμετοχής”.....		32
4.2.3. Τα όρια της συμμετοχής και της αποκέντρωσης.....		33
II. ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ		
Άσκηση Οικονομικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής		36
1. Κεντρική εξουσία και χρηματοδότηση της εκπαίδευσης.....		36
2. Χρηματοδότηση της εκπαίδευσης στην Ελλάδα.....		38
3. Η κατανομή και διαχείριση των οικονομικών πόρων στην ελληνική εκπαίδευση.....		44
III. ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ		
Διαχείριση και αξιοποίηση πόρων σε επίπεδο Σχολικής Μονάδας		48
1. Ο θεσμός της Σχολικής Επιτροπής στη χώρα μας.....		48
1.1. Ιστορική αναδρομή.....		49
1.2. Η σπουδαιότητα του έργου της Σχολικής Επιτροπής.....		55
1.3. Αρμοδιότητες της Σχολικής Επιτροπής.....		56
1.3.1. Η “προ-Καλλικρατική” περίοδος.....		56
1.3.2. Μετάβαση στην “Καλλικρατική” περίοδο.....		61
2. Ο Ρόλος του Διευθυντή.....		65
IV. ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ		
Ο νέος ρόλος του Διευθυντή-Ηγέτη		70
V. ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ		
Συμπεράσματα – Προτάσεις		78
Βιβλιογραφία		82
Παράρτημα		86

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η αμφίδρομη σχέση εκπαίδευσης και οικονομικής ανάπτυξης και η συνακόλουθη αντιμετώπιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας ως επένδυσης ερμηνεύει τη θεώρηση ενός εκπαιδευτικού οργανισμού ως διοικητικής και ταυτόχρονα παραγωγικής μονάδας. Στα πλαίσια της συγκεντρωτικής δομής και λειτουργίας του ελληνικού δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος που υπο-χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό και ταυτόχρονα υπόκειται σε αυστηρό έλεγχο από την κεντρική εξουσία, μια δημόσια Σχολική Μονάδα καλείται να υπηρετεί τον κεντρικό σκοπό της, δηλαδή την παροχή εκπαίδευσης, με τον πιο αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο διαχείρισης των πόρων της. Με την αλλαγή του νομικού πλαισίου οικονομικής διαχείρισης ενός δημόσιου σχολείου Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με το νόμο του 2010 (Πρόγραμμα “Καλλικράτης”) περιστελλεται το εύρος των αποφασιστικών αρμοδιοτήτων (προγραμματισμού και απολογισμού) του Διευθυντή, οι οποίες μεταφέρονται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, προκειμένου να εφαρμόζεται η κεντρική οικονομική και εκπαιδευτική πολιτική. Ωστόσο, η δυνατότητα που έχει μια Σχολική Μονάδα να αναπτύξει και να ασκήσει “εσωτερική” πολιτική, παρέχει στο Διευθυντή το ανοικτό πεδίο άσκησης πλήρους κύκλου διοίκησης με την αξιοποίηση όλων των πόρων (υλικών και ανθρώπινων –με τους πρώτους στην υπηρεσία των δεύτερων) της Μονάδας. Ο νέος ρόλος του Διευθυντή-Ηγέτη (απαιτεί να) συνδυάζει πολλαπλές δεξιότητες με στόχο να υπερκεραστούν διοικητικοί και οικονομικοί περιορισμοί και να υπηρετηθεί αποτελεσματικά το όραμα της Σχολικής Μονάδας.

ABSTRACT

The bidirectional relation of education and economic growth and the consecutive meaning of educational process as investment interpret the regard of educational organism as administrative and simultaneously productive unit. In the frames of centralized structure and operation of Greek public educational system which is under-financed by the government budget and simultaneously beings in strict control by the central administration, a public School Unit is called to serve its central aim, that is to say the provision of education, with the most efficient and effective way of management of its resources. From the time that changed the legal frame of economic management of public school of First Degree Education by the law 2010 (Program “ Kallikratis' “) is restricted the breadth of the Director’s decisive competences of planning and assessment, which are transported in the Municipal Administration, so that is applied the central economic and educational policy. However, the potentiality that has a School Unit to develop and to enforce “ internal” policy, provides to the Director the open field to apply the complete circle of administration by the exploitation of all Unit resources (material and human –being the material in the service of human). The new role of Director-Leader (requires to and) combines multiple skills in order to overflowed administrative and economic restrictions and to be served effectively the vision of School Unit.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Την περίοδο που διανύουμε είναι ξεκάθαρο σε όλους πλέον ότι οι ρυθμοί ανάπτυξης και προόδου έχουν αυξηθεί σε σημαντικό βαθμό. Αυτή η διαπίστωση αντλήθηκε από το γεγονός ότι τεράστιος όγκος πληροφοριών και γνώσης διαχέεται ταχύτατα στην κοινωνία και φυσικά αλλάζει τους ρυθμούς ανάπτυξης και προόδου της τεχνολογίας και των επιστημών. Με βάση αυτές τις παραδοχές και με την προϋπόθεση ότι κεντρικό πεδίο κάθε είδους εξέλιξης είναι η κοινωνία και τα υποσυστήματά της, αναμένουμε ότι πολλοί τομείς της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας μεταβάλλονται.

Ειδικότερα, καθώς αυξάνεται ο ρυθμός ζήτησης για γνώση, οι εκπαιδευτικές δηλαδή ανάγκες των πολιτών, οι περιορισμένοι πόροι για την κάλυψη αυτών των αναγκών επιβάλλουν επιλογές μεταξύ τόσο των τιθέμενων στόχων όσο και των μέσων που απαιτούνται για την υλοποίησή τους. Αναδύεται επομένως μια σειρά ερωτημάτων για τη σχέση εκπαίδευσης και οικονομίας όχι μόνο σε επίπεδο θεωρητικό αλλά και καθαρά πρακτικό-διαχειριστικό. (Χαλκιώτης, 1999). Ένας πολύ σημαντικός τομέας, λοιπόν, του οποίου επιχειρούμε να εξετάσουμε και να διερευνήσουμε την επάρκεια στην εποχή της πληροφορίας και της γνώσης είναι ο τομέας της εκπαίδευσης.

Πιο συγκεκριμένα, θα εστιάσουμε στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, γιατί αποτελεί το θεμέλιο του οικοδομήματος όλων των βαθμίδων και την αφετηρία της εκπαιδευτικής διαδρομής κάθε μαθητή. Επιπλέον οι κυβερνήσεις επενδύουν την τελευταία εικοσαετία στην Πρωτοβάθμια περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη περίοδο και ο λόγος έγκειται στο ότι έχουν αντιληφθεί άπαντες τη στενή σχέση που έχουν όλες οι βαθμίδες εκπαίδευσης και κατά συνέπεια τα οφέλη (benefits) που αντανακλώνται σε όλο το φάσμα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. (ΕΠΕΑΕΚ I,II).

Ένας άλλος κύριος λόγος είναι ότι οι οικονομικές δραστηριότητες έχουν καλύψει ένα πολύ σημαντικό μέρος των ατομικών αναγκών σε βάρος των κοινωνικών του αναγκών, με αποτέλεσμα το Νηπιαγωγείο και το Δημοτικό να αποτελούν μια όαση για τους μικρούς μαθητές αλλά και μια σημαντική βοήθεια για τους γονείς τους (Σπυροπούλου, Αντωνακάκη & Κοντάρης, 2007). Η βοήθεια έγκειται στο γεγονός ότι το σχολείο δεν αποτελεί χώρο στείρας γνώσης αλλά πεδίο κοινωνικής αντίληψης και αξιών για τους μαθητές. Όσον αφορά τους γονείς, ουσιαστικά τους παρέχει τη δυνατότητα να ασχολούνται περισσότερο με οικονομικές δραστηριότητες, αφού γνωρίζουν ότι η Πρωτοβάθμια παρέχει κάλυψη μέχρι το απόγευμα (Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο).

Η Διπλωματική Εργασία θα περιγράψει τις μεταβολές που προέκυψαν στο καθεστώς διαχείρισης των οικονομικών πόρων λειτουργίας των σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης έπειτα από την εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου 3852/2010 («*Καλλικράτης*»). Συνακόλουθα θα διερευνήσει τα περιθώρια άσκησης αποτελεσματικής και αποδοτικής διοίκησης από το Διευθυντή της Σχολικής Μονάδας στο υφιστάμενο νέο πλαίσιο αρμοδιοτήτων του.

Υστερα από τη θεωρητική-βιβλιογραφική τεκμηρίωση της διασύνδεσης της δημόσιας εκπαίδευσης με την άσκηση οικονομικής πολιτικής μέσω της κρατικής χρηματικής επιχορήγησης, προκειμένου να αναδειχθεί η οικονομική αξία της εκπαίδευσης, η οποία παίζει καθοριστικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη ατόμων και κοινωνιών, θα διερευνηθεί η μετεξέλιξη του νομικού πλαισίου που διέπει την παραπάνω σχέση με βάση τον ισχύοντα σήμερα νόμο. Ο νέος ρόλος που αναλαμβάνει ο Διευθυντής της Σχολικής Μονάδας απαιτεί διοικητικές πρωτοβουλίες αξιοποίησης ποικίλων πόρων για να ανταποκριθεί η μονάδα στις σύγχρονες προκλήσεις και δυσκολίες.

Σε επίπεδο επιδιωκόμενων στόχων η Διπλωματική Εργασία θα επιδιώξει να αναδείξει πώς κατά την εκπαιδευτική πράξη διάφοροι πόροι, έμψυχοι και υλικοί, χρησιμοποιούνται μέσα από μια συγκεκριμένη διαδικασία διοίκησης για την παραγωγή αποτελεσμάτων (γνώση, μάθηση...) σε ένα ασφυκτικό περιβάλλον κρατικού ελέγχου αλλά και (υπο)χρηματοδότησης της δημόσιας εκπαίδευσης. Το περιβάλλον αυτό αντανακλά την ισχύουσα κεντρική εκπαιδευτική και οικονομική πολιτική αλλά και καθιστά αναγκαία την αναζήτηση και εξεύρεση πόρων (αυτο)χρηματοδότησης της Μονάδας στα ευρύτερα πλαίσια λειτουργίας της ελεύθερης αγοράς. Το ζητούμενο αυτό επανακαθορίζει το διοικητικό ρόλο του Διευθυντή της Σχολικής Μονάδας.

I. ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Εκπαίδευση και Οικονομία

Υπάρχει αναμφίβολα μια αμφίδρομη σχέση ανάμεσα στην Εκπαίδευση και στην Οικονομία καθώς αυτή αναδεικνύεται μέσα από τη συμβολή της εκπαίδευσης στην οικονομική ανάπτυξη ατόμων και κοινωνιών καθώς και από την αναγκαιότητα της οικονομικής ανάπτυξης με σκοπό τη βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Ως δεδομένα για την παραπάνω συλλογιστική παίρνομε τα εξής. Τα άτομα, οι ομάδες ή το κοινωνικό σύνολο έχουν απεριόριστες ανάγκες αλλά οι πόροι που είναι διαθέσιμοι για να καλύψουν αυτές τις ανάγκες είναι εξαιρετικά περιορισμένοι. Αυτό οδηγεί στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ανάγκη επιλογών τόσο μεταξύ των στόχων όσο και μεταξύ των μέσων που απαιτούνται για να υλοποιηθούν αυτοί οι στόχοι. Η σχέση που διέπει τα οικονομικά με τις κοινωνικές προσδοκίες, την εκπαιδευτική κατάρτιση και τις επιλογές των ατόμων είναι πολύπλευρη. Κι αυτό γιατί η **εκπαίδευση μπορεί να θεωρηθεί οικονομικό αγαθό** γιατί *πρώτον*, η εκπαίδευση οδηγεί στην οικονομική ανάπτυξη (μακροοικονομική ανάλυση) ενός τόπου και *δεύτερο*, όταν υπάρχει οικονομική στήριξη της εκπαίδευσης έχουμε ως αποτέλεσμα την καλύτερευση της εκπαίδευσης που με τη σειρά της θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη οικονομική ανάπτυξη. Γίνεται δηλαδή αποδεκτή η παραδοχή ότι οι πόροι που διατίθενται στην εκπαίδευση αποτελούν επένδυση. Έτσι σύμφωνα με τη **θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου** (human capital theory), **η εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να αντιμετωπίζεται ως επένδυση**. Μια βασική διάκριση είναι αυτή ανάμεσα στην ιδιωτική (private) επένδυση που μελετάται από τη μικροοικονομική ανάλυση και την κοινωνική (social) ανάλυση που μελετάται από την μακροοικονομική ανάλυση. Έτσι, όπως ακριβώς και σε ένα φυσικό κεφάλαιο, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η αποδοτικότητα των επενδύσεων

(rate of return) στην εκπαίδευση ως ένα ποσοστό το οποίο εκφράζει το μέγεθος της απόδοσης της επένδυσης στην εκπαίδευση. (Χαλκιώτης, 1999)

Τα **Οικονομικά της Εκπαίδευσης** ασχολούνται τόσο με την εφαρμογή της οικονομικής ανάλυσης στην εκπαίδευση όσο και με την επίδραση της εκπαίδευσης στο οικονομικό γίγνεσθαι. Κατά την εκπαιδευτική διαδικασία συσσωρεύεται, αναπτύσσεται, αποκτάται γνώση μέσω της αμοιβαίας σχέσης “*χρηστών*” (διδασκομένων) και “*προμηθευτών*” (διδασκόντων). Βέβαια, θα πρέπει να τονιστεί ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών δεν αισθάνεται άνετα όταν ακούει για οικονομικές πτυχές της εκπαίδευσης, επειδή πιστεύει πως έτσι υποτιμώνται οι μορφωτικές και πολιτιστικές διαστάσεις της. Ωστόσο αυτό οφείλεται σε παρεξήγηση, αφού τα οικονομικά της εκπαίδευσης μπορούν να συμβάλλουν στην κατανόηση ορισμένων προβλημάτων του εκπαιδευτικού γίγνεσθαι.

1. Εκπαίδευση και Οικονομική Ανάπτυξη

Η έννοια της επένδυσης στο ανθρώπινο κεφάλαιο που προάγει την οικονομική ανάπτυξη έχει τις ρίζες της στην εποχή του Adam Smith και των άλλων κλασικών οικονομολόγων που τόνιζαν την αξία της επένδυσης στις ανθρώπινες δεξιότητες. Πιο συγκεκριμένα στη δεκαετία του 1960, οι Schultz (1961) και Denison (1962) έδειξαν ότι η εκπαίδευση συμβάλλει άμεσα στην αύξηση του εθνικού εισοδήματος, βελτιώνοντας τις δεξιότητες και τις παραγωγικές δυνατότητες του εργατικού δυναμικού. Οι παραπάνω προσπάθειες μέτρησης της συμβολής της εκπαίδευσης στην οικονομική ανάπτυξη βασίστηκαν είτε στην προσέγγιση της “*λογιστικής αύξησης*” είτε στην “*απόδοση*” (rate of return) του ανθρώπινου κεφαλαίου, προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε από τον Schultz και άλλους. Η πρώτη προσέγγιση, η μέθοδος της “*λογιστικής αύξησης*” βασίζεται στην έννοια της συνολικής συνάρτησης παραγωγής η οποία συνδέει τις εκροές (Y) με τις εισροές

φυσικού κεφαλαίου (K) και της εργασίας (L). Η απλούστερη μορφή της συνάρτησης παραγωγής που χρησιμοποιείται σε πολλές μελέτες αυτού του είδους είναι: $Y = F(K,L)$.

Ο Denison, προσπαθώντας να εξηγήσει την οικονομική ανάπτυξη των ΗΠΑ κατά τη χρονική περίοδο 1910 -1960 με βάση την αύξηση της εργασίας και του φυσικού κεφαλαίου, διαπίστωσε ότι υπήρχε ένα μεγάλο “υπόλοιπο” που δε μπορούσε να εξηγηθεί με αυτή τη μέθοδο. Έτσι στη συνέχεια πολλοί ερευνητές προσπάθησαν να ανακαλύψουν πόσο από αυτό το “υπόλοιπο” σχετιζόταν με την επίδραση της εκπαίδευσης στην ποιότητα του εργατικού δυναμικού ή με άλλους παράγοντες, όπως οι βελτιώσεις στην ποιότητα του φυσικού κεφαλαίου και οι οικονομίες κλίμακας. Κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η εκπαίδευση και η έρευνα θεωρούνται ως ο κυριότερος απροσδιόριστος συντελεστής. Ο Denison, σύμφωνα με τις μετρήσεις του, βρήκε πως 15% της αύξησης του Α.Ε.Π. των ΗΠΑ μεταξύ 1950 και 1967 οφειλόταν στην αύξηση της εκπαίδευσης του εργατικού δυναμικού.

Η συμβολή της εκπαίδευσης στην οικονομική ανάπτυξη

Χώρα	Ποσοστό συμβολής στον ετήσιο δεβέτη ανάπτυξης
<i>Βόρεια Αμερική</i>	
Καναδάς	25.0
Ηνωμένες Πολιτείες	15.0
<i>Ευρώπη</i>	
Βέλγιο	14.0
Δανία	4.0
Γαλλία	6.0
Ομοσπ. Δημοκρ. Γερμανίας	2.0
Ελλάδα	3.0
Ισραήλ	4.7
Ιταλία	7.0
<i>Κάτω Χώρες</i>	5.0
Νορβηγία	7.0
Ηνωμένο Βασίλειο	12.0
Ε.Σ.Σ.Δ.	6.7
<i>Λατινική Αμερική</i>	
Αργεντινή	16.5
Βραζιλία	3.3
Χιλή	4.5
Κολομβία	4.1
Ισημερινός	4.9
Ονδούρα	6.5
Μεξικό	0.8
Περού	2.5
Βενεζουέλα	2.4
<i>Ασία</i>	
Δημοκρ. της Κορέας	15.9
Ιαπωνία	3.3
Μαλαισία	14.7
Φιλιππίνες	10.5
<i>Αφρική</i>	
Γκάνα	23.2
Κένυα	12.4
Νιγηρία	16.0

Πηγή: Psacharopoulos, 1984 (σ. 337)

Ωστόσο η βασική εκδοχή της θεωρίας του ανθρώπινου κεφαλαίου πως το επίπεδο της εκπαίδευσης επηρεάζει την παραγωγικότητα, κάτι που αντανακλάται στο εισόδημα, έχει αμφισβητηθεί. Η κριτική της θεώρησης αυτής, γνωστή και ως ‘*υπόθεση κοσκινίσματος*’ (screening hypothesis), υποστηρίζει πως η εκπαίδευση αναγνωρίζει τις παραγωγικές ικανότητες, χωρίς κατ’ ανάγκη να τις αυξάνει κιόλας. Η εκπαίδευση έχει πιστοποιητικά με βάση τα οποία οι εργοδότες μπορούν να επιλέξουν τους εργαζόμενους (κοσκινίζοντάς τους) και να καθορίσουν τις ανάλογες αμοιβές. Ο Schultz (1963) προσπάθησε να υπολογίσει την συμβολή της εκπαίδευσης στην οικονομική ανάπτυξη μετρώντας το βαθμό απόδοσης του ανθρώπινου κεφαλαίου και μετά τον συνέκρινε με το βαθμό απόδοσης του φυσικού κεφαλαίου. Από αυτό οδηγήθηκε στο συμπέρασμα ότι ένα σημαντικό μέρος της ανάπτυξης των ΗΠΑ οφειλόταν στην υψηλή απόδοση του ανθρώπινου δυναμικού λόγω της εκπαίδευσής του. Από τις παραπάνω έρευνες είναι ξεκάθαρο ότι η αύξηση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης του εργατικού δυναμικού φαίνεται να εξηγεί ένα σημαντικό μέρος της ανάπτυξης των αναπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών περίπου από το 1950. Ένας άλλος ερευνητής, ο Easterlin (1981), με μια μεγάλη του έρευνα εξέτασε τη σχέση μεταξύ εκπαίδευσης και οικονομικής ανάπτυξης στις εικοσιπέντε μεγαλύτερες χώρες του κόσμου και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εξάπλωση της σύγχρονης τεχνολογίας βασιζόταν στην όσο το δυνατόν μεγαλύτερη δυναμική για μάθηση, καθώς και στην παρακίνηση που προέκυπτε από την ανάπτυξη του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος.

Πράγματι, λοιπόν, υπάρχουν πάρα πολλά ευρήματα και στοιχεία από την οικονομική ιστορία και την πρόσφατη οικονομετρική έρευνα που επιβεβαιώνουν την άποψη πως **η εκπαίδευση συμβάλλει άμεσα και έμμεσα στην οικονομική ανάπτυξη**. Παρόλα αυτά παραμένει το αιώνιο ερώτημα, παρόμοιο με αυτό του αυγού και της κότας, αναφορικά με τη σχέση εκπαίδευσης και οικονομικής ανάπτυξης. Εάν δηλαδή η οικονομική

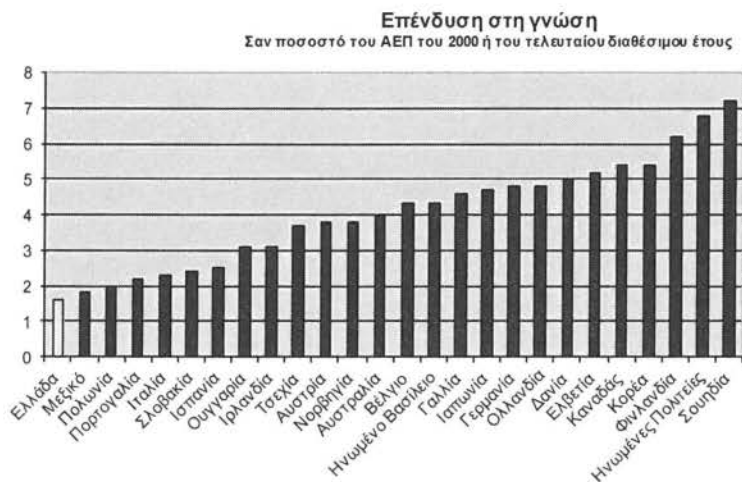
ανάπτυξη προκαλεί και την αύξηση της επένδυσης στην εκπαίδευση ή το αντίστροφο.

2. Η επένδυση στην εκπαίδευση

Με βάση την **μακροοικονομική ανάλυση** τίθεται το ερώτημα αν πρέπει να γίνει επένδυση στο φυσικό ή το ανθρώπινο κεφάλαιο. Και τελικά ποια θα είναι η απόδοση της επένδυσης στο καθένα από αυτά; Τα πορίσματα πολυάριθμων ερευνών (Mincer, 1974 · Psacharopoulos, 1981) δείχνουν πως στις αναπτυσσόμενες χώρες ο μέσος όρος της απόδοσης του ανθρώπινου κεφαλαίου είναι μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο του φυσικού κεφαλαίου, ενώ στις αναπτυγμένες ισχύει το αντίστροφο. Εάν οι κυβερνήσεις ενδιαφέρονται να μεγιστοποιήσουν την ανάπτυξη, πρέπει να γνωρίζουν πως η επένδυση στην εκπαίδευση ή την κατάρτιση μπορεί να συγκριθεί με άλλες επενδυτικές μορφές – ιδίως με την επένδυση στο φυσικό κεφάλαιο και την κοινωνική υποδομή – και πρέπει επίσης να γνωρίζουν ποιες μορφές επένδυσης στην εκπαίδευση προσφέρουν την υψηλότερη απόδοση.

Με βάση την **μικροοικονομική ανάλυση**, ένας άλλος τρόπος προσέγγισης είναι η εξέταση της σχέσης μεταξύ της εκπαίδευσης και του εισοδήματος σε ατομικό επίπεδο. Πόσο και πώς, δηλαδή, επηρεάζεται το εισόδημα ενός ατόμου από το επίπεδο της εκπαίδευσής του. Για τη μέτρηση του μεγέθους της ιδιωτικής απόδοσης πρέπει να γνωρίζουμε το ιδιωτικό κόστος και τα ιδιωτικά οφέλη που προκύπτουν ως αποτέλεσμα της απόφασης ενός προσώπου να επενδύσει στην εκπαίδευση. Σε αυτήν την περίπτωση υπάρχουν δύο κατηγορίες κόστους: το άμεσο και το έμμεσο. Το *άμεσο κόστος* περιλαμβάνει την πληρωμή διδασκτρων, τις δαπάνες διαμονής, αγοράς βιβλίων και μετακινήσεων, και γενικά οτιδήποτε σχετίζεται με τη φοίτηση σε μια Εκπαιδευτική Μονάδα. Το *έμμεσο κόστος* αφορά το

“διαφυγόν εισόδημα”, τη δυνατότητα, δηλαδή, που θα έχει ο εκπαιδευόμενος να έχει απολαβές αφού, αντί να σπουδάζει, θα μπορούσε να εργάζεται. Το όφελος από την επένδυση στην εκπαίδευση ισοδυναμεί με τις αυξημένες αποδοχές που οφείλονται σε αυτήν την εκπαίδευση (Χαλκιάτης, 1999· Ψαχαρόπουλος, 1999).

Πηγή: Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος

3. Η Εκπαιδευτική Μονάδα ως διοικητική μονάδα παραγωγής

Η χρήση οικονομικών όρων και οικονομετρικών αναλύσεων στο χώρο της εκπαίδευσης θα εφαρμοστεί στη συνέχεια της Εργασίας μας αναφορικά προς την Εκπαιδευτική Μονάδα. Με τον όρο **Εκπαιδευτική (εδώ Σχολική) Μονάδα** εννοούμε το σχολείο Πρωτοβάθμιας (στην περίπτωση μας) και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ως **οργανισμό** που αποτελείται από το Διευθυντή, τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές χωρισμένους σε τάξεις, το βοηθητικό προσωπικό (προσωπικό καθαριότητας, επιστάτες, κυλικείο), τους γονείς και το εξωτερικό περιβάλλον του σχολείου. Ο όρος **Εκπαιδευτική Μονάδα** (Ε.Μ.) θα χρησιμοποιείται στην εργασία μας

εναλλακτικά προς τους όρους *Σχολείο* ή *Σχολική Μονάδα* (Σ.Μ.), μολονότι δεν ταυτίζεται με αυτούς.. Ο όρος *Σχολείο* ή *Σχολική Μονάδα* παραπέμπει, σχεδόν αποκλειστικά σε μαθησιακές σχέσεις και καταστάσεις. Με τη χρήση του όρου *Εκπαιδευτική Μονάδα* αποδίδεται καλύτερα το πλέγμα και η δυναμική των σχέσεων που υπάρχουν αλλά και που αναπτύσσονται σε διάφορα επίπεδα από όλους όσοι εμπλέκονται στη διαδικασία διαμόρφωσης και άσκησης της εκπαιδευτικής πολιτικής.

3.1. Διοίκηση Εκπαιδευτικού Οργανισμού

Με τον όρο «*εκπαιδευτικό οργανισμό*» θεωρούμε μια ομάδα ατόμων που εργάζονται με σκοπό την παροχή «εκπαίδευσης» σύμφωνα με κάποιες καθιερωμένες σχέσεις. Τα βασικά κοινά χαρακτηριστικά όλων των οργανισμών είναι: οι άνθρωποι, οι κοινοί αντικειμενικοί σκοποί και η ύπαρξη μιας οργανωτικής δομής, μιας εξουσίας και ενός τρόπου επικοινωνίας μεταξύ των μελών του οργανισμού. Οι εκπαιδευτικοί οργανισμοί έχουν δύο βασικά χαρακτηριστικά που τους διαφοροποιούν από τους άλλους οργανισμούς:

Πρώτον, ο σκοπός τους, η παροχή «εκπαίδευσης», δεν μπορεί να καθοριστεί με σαφήνεια, με συνέπεια να είναι δύσκολο να οριστεί και η έννοια της αποτελεσματικότητας. Δεύτερον, στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς παρατηρείται επικάλυψη ρόλων. Δεν υπάρχει δηλαδή σαφής διάκριση μεταξύ του «πελάτη», του «εργαζόμενου» και του «αποτελέσματος-προϊόντος» που προσφέρεται από τους οργανισμούς αυτούς (Κουτούζης, 1999α).

Διοίκηση των εκπαιδευτικών μονάδων είναι η διαδικασία του συντονισμού ανθρώπων (μαθητών, δασκάλων, βοηθητικού προσωπικού) και υπαρχόντων μέσων για την παροχή εκπαίδευσης με τον πιο

αποτελεσματικό τρόπο. Με τον όρο «*διοίκηση*» σε καμιά περίπτωση δεν εννοούμε την άσκηση εξουσίας σε βάρος των ανθρώπινων αναγκών και επιθυμιών (Κουτούζης, 1999α). Τα σχολεία είναι **αυτοδιοικούμενες κοινότητες** με την **εξουσία ισομερώς κατανεμημένη στο προσωπικό** και με το **διευθυντή επαγγελματικά πρώτο μεταξύ ίσων** (Everard & Morris, 1999). Η γραφειοκρατική οργάνωση, ωστόσο, του εκπαιδευτικού μας συστήματος έχει ως συνέπεια ανάμεσα στα άλλα την προσκόλληση στην τήρηση των κανόνων και την έλλειψη συνεργασίας και ομαδικού πνεύματος. Η ανάπτυξη της Οργανωτικής και Διοικητικής Επιστήμης καθώς και των άλλων επιστημών και οι αλλαγές που σημειώνονται καθημερινά στη σύγχρονη κοινωνία, «*την κοινωνία της γνώσης και πληροφορίας*», οδήγησαν στην ανάγκη επαναπροσδιορισμού του ρόλου της ηγεσίας στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς και ιδιαίτερα στη σχολική μονάδα. Στα πλαίσια αυτά θα παρουσιάσουμε τις βασικές όψεις της λειτουργίας και της διοίκησης των Σχολικών Μονάδων της Πρωτοβάθμιας δημόσιας Εκπαίδευσης. Ο Διευθυντής ενός εκπαιδευτικού οργανισμού έχει τις εκτελεστικές αρμοδιότητες και την ευθύνη για το λειτουργικό *προγραμματισμό*, την αποτελεσματικότερη *οργάνωση* του σχολείου και του προσωπικού και τον *έλεγχο* των λειτουργιών του σχολείου. Έχει δηλαδή αρμοδιότητες που εντοπίζονται στο επίπεδο της καθημερινής λειτουργίας και ένας βασικός τρόπος αποτελεσματικότερης οργάνωσης και λειτουργίας του οργανισμού είναι οι τακτικές συνεδριάσεις του Συλλόγου των Διδασκόντων.

Η ανάπτυξη των επιστημών της Παιδαγωγικής, της Ψυχολογίας και της Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας και η απαίτηση των μαθητών, των γονέων και της ευρύτερης κοινωνίας για βελτίωση της ποιότητας στην παρεχόμενη εκπαίδευση έκαναν επιτακτική την ανάγκη για μια αποδεδειγμένη αποτελεσματικότητα και ποιότητα των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, καθώς και για λογοδοσία από μέρος των εκπαιδευτικών οργανισμών και

μονάδων. Μέσα στο πλαίσιο αυτών των κοινωνικών αναγκών γεννήθηκε η **Διοίκηση Ολικής Ποιότητας**. Η έννοια της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στην εκπαίδευση θεωρείται ως μια φιλοσοφία, ένα σύνολο αρχών που αποτελούν τη βάση της συνεχούς βελτίωσης και περιλαμβάνει την εφαρμογή ποιοτικών μεθόδων με τη χρησιμοποίηση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, με σκοπό τις αποτελεσματικότερες ή ποιοτικά ανώτερες παρεχόμενες υπηρεσίες. Η ποιότητα είναι το αποτέλεσμα μιας συνεχούς και διαμορφωτικής διαδικασίας, η οποία εστιάζεται στη συνεχή βελτίωση του προϊόντος ή των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πελάτες (Κουτούζης, 1999α). Στην περίπτωση της εκπαίδευσης πελάτες θεωρούμε τους μαθητές, τους γονείς, τους εκπαιδευτικούς και την κοινωνία. «Ολική» σημαίνει ότι όλο το ανθρώπινο δυναμικό συμμετέχει στην προσπάθεια βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Οι έρευνες έχουν δείξει, ότι τα σχολεία γίνονται καλύτερα και παρέχουν υψηλής ποιότητας εκπαιδευτικές υπηρεσίες, όταν το ανθρώπινο δυναμικό είναι υψηλής ποιότητας, εμπνέεται από σύγχρονες μορφές ηγεσίας, ζει και εργάζεται σε συνθήκες εργασίας με υλικοτεχνικές υποδομές που διευκολύνουν κάθε δημιουργική προσπάθεια. Ο κλάδος της εκπαιδευτικής διοίκησης άλλωστε παρέχει στο διευθυντή και στους εκπαιδευτικούς της Σχολικής Μονάδας όλες τις βασικές ιδέες, έννοιες και τεχνικές για το πώς χτίζονται οι ομάδες συνεργαζόμενων ατόμων, όπως είναι η Σχολική Μονάδα και τάξη, παρέχοντας έτσι βοήθεια σε θέματα ανάπτυξης στρατηγικής αντιμετώπισης των ιδιαίτερων αναγκών των μαθητών.

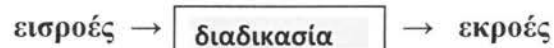
3.2. Η οικονομική λειτουργία της Εκπαιδευτικής Μονάδας

Στην ενότητα αυτή θα προσπαθήσουμε να αναδείξουμε το χαρακτήρα της οικονομικής λειτουργίας ενός εκπαιδευτικού οργανισμού. Οι διευθυντές των μονάδων εκπαίδευσης καλούνται να έχουν βαθιά κατανόηση και γνώση

των οικονομικών τεχνικών που θα τους δώσει τη δυνατότητα να κάνουν μια σωστή αξιολόγηση των οικονομικών προβλημάτων και θα τους οδηγήσει στη λήψη σωστών αποφάσεων για τη βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των μονάδων τους.

3.2.1. Οι εισροές, η διαδικασία και οι εκροές μιας Εκπαιδευτικής Μονάδας

Μια Ε.Μ. θεωρείται και μονάδα παραγωγής, όπως, δηλαδή, οποιαδήποτε τυπική οικονομική μονάδα. Μια παραγωγική μονάδα θα μπορούσε να οριστεί ως ένα σύνολο, του οποίου τα συστατικά μέρη μέσα από την αλληλοσυσχέτισή τους αποβλέπουν στην παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών. Έτσι και μια Ε.Μ. παράγει ‘εκροές’, δηλαδή ποικίλες μορφές γνώσης και μάθησης. Αυτού του είδους η παραγωγική διαδικασία θα μπορούσε να απεικονιστεί ως εξής:

Οι *εισροές* περιλαμβάνουν τους πόρους που απαιτούνται για να λειτουργήσει ένας εκπαιδευτικός οργανισμός. Αυτοί μπορεί να είναι οι ‘πραγματικοί’ (ανθρώπινοι, υλικοί και τεχνικοί), οι ‘χρηματικοί’, ο χρόνος και η πληροφόρηση. Η *διαδικασία* περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο οι πόροι ενός συστήματος συνδυάζονται για την παραγωγή των αποτελεσμάτων του. Είναι ενσωματωμένη στο πρόγραμμα σπουδών ή το αναλυτικό πρόγραμμα μιας Ε.Μ., στις διαδικασίες, μεθόδους και γενικότερα στη δομή και τους τρόπους με τους οποίους λειτουργεί ένας εκπαιδευτικός οργανισμός. Οι *εκροές* αντιπροσωπεύουν τα άμεσα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων ενός εκπαιδευτικού οργανισμού. Εκροές ενός εκπαιδευτικού κύκλου ή μιας Ε.Μ. μπορεί να είναι η μάθηση, η απόκτηση γνώσης, η κοινωνικοποίηση και πολιτικοποίηση του ατόμου, η σύνδεση με την αγορά εργασίας και η απόκτηση δεξιοτήτων. Αν

προσπαθήσουμε να συγκρίνουμε τις εκροές μεταξύ τομέων της εκπαίδευσης και της βιομηχανίας, για παράδειγμα, θα συναντήσουμε αρκετά προβλήματα γιατί οι εκροές της εκπαίδευσης είναι ποιοτικές και δεν μπορούν να οριστούν με σαφήνεια, πόσο δε μάλλον να καταμετρηθούν. Υπάρχει επίσης το πρόβλημα της ‘*προστιθέμενης αξίας*’. Πώς είναι δυνατόν, δηλαδή, να θεωρηθούν οι αλλαγές της γνώσης ενός ατόμου αποτέλεσμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας μόνο κι όχι άλλων παραγόντων; Για παράδειγμα, οι διαφορετικές επιδόσεις που επιτυγχάνουν τα σχολεία στις εξετάσεις οφείλονται στη διαφορά της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης που προσφέρουν ή στις διαφορές της νοημοσύνης και του κοινωνικού υπόβαθρου των μαθητών τους; (Χαλκιώτης, 1999)

3.2.2. Η αποδοτικότητα της Εκπαιδευτικής Μονάδας

Η έννοια της *αποδοτικότητας* χρησιμοποιείται για την ανάλυση παραγωγής, η οποία σύμφωνα με την οικονομική θεωρία ορίζεται ως η *διαδικασία μετατροπής ενός είδους αγαθών ή υπηρεσιών σε ένα άλλο*. Για παράδειγμα, στη βιομηχανική παραγωγή το εργατικό δυναμικό και το κεφάλαιο (εισροές) συνδυάζονται για να μετατρέψουν τις πρώτες ύλες σε προϊόντα (εκροές). Έτσι, ενώ μιλάμε για μια φυσική αλλαγή στη φύση του προϊόντος, η έννοια της μετατροπής που είναι κεντρική στην παραγωγική θεωρία μπορεί να εφαρμοστεί σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας. Βέβαια, ένα δεδομένο επίπεδο εκροών μπορεί να παραχθεί από διαφορετικούς συνδυασμούς εισροών. Υπάρχουν, δηλαδή, μέθοδοι παραγωγής που χαρακτηρίζονται είτε από ένταση κεφαλαίου είτε από ένταση εργασίας. Πρέπει επίσης να αποσαφηνίσουμε τους όρους ‘*τεχνική*’ και ‘*οικονομική*’ *αποδοτικότητα*. Η αύξηση της ‘*τεχνικής*’ αποδοτικότητας επιτυγχάνεται όταν από μια δεδομένη ποσότητα εισροών παράγεται ο μέγιστος αριθμός εκροών ή μια δεδομένη ποσότητα εκροών

παράγεται από τον ελάχιστο δυνατό αριθμό εισροών. Οι εισροές ωστόσο κοστίζουν χρήματα. Η αύξηση της “οικονομικής” αποδοτικότητας επιτυγχάνεται όταν ο ίδιος αριθμός εκροών παράγεται με το χαμηλότερο δυνατό κόστος.

Στον τομέα της εκπαίδευσης είναι χρήσιμες και κάποιες άλλες μορφές αποδοτικότητας. Η αποδοτικότητα “ανταλλαγής” (exchange efficiency) αναφέρεται στην αποδοτικότητα με την οποία “εκπαιδευτικά προϊόντα” ικανοποιούν τις εκπαιδευτικές ανάγκες των πολιτών. Οι πόροι, δηλαδή, χρησιμοποιούνται για την παροχή εκπαίδευσης ανάλογα με το είδος και την ποσότητα που χρειάζεται η κοινωνία. Αυτόματα, όμως, τίθεται το ερώτημα: ποιος αποφασίζει για αυτά τα προϊόντα ή ποια είναι η σωστή σύνθεσή τους; Γιατί αν παρέχονται διαφορετικά προϊόντα από την κοινωνική ζήτηση, τότε υπάρχει σπατάλη πόρων. Για το λόγο αυτόν υπάρχουν και διαφορετικές απόψεις αναφορικά με τη σύνθεση των εκπαιδευτικών εκροών που είναι στην ουσία απόλυτα δικαιολογημένες. Υπάρχουν διαφορετικές απόψεις για τους σκοπούς της εκπαίδευσης ή τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας. Έτσι καταλήγει η ευθύνη των επιλογών να αποτελεί ένα πολιτικό γεγονός. (Χαλκιώτης, 1999)

3.2.2.ι. Η σπουδαιότητα της αποδοτικότητας

Ο ορισμός του Robbins (1935) σχετικά με τα οικονομικά που όρισε ότι είναι η επιστήμη που μελετά την ανθρώπινη συμπεριφορά ως τη σχέση μεταξύ σκοπών και περιορισμένων μέσων που έχουν εναλλακτικές χρήσεις, αφορά και την ίδια την εκπαίδευση στον ίδιο βαθμό όπως και κάθε άλλη δράση του ατόμου. Πράγματι, οι οικονομολόγοι δικαιούνται να θέτουν ερωτήματα για τις επιλογές ανάμεσα στα περιορισμένα μέσα και τις πολλές επιθυμίες του εκπαιδευτικού κόσμου. Η οικονομική ανάλυση συμβάλλει στην κατανόηση για το πώς και το γιατί της κατανομής των πόρων στον εκπαιδευτικό τομέα

και την παροχή οδηγιών και συμβουλών σε αυτούς που διαμορφώνουν πολιτική και στα διευθυντικά στελέχη για το πώς μπορούν να επηρεάσουν τη λήψη αποφάσεων μέσα από κατάλληλους μηχανισμούς (χρηματοοικονομικούς και άλλους). Μάλιστα όσο η ζήτηση (ποσοτική και ποιοτική) για εκπαίδευση αυξάνεται και η διάθεση των απαραίτητων κρατικών πόρων αδυνατεί να ικανοποιήσει τη ζήτηση, τόσο η πίεση για αύξηση της αποδοτικότητας και για όσο το δυνατό πιο χρηστή χρήση των πόρων αυξάνεται (Χαλκιώτης, 1999).

Χαρακτηριστική είναι η χρήση σε όλες τις μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της χώρας του συστήματος (**survey**) καταγραφής και αποτύπωσης του μαθητικού δυναμικού, του εκπαιδευτικού προσωπικού, των τάξεων, των τμημάτων και των ωρολόγιων προγραμμάτων με απόλυτα συγχρονικό τρόπο. Με τον τρόπο αυτό το Υπουργείο έχει σε πραγματικό χρόνο την αποτύπωση του προσωπικού και του διδακτικού τους ωραρίου. Μάλιστα πρόσφατα (το Νοέμβριο του 2012) οι Διευθυντές των Σχολικών Μονάδων είναι υποχρεωμένοι να επικυρώνουν την ακρίβεια των στοιχείων του Survey που αφορούν στη Μονάδα τους μια φορά το δεκαπενθήμερο και , επιπλέον, όταν υπάρχουν αλλαγές. Η πίεση που ασκείται είναι ξεκάθαρη.

Θα πρέπει να σημειωθεί πως ένα ανθρωποσύστημα, όταν αντιμετωπίζει αυξημένη κοινωνική και οικονομική ζήτηση, έχει στη διάθεσή του τρεις εναλλακτικές επιλογές (Windham,1988): α. να διαθέσει περισσότερους πόρους ανακαλύπτοντας νέες πηγές, πράγμα δύσκολο, χωρίς ωστόσο να αποκλείεται, β. να αποδεχθεί φτωχότερη ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών ή να μειώσει την πρόσβαση σε αυτές, πράγμα μη αποδεκτό και γ. να αυξήσει την αποδοτικότητα με την οποία χρησιμοποιούνται οι διαθέσιμοι πόροι, πράγμα που δείχνει το δρόμο και καθιστά την αύξηση της αποδοτικότητας την πιο σημαντική επιλογή.

Μια άλλη σημαντική έννοια της αποδοτικότητας αποτελεί και η *εσωτερική αποδοτικότητα*. Αυτή εξετάζει τη σχέση μεταξύ εισροών και

εκροών εντός του εκπαιδευτικού συστήματος ή εντός της Εκπαιδευτικής Μονάδας ανεξάρτητα από τους ευρύτερους σκοπούς της κοινωνίας. Έτσι, καθώς η εσωτερική αποδοτικότητα μετριέται σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς στόχους, οι κρίσεις για την αποδοτικότητα εξαρτώνται από τον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικές εκροές ορίζονται και μετριοούνται. Για παράδειγμα, εάν αυξάνεται το κόστος ανά εκπαιδευόμενο σε πραγματικές τιμές χωρίς να διαπιστώνεται παράλληλη αύξηση της γνώσης ή των δεξιοτήτων που προσλαμβάνει, αυτό θα σήμαινε πως η λειτουργία της Ε.Μ. γίνεται λιγότερο αποδοτική και άρα υπάρχει σπατάλη πόρων. (Χαλκιώτης, 1999)

3.2.2.ii. Εκπαιδευτικός χώρος: Το πρόβλημα της εφαρμογής της αποδοτικότητας

Για να είναι δόκιμη η εφαρμογή της έννοιας της αποδοτικότητας στην εκπαίδευση, οι οικονομολόγοι την αντιμετωπίζουν ως μια παραγωγική διαδικασία κατά την οποία διάφοροι ανθρώπινοι και φυσικοί πόροι (εισροές) αναμειγνύονται με ποικίλους τρόπους. Το εξαγόμενο αυτής της διαδικασίας είναι τα εκπαιδευτικά προϊόντα ή εκροές, χωρίς να είναι το ίδιο προβλέψιμες όσο, για παράδειγμα, στο χώρο της βιομηχανίας. Έτσι ανακύπτει ένα πρόβλημα σχετικά με την εφαρμογή της έννοιας της αποδοτικότητας στην εκπαίδευση, που οφείλεται σε τρεις βασικούς λόγους: α. στην αναγνώριση και μέτρηση των εισροών, β. στην αναγνώριση και μέτρηση των εκροών και γ. στην κατανόηση της σχέσης μεταξύ εισροών και εκροών (Χαλκιώτης, 1999).

3.2.2.iii. Η αναγνώριση και μέτρηση των εισροών

Στην εκπαίδευση ο διαχωρισμός μεταξύ εισροών και εκροών δεν είναι εύκολος. Και αυτό γιατί οι διδασκόμενοι ενός εκπαιδευτικού κύκλου που αποτελούν μία από τις εισροές, ταυτόχρονα γίνονται και εκροές όταν ολοκληρώσουν αυτόν τον κύκλο. Επιπρόσθετα ως εκροή δεν μπορεί να θεωρείται απλώς ένας απόφοιτος αλλά η απόκτηση γνώσης και δεξιοτήτων που πιστοποιούνται από τον τίτλο σπουδών. Ακόμα, ο χρόνος και η προσπάθεια που δαπανά ένας εκπαιδευόμενος σπάνια συμπεριλαμβάνεται στο κόστος της εκπαίδευσης (αυτό αποτελεί κοινό πρόβλημα στον τομέα των υπηρεσιών, όταν οι εισροές είναι ταυτόχρονα και εκροές) (Χαλκιώτης, 1999).

3.2.2.iv. Η αναγνώριση και μέτρηση των εκροών

Στο εκπαιδευτικό γίνεσθαι υπάρχει ένα εξίσου σημαντικό πρόβλημα σχετικά με την αναγνώριση των εκροών και τη μέτρηση της αξίας τους, καθώς δεν υπάρχει τιμή αγοράς όπως για τα προϊόντα της γεωργικής ή της βιομηχανικής παραγωγής. Η μέτρηση των εκροών, μάλιστα, γίνεται ακόμα δυσκολότερη όταν αφορά στην παραγωγή από μια πηγή πολλαπλών εκροών που δύσκολα ποσοτικοποιούνται, όπως για παράδειγμα συμβαίνει στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Παρά τις προαναφερθείσες δυσκολίες, χρησιμοποιούνται κάποιοι δείκτες ως εργαλεία μέτρησης της αποδοτικότητας. Συγκεκριμένα, για την οικονομική αποδοτικότητα, χρησιμοποιείται ο δείκτης του *κόστους ανά μονάδα*, ο λόγος δηλαδή του συνολικού κόστους που απαιτείται για μια δραστηριότητα δια του αριθμού των μονάδων που αυτή η δραστηριότητα παράγει. Τέτοια περίπτωση μπορεί να θεωρηθούν οι απόφοιτοι ενός εκπαιδευτικού κύκλου ή μιας Ε.Μ.. Εάν γίνουν συγκρίσεις παρεμφερών Ε.Μ. (π.χ. Ι.Ε.Κ. ή Πανεπιστημιακών

τιμημάτων) και υπάρχουν διαφορές στο κόστος ανά απόφοιτο, θα πρέπει να διερευνηθεί η περίπτωση βελτίωσης της αποδοτικότητας εκείνων των Ε.Μ. που έχουν υψηλότερο κόστος. Άλλοι δείκτες, που αντιστοιχούν σε εκροές, είναι η αναλογία αυτών που αποφοιτούν από έναν εκπαιδευτικό κύκλο σε σχέση με αυτούς που φοιτούν, οι βαθμοί των τίτλων σπουδών, αλλά και η εκπαιδευτική προστιθέμενη αξία. (Χαλκιάτης, 1999)

3.2.2.ν. Η σχέση μεταξύ εισροών και εκροών

Εκτός από τις δυσκολίες που αφορούν στην αναγνώριση και μέτρηση της αξίας των εισροών και των εκροών, δυσκολίες χαρακτηρίζουν και τη σχέση μεταξύ τους. Όταν το εκπαιδευτικό σύστημα προσεγγίζεται από την οικονομική σκοπιά ως μια παραγωγική διαδικασία, τότε χρειάζονται τα σχετικά εννοιολογικά και αναλυτικά εργαλεία για την κατανόηση, αξιολόγηση και εξεύρεση τρόπων για τη βελτίωση της *αποτελεσματικότητας* (πλέον) του συστήματος. Το απαραίτητο θεωρητικό πλαίσιο βασίζεται στη θεωρία της παραγωγής, η οποία μελετά τους τρόπους με τους οποίους οι εισροές μετατρέπονται σε εκροές.

Μια γενική μορφή της συνάρτησης παραγωγής είναι η εξής:
 $\psi = f(i, k, t, c, r)$, όπου

ψ = εκροές (π.χ. διδακτικό έργο)

i = εισροές εργατικού δυναμικού (π.χ. διδακτικό και διοικητικό προσωπικό)

k = κεφαλαιουχικές εισροές (π.χ. κτίρια, εξοπλισμός)

t = τεχνογνωσία (π.χ. η γνώση του διδακτικού προσωπικού)

c = αναλώσιμα

r = πρώτη ύλη (π.χ. διδασκόμενοι).

Ο πυρήνας της θεωρίας της παραγωγικότητας είναι η σχέση μεταξύ εισροών και εκροών, δηλαδή, τι συμβαίνει στις εκροές όταν αλλάζουν οι

εισροές. Βέβαια, είναι δύσκολο να καθοριστεί με μεγάλη ακρίβεια ποια θα είναι η επίπτωση της αύξησης της δαπάνης (εισροή) στην επίδοση των μαθητών (εκροή), εάν η αύξηση των εισροών αυξάνει τις εκροές λιγότερο, το ίδιο ή περισσότερο κ.λ.π. Υπάρχει επίσης σκεπτικισμός για τη σχέση των εκπαιδευτικών με τις μη εκπαιδευτικές εισροές αναφορικά με τη διαμόρφωση του εκπαιδευτικού αποτελέσματος. Για παράδειγμα, η επίδοση του εκπαιδευόμενου οφείλεται περισσότερο στο περιβάλλον του και την έμφυτη ικανότητά του ή την επιρροή της Ε.Μ.; (Χαλκιώτης, 1999)

3.2.3. Η αποτελεσματικότητα της Εκπαιδευτικής Μονάδας

Σύμφωνα με τις παραπάνω επισημάνσεις, κρίνεται απαραίτητη η εισαγωγή ενός νέου όρου, εννοιολογικά συγγενικού της αποδοτικότητας, που είναι η **αποτελεσματικότητα**. Μια δραστηριότητα είναι αποτελεσματική εάν *επιτυγχάνει τους στόχους* της. Η εννοιολογική διαφορά μεταξύ αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας θα μπορούσε να οριστεί ως εξής: *Η αποδοτικότητα είναι να κάνεις τα πράγματα σωστά, ενώ η αποτελεσματικότητα είναι να κάνεις τα σωστά πράγματα* (Φωτόπουλος Γ, 2011). Υπάρχει, βέβαια, μια δυσκολία στο θέμα της σύγκρισης αποτελεσματικότητας διαφορετικών Ε.Μ. λόγω: α. διαφορετικής στοχοθεσίας, β. διαφορετικού τρόπου λειτουργίας (οι εισροές διαφέρουν ποιοτικά και ποσοτικά, η εκπαίδευση λειτουργεί ως “προστιθέμενη αξία” στο διαφορετικό κάθε φορά συνδυασμό παραγόντων επίδρασης). Ας θεωρήσουμε δύο παραδείγματα από την καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική. Στο πρώτο, ένας εκπαιδευτικός είναι δυνατόν να είναι αποδοτικός αλλά όχι αποτελεσματικός, εάν είναι εξαιρετικός στη διδασκαλία του και πετυχαίνει καλά αποτελέσματα στις εξετάσεις, αλλά η διδακτέα ύλη την οποία διδάσκει δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες των εκπαιδευόμενων ή στους στόχους της Ε.Μ.. Στο δεύτερο, ένας

εκπαιδευτικός είναι δυνατόν να είναι αποτελεσματικός αλλά όχι αποδοτικός, εάν πετυχαίνει καλά αποτελέσματα στις εξετάσεις ενός μαθήματος, αλλά το πετυχαίνει με υψηλό κόστος, ίσως σε βάρος άλλων μαθημάτων του αναλυτικού προγράμματος σπουδών. Από τα δύο παραπάνω παραδείγματα φαίνεται ξεκάθαρα ότι αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα δε συμπορεύονται αναγκαστικά. Η μέτρηση της αποτελεσματικότητας παρουσιάζει δυσκολίες καθώς συνήθως στηρίζεται σε επιδιωκόμενους στόχους που είναι σαφώς διατυπωμένοι και έχουν επιλεγεί από άτομα που λειτουργούν με υποκειμενικά κριτήρια επιλογής. Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι η αποτελεσματικότητα μιας Ε.Μ. υφίσταται όταν υπάρχει *σύμπτωση στόχων και επιτευγμάτων* με την αξιοποίηση ποικιλίας μέσων (εισροών) και διαδικασιών (μαθησιακών – διδακτικών) Σημαντικό ρόλο σε αυτή την προσπάθεια παίζει το ευρύτερο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον. (Χαλκιώτης, 1999)

3.2.3.ι. Τρόποι μέτρησης της αποτελεσματικότητας

Παλιότερα οι μελέτες για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας βασίζονταν στη σχέση “εισροών– εκροών”. Η νεότερη έρευνα δίνει ιδιαίτερη σημασία στην κατανόηση των διαδικασιών μέσα στην Ε.Μ. (διδασκαλία – μάθηση) και στην αλληλεπίδραση που έχουν με τις διάφορες ομάδες των εκπαιδευόμενων (Χαλκιώτης, 1999). Κατά τον Cuttance (1985a) η αποτελεσματικότητα κατατάσσεται σε τέσσερα κύρια μοντέλα ή πλαίσια:

1. Οι μελέτες εισροών–εκροών, οι οποίες αρχικά προσπάθησαν να εξηγήσουν τις διαφορές των εκροών (αφού γίνονταν οι αναγκαίες διαφοροποιήσεις ως προς τις διαφορές των εκπαιδευόμενων), με βάση τα διαφορετικά επίπεδα πόρων μιας συγκεκριμένης πολιτικής.

2. Οι πιο πρόσφατες μελέτες προσεγγίζουν το θέμα χρησιμοποιώντας ένα οργανωτικό πλαίσιο, το οποίο θεωρεί την κοινωνική δράση των ατόμων ως υποκείμενη σε περιορισμούς από την οργανωτική δομή μιας Ε.Μ..

3. Μια άλλη μέθοδος χρησιμοποιεί ένα θεσμικό πλαίσιο το οποίο εκλαμβάνει τους κοινωνικούς θεσμούς, που διέπουν τη λειτουργία μιας Ε.Μ. ως κυρίαρχα κριτήρια, μεταξύ των οποίων θα έπρεπε να αναζητηθούν τα αποτελέσματα μιας Ε.Μ..

4. Το πλαίσιο των “εξαιρετικών Ε.Μ.” αποδέχεται ως αποτελεσματικές Ε.Μ. εκείνες που προκύπτουν από μια ανάλυση παλινδρόμησης που εφαρμόζεται σε αρκετά μεγάλο αριθμό Ε.Μ..

3.2.3.ii. Κόστος – Αποτελεσματικότητα

Το να μελετηθεί από μόνη της η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας μιας Ε.Μ. δεν έχει νόημα εάν δε συμπεριλαμβάνει και τους πόρους που απαιτούνται για την υλοποίηση των στόχων. Ο Simkins (1981) ισχυρίζεται ότι η αποτελεσματικότητα δε μετράει τόσο πολύ από μόνη της, όσο μετράει ο λόγος κόστους-αποτελεσματικότητας. Πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι η έννοια της *σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας* διαφέρει από αυτήν της αποδοτικότητας. Η αποδοτικότητα, από τη μια μεριά, εξετάζει την παραγωγή εκπαιδευτικών εκροών με το χαμηλότερο δυνατό κόστος, από την άλλη, η σχέση κόστους – αποτελεσματικότητας αφορά την *υλοποίηση των στόχων ενός εκπαιδευτικού προγράμματος με τον πιο οικονομικό τρόπο* (Χαλκιώτης, 1999). Παραθέτουμε ένα παράδειγμα για να γίνει κατανοητό. Κατά τη διάρκεια ενός προγράμματος κατάρτισης εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για την ανάληψη των “νέων προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων” με τη χρήση του Internet, οι εκπαιδευόμενοι αναζητούν χρήσιμες διευθύνσεις (sites) στο Διαδίκτυο, όπου υπάρχουν

πληροφορίες και εξειδικευμένα κείμενα και φόρμες, τα οποία επεξεργάζονται στη συνέχεια με τον εκπαιδευτή τους. Στο τέλος του προγράμματος οι καταρτιζόμενοι απέκτησαν δεξιότητες επαρκούς χειρισμού αυτών των προγραμμάτων για την ενσωμάτωσή τους στο ωρολόγιο πρόγραμμα. Ας σημειωθεί ότι οι περισσότεροι καταρτιζόμενοι εξοικειώθηκαν σε ποσοστό 80% με την ποσότητα των όρων που είχε τεθεί ως στόχος κατά τον αρχικό σχεδιασμό του προγράμματος κατάρτισης. Άρα, το πρόγραμμα ως πρόγραμμα μπορεί να θεωρηθεί αποτελεσματικό. Ευνόητο είναι πως η αποτελεσματικότητα ως προς τον κάθε καταρτιζόμενο παρουσίασε διαφοροποίηση, αφού η αναλογούσα προσπάθεια στο υπόλοιπο 20% των στόχων αφιερώθηκε από μέρος των εκπαιδευομένων στη μύησή τους στη χρήση του Διαδικτύου σε βάρος της εξοικείωσής τους με τα προγράμματα. Ο Mace (1986) παρατηρεί ότι είναι αδύνατο να μετρήσουμε όλα τα οφέλη της εκπαίδευσης με οικονομικούς όρους και για αυτό είναι απαραίτητο να αναπτύξουμε μια πιο εξεζητημένη μέθοδο για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών δαπανών. Αυτή η ανάγκη προκύπτει από το γεγονός ότι οι πόροι (ανθρώπινο δυναμικό, κεφάλαιο και γη) είναι ελλιπείς και για αυτό πρέπει να γίνονται ανταγωνιστικές επιλογές μεταξύ των προγραμμάτων για τη χρήση των διαθέσιμων πόρων. Για να γίνει όμως η καλύτερη επιλογή απαιτείται μια μέθοδος που να μπορεί να εξετάζει και τους οικονομικούς και τους μη οικονομικούς στόχους. Πράγματι, η τεχνική με την οποία το κόστος των προγραμμάτων συσχετίζεται με περισσότερους του ενός επιδιωκόμενους στόχους (οικονομικούς και μη οικονομικούς) είναι η ανάλυση της σχέσης κόστους – αποτελεσματικότητας.

4. Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαιδευτική Μονάδα

Γενικά για να κατανοήσουμε την εκπαιδευτική πολιτική, μπορούμε να ξεκινήσουμε από την παραδοχή ότι η εκπαίδευση είναι μια δραστηριότητα

του σύγχρονου αστικού κράτους. Με αυτή την έννοια, η εκπαίδευση συνιστά θεσμό δημοσίου συμφέροντος γιατί αναγνωρίζεται ως θεμελιώδης μηχανισμός κοινωνικής αναπαραγωγής, που έχει ταυτόχρονα οικονομική, πολιτική και ιδεολογική σημασία. Βέβαια οι εκπαιδευτικοί θεσμοί δεν κατανοούνται ως συμπύκνωση ευρύτερων κοινωνικών συγκρούσεων και συμφερόντων. Η εκπαιδευτική πολιτική, σύμφωνα με αυτήν την προβληματική, είναι αποτέλεσμα διαμεσολάβησης των κυρίαρχων κάθε φορά συμφερόντων. Η εξυπηρέτηση συγκεκριμένων συμφερόντων και η επίλυση ή μη ορισμένου τύπου εκπαιδευτικών προβλημάτων αποτελεί επιλογή που αναδεικνύει τον πολιτικό και μη ουδέτερο ρόλο του κράτους και της εκπαιδευτικής του πολιτικής. Το κράτος χρειάζεται να νομιμοποιεί κάθε φορά τις επιλογές του δίνοντάς τους έναν κοινωνικά ουδέτερο χαρακτήρα. (Μαυρογιώργος, 1999).

4.1. Εκπαιδευτική πολιτική: φορείς και διαδικασίες

Η διαμόρφωση και η άσκηση της εκπαιδευτικής πολιτικής είναι μια άσκηση εξουσίας και ελέγχου που έχει ως πεδίο αναφοράς την επιδίωξη ή τη διαίωξη συγκεκριμένων διευθετήσεων στη σχέση σχολείου και κοινωνίας. Η πολιτική αυτή μπορεί να αναφέρεται σε ζητήματα όπως το σχολικό πρόγραμμα, την παιδαγωγική, το ρόλο της κοινότητας στη διαμόρφωση της πολιτικής, το περιεχόμενο, τα κριτήρια και τις διαδικασίες εξετάσεων, τη διάρθρωση των βαθμίδων εκπαίδευσης, τις πειθαρχικές διαδικασίες κτλ. Συχνά η ρητορική της εκπαιδευτικής πολιτικής αναφέρεται στην εκπαιδευτική αλλαγή και τη βελτίωση της σχολικής πρακτικής και στα αποτελέσματα και προβάλλεται στο πρόσωπο του εκάστοτε Υπουργού Παιδείας, ο οποίος φαίνεται να παίρνει “προσωπικά” τις αποφάσεις. Μάλιστα όλοι οι σύμβουλοι και οι συμβουλευτικοί θεσμοί (Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας) “αποσύρονται” και η εκπαιδευτική πολιτική

προβάλλεται συχνά ως υπουργική απόφαση. Στη διαμόρφωσή της, ωστόσο, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο συμβάλλουν, ανάλογα με τα θέματα που τίθενται και τις διαδικασίες που ακολουθούνται, οι ακόλουθοι κυρίως φορείς (Μαυρογιώργος, 1999):

α. Κυβέρνηση και κόμματα. Η πρώτη έχει αποφασιστικό ρόλο, ενώ τα δεύτερα συμβουλευτικό ή περισσότερο ελεγκτικό.

β. Θεσμικοί σύμβουλοι (Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας). Έχουν συμβουλευτικό ρόλο τόσο σε θέματα αρχών εκπαιδευτικής πολιτικής, όσο και σε θέματα εξειδίκευσης της κατά την εφαρμογή (π.χ. μέθοδοι διδασκαλίας και αξιολόγησης, πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση κ.λ.π.).

γ. Ακαδημαϊκή κοινότητα (πανεπιστήμια, ινστιτούτα, ερευνητές κτλ.). Αναδεικνύουν ζητήματα για την εκπαιδευτική πολιτική και ελέγχουν τις αρχές και την εφαρμογή μιας εκπαιδευτικής πολιτικής.

δ. Κοινωνία (διανοούμενοι, εργαζόμενοι, γονείς, μαθητές, επιχειρήσεις κτλ.). συμβάλλουν με κείμενα, παρατηρήσεις, αντιρρήσεις και σχόλια στη διαμόρφωση αιτημάτων, πίεσεων και προτάσεων για την εκπαιδευτική πολιτική.

ε. Εκπαιδευτικές, επιστημονικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις. Με διάλογο, κινητοποιήσεις, διαπραγματεύσεις και επιστημονικά συνέδρια αναδεικνύουν θέματα και κατοχυρώνουν εργασιακές σχέσεις.

στ. Μέσα μαζικής ενημέρωσης. Συμβάλλουν στην ανάδειξη θεμάτων της εκπαιδευτικής πολιτικής.

ζ. Εκπαιδευτικές Μονάδες. Το εκπαιδευτικό σύστημα με τους μηχανισμούς αξιολόγησης, εποπτείας, διοίκησης και ανατροφοδότησης καταγράφει εκτιμήσεις για την αποτυχία ή την επιτυχία της εκπαιδευτικής πολιτικής.

4.2. Η Εκπαιδευτική Μονάδα ως φορέας διαμόρφωσης και άσκησης εκπαιδευτικής πολιτικής

Το σχολείο είναι ένας από τους κυριότερους θεσμούς που αναπαράγουν τα κοινωνικά, πολιτιστικά και οικονομικά πρότυπα της κοινωνίας. Στη βάση αυτή μπορεί να εξηγηθεί ο επιχειρούμενος έλεγχος του εκπαιδευτικού συστήματος από το κράτος, μέσω της εκάστοτε κεντρικής εξουσίας, ώστε να μπορεί να *‘τεθεί υπό εποπτεία’* η ανάπτυξη των παραγωγικών και κοινωνικών σχέσεων, η οποία επηρεάζεται από τον τρόπο που λειτουργεί το εκπαιδευτικό σύστημα. Άμεση συνέπεια της διαπίστωσης αυτής είναι ότι το κράτος, μέσω του συγκεντρωτικού χαρακτήρα του, αποτελεί το μέσον ελέγχου των διαδικασιών ανάπτυξης των παραγωγικών και κοινωνικών σχέσεων μέσω και του εκπαιδευτικού συστήματος, με την εφαρμογή της εκπαιδευτικής του πολιτικής. Η ιδεολογική συνέπεια της εκάστοτε κυβερνητικής εξουσίας με την εφαρμοζόμενη στην πράξη εκπαιδευτική πολιτική είναι ο παράγοντας που προσανατολίζει τη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος, τόσο στο επίπεδο του γενικού σχεδιασμού, όσο και στο επίπεδο της άσκησης τοπικής εκπαιδευτικής πολιτικής.

Σήμερα στη χώρα μας η εκπαιδευτική μονάδα αντιμετωπίζεται ως ο τελικός αποδέκτης αποφάσεων για την εφαρμογή της εκπαιδευτικής πολιτικής. Ο **συγκεντρωτικός χαρακτήρας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος**, με την *πολυνομία*, τη *γραφειοκρατικοποίηση* και τον υψηλό βαθμό *προτυποποίησης* (Ανδρέου & Παπακωνσταντίνου, 1994), έχει συμβάλει σημαντικά σε αυτό καθιστώντας σε πολύ μεγάλο βαθμό τη «διοίκηση» μιας Σ.Μ. «διαχείριση» και τις διοικητικές λειτουργίες απλές διεκπεραιωτικές δράσεις. Γίνεται πλέον όλο και πιο πολύ αποδεκτό, ότι οι αλλαγές και οι καινοτομίες στην εκπαίδευση δεν μπορούν να προχωρήσουν, αν αυτές δεν έχουν γίνει κατανοητές σε επίπεδο εκπαιδευτικής μονάδας. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται κεντρικά από μια συγκεντρωτική εκπαιδευτική διοίκηση και προωθούνται για γενικευμένη εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο,

αρκετές φορές δεν είναι αποτελεσματικές λόγω παραγόντων που αναφέρονται και στην ίδια την εκπαιδευτική μονάδα (ολιγοθέσια σχολεία, μαθητές που δεν έχουν για μητρική τους γλώσσα την ελληνική, κτλ.). Γίνεται, λοιπόν, σήμερα όλο και πιο επιτακτική η ανάγκη να αντιμετωπίζεται η Εκπαιδευτική Μονάδα ως φορέας που να μπορεί να αποφασίζει και να διαμορφώνει, μέσα στο πλαίσιο της υφιστάμενης κεντρικής εκπαιδευτικής πολιτικής, την τοπική εκπαιδευτική πολιτική, ώστε να είναι σε θέση να εξυπηρετεί, με τον καλύτερο τρόπο, τις ανάγκες και τους σκοπούς της μικροκοινωνίας στην οποία εντάσσεται. Ο συγκεντρωτικός χαρακτήρας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος δεν έχει επιτρέψει στην Εκπαιδευτική Μονάδα να αποκτήσει εμπειρία στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την εκπαιδευτική πολιτική. Η Εκπαιδευτική Μονάδα αποτελούσε και αποτελεί ως τις μέρες μας τον τελικό αποδέκτη της εκπαιδευτικής πολιτικής. Ιστορικά, και αναφερόμενοι στη δεκαετία του 1970, μπορούμε να πούμε ότι υπάρχει αμφισβήτηση του ρόλου του σχολείου στην εξέλιξη και ανάπτυξη της κοινωνίας. Τη δεκαετία του 1980 ακολουθείται μια πολιτική αναδόμησης και ανασυγκρότησης με συντηρητικό προσανατολισμό (ελεύθερη αγορά, γραφειοκρατία, αποκέντρωση) που στρέφει το ενδιαφέρον στην Εκπαιδευτική Μονάδα, δίνοντας στους γονείς τη δυνατότητα επιλογής σχολείου και ενισχύοντας την ιδιωτικοποίηση της εκπαίδευσης.

Η συμμετοχή της Εκπαιδευτικής Μονάδας στη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής είναι δυνατό να εννοηθεί τουλάχιστον υπό δύο έννοιες συμπληρωματικές μεταξύ τους: την *κριτική διαμόρφωση και υποδοχή της ασκούμενης κεντρικά εκπαιδευτικής πολιτικής* και τη *διαμόρφωση "εσωτερικής" εκπαιδευτικής πολιτικής της Μονάδας* στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής που ασκείται κεντρικά για την αντιμετώπιση ιδιαίτερων αναγκών του σχολείου και σύνδεσή του με την τοπική κοινωνία (ανάληψη πρωτοβουλιών και ευθυνών σε σχέση με την

μικροοικονομία). Η Εκπαιδευτική Μονάδα παρουσιάζεται ως φορέας αποτελεσματικότερης άσκησης της εθνικής πολιτικής και διαμόρφωσης **‘εσωτερικής’ εκπαιδευτικής πολιτικής**, όχι απλώς μέσα στα πλαίσια και τα περιθώρια που η σχετική αυτονομία του συστήματος επιτρέπει αλλά και καθ’ υπέρβασή τους (Μαυρογιώργος, 1999). Στόχος είναι η

“ευρεία αποκέντρωση του εκπαιδευτικού συστήματος, η οποία να βασίζεται στην αυτονομία των εκπαιδευτικών μονάδων και στην αποτελεσματική συμμετοχή των τοπικών παραγόντων” (UNESCO, 1999).

Γι’ αυτό η ύπαρξη *«της κοινωνίας των πολιτών»*, των ενεργών πολιτών που θα δραστηριοποιούνται με στόχο μια κοινωνία σε εγρήγορση, θα καταστήσει την αποκέντρωση οδό προς ένα αποτελεσματικό σχολείο (Κουτούζης, 2001).

Η άσκηση «εσωτερικής» εκπαιδευτικής πολιτικής αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για τη διαρκή μετεξέλιξη των δομών, της μορφής και του περιεχομένου του εκπαιδευτικού συστήματος και πρέπει, ως εκ τούτου, να αποτελεί συστατικό στοιχείο των δραστηριοτήτων του εκπαιδευτικού. Διότι ο εκπαιδευτικός διαθέτει εμφανή περιθώρια αυτονομίας αναφορικά με την άσκηση του διδακτικού, παιδαγωγικού, εκπαιδευτικού και διοικητικού του έργου.

Η επιστημονική διοίκηση (Management) της εκπαιδευτικής μονάδας ως οργανισμού περιλαμβάνει προγραμματισμό, διοίκηση, απολογισμό και λογοδοσία και αφορά σε: οικονομική διαχείριση, διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, διαμόρφωση αναλυτικών προγραμμάτων. Μετασχηματίζεται, έτσι, η Εκπαιδευτική Μονάδα σε φορέα διαμόρφωσης και άσκησης εκπαιδευτικής πολιτικής αφού μετατίθενται ευθύνες από την κεντρική εξουσία στην Εκπαιδευτική Μονάδα.

4.2.1. Προϋποθέσεις και όρια για ανάδειξη της Εκπαιδευτικής Μονάδας

Για να μπορέσει η Εκπαιδευτική Μονάδα να γίνει φορέας διαμόρφωσης και άσκησης εκπαιδευτικής πολιτικής, απαιτείται ένας νέος οργανωτικός σχεδιασμός, με κυριότερη έμφαση όχι τόσο στα οργανωτικά, γραφειοκρατικά σχήματα (επιτροπές κτλ.), αλλά σε θέματα συνεργασίας, συμμετοχής, συλλογικότητας, έρευνας και δράσης σε επίπεδο Εκπαιδευτικής Μονάδας. Κρίνεται επιτακτική η ανάγκη ώστε η Εκπαιδευτική Μονάδα να σχεδιάζει, να προγραμματίζει, να αξιολογεί, να κάνει απολογισμό, να καινοτομεί και να παρεμβαίνει στη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής και στην κριτική υποστήριξη των εκπαιδευτικών αλλαγών. Η Εκπαιδευτική Μονάδα καλείται να διαμορφώνει “εσωτερική πολιτική”.

4.2.2. Η ρητορική της “συμμετοχής”

Αν και η συμμετοχή της εκπαιδευτικής μονάδας στη διαμόρφωση της πολιτικής είναι από πολλές πλευρές τεκμηριωμένη, τα όρια ανάμεσα στη “ρητορική” κειμένων εκπαιδευτικής πολιτικής και την εκπαιδευτική πραγματικότητα συχνά είναι συγκεχυμένα.

Σε εισηγητικά κείμενα, διακηρύξεις, νόμους εκπαιδευτικής πολιτικής προτείνονται και θεσμοθετούνται όργανα “συμμετοχής” ή συμμετοχικοί θεσμοί σε διάφορα επίπεδα για την ποιοτική αναβάθμιση της Εκπαιδευτικής Μονάδας (π.χ. αποκέντρωση του περιεχομένου της εκπαίδευσης) και την απόκτηση σχετικής αυτονομίας με στόχο την κριτική υποδοχή της κεντρικής εκπαιδευτικής πολιτικής και τη διαμόρφωση και άσκηση “εσωτερικής” πολιτικής της Μονάδας. Όμως τα όργανα αυτά συγκροτούνται και λειτουργούν βάσει αρχών που έχουν προσδιοριστεί

κεντρικά και έχουν ρόλο συμβουλευτικό-εισηγητικό και εκτελεστικό-διαχειριστικό (σε καμιά περίπτωση αποφασιστικό, ακόμα και όταν προβάλλεται ως τέτοιος, το κράτος ασκεί στην ουσία τον έλεγχο). Για το λόγο αυτόν απαιτείται πίεση κοινωνικών αγώνων και διεκδικήσεων ώστε η “ιδεολογία της συμμετοχής” να μη διαιωνίζει στην ουσία την υφιστάμενη κατάσταση. (Μαυρογιώργος, 1999).

Το ζήτημα της απο-συγκέντρωσης, όπως κάθε αποκεντρωτική διαδικασία, θα μπορούσε να προκαλέσει αρνητικές τοποθετήσεις με πηγή τον κίνδυνο απολυτοποίησης των επίμαχων κάθε φορά προβλημάτων σε τοπικό ή σχολικό επίπεδο και, κατά συνέπεια, της παρεμπόδισης μιας διαδικασίας διασύνδεσης αυτών στο σύνολο της επικράτειας (Ανδρέου, 2001). Εκείνο μάλιστα που εγκλείει το σοβαρότερο κίνδυνο είναι η στόχευση της κεντρικής εξουσίας μέσω της απο-συγκέντρωσης: η παραχώρηση αρμοδιοτήτων στις τοπικές αρχές με ταυτόχρονη διατήρηση του τελικού ελέγχου ερμηνεύεται ως προσπάθεια **εξαγοράς της νομιμοποίησης** που επιδιώκει κάθε φορά η κεντρική εξουσία για την πολιτική που θέλει να υλοποιήσει κεντρικά και περιφερειακά. Γιατί γενικότερα η πρόκριση μιας πολιτικής εκπαιδευτικής απόφασης έναντι άλλων στο παιχνίδι των συγκρουόμενων κοινωνικών συμφερόντων υπαγορεύεται από την ανάγκη νομιμοποίησής της μέσω της εξασφάλισης της συναίνεσης της κοινής γνώμης (Κόκκοτας, 1983, Μαυρογιώργος, 1999).

4.2.3. Τα όρια της συμμετοχής και της αποκέντρωσης

Όπως είδαμε μέχρι εδώ, υπάρχει μια “ρητορική” για το θέμα της συμμετοχής παράλληλα με τα όργανα που είναι θεσμοθετημένα στην εκπαίδευση. Υπάρχουν, ωστόσο, και κάποιες προϋποθέσεις για να μπορέσουν να μετεξελιχτούν τα όργανα αυτά σε πραγματικά όργανα

συμμετοχής: ξεκινάμε από μια ουσιαστική βάση, ότι είναι θετική η θεσμοθέτηση αυτή καθαυτή οργάνων συμμετοχής και θεωρούμε ως απαραίτητη προϋπόθεση την ουσιαστική συμμετοχή φορέων που συγκροτούν τα όργανα συμμετοχής. Για να είναι δημοκρατικό ένα τέτοιο σύστημα συμμετοχής θα πρέπει να βασίζεται σε αποκέντρωση, συλλογικότητα και αντιπροσωπευτικότητα. Ζητούμενο ο βαθμός ανάδειξης της Εκπαιδευτικής Μονάδας σε φορέα διαμόρφωσης της εκπαιδευτικής πολιτικής. Σε πρώτη εκδοχή μια Μονάδα χαρακτηρίζεται από **συγκέντρωση**, όταν *απουσιάζει* η δυνατότητα διαμόρφωσης εκπαιδευτικής πολιτικής. Χαρακτηρίζεται από **αποσυγκέντρωση** όταν *υπάρχει* η σχετική δυνατότητα και μάλιστα πάνω σε τρεις άξονες: **α.** συμβάλλει στη διαμόρφωση της επίσημης εκπαιδευτικής πολιτικής, αν και αυτή ασκείται κεντρικά, με την έννοια της συμμετοχής στη διαβούλευση, στις διαπραγματεύσεις και στο διάλογο που γίνεται πριν από την οριστική διαμόρφωση της κεντρικής πολιτικής, **β.** προσλαμβάνει και υποδέχεται κριτικά την κεντρική πολιτική διαμορφώνοντας μια ‘‘εσωτερική’’ πολιτική για την εκπαιδευτική μονάδα και **γ.** έχει τη σχετική αυτονομία να σχεδιάζει, να προγραμματίζει, να κατανέμει πόρους, να αποφασίζει, να αξιολογεί και να λογοδοτεί για τα ιδιαίτερα ζητήματα που προσδιορίζουν την εκπαιδευτική της λειτουργία.

Για να συμβούν, ωστόσο, αυτά θα πρέπει να πληρούνται ορισμένες γενικές αρχές εκπαιδευτικής πολιτικής: Να υπάρχει ένα ενιαίο όραμα και κοινοί στόχοι για την εκπαίδευση που θα προκύψουν μέσα από συλλογικές διαδικασίες και θα λειτουργήσουν ως πλαίσιο αναφοράς καθορίζοντας τη συνολική πρόταση για όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης με όρους πληρότητας, συνοχής, συνέχειας, διάρκειας, απολογισμού και ανατροφοδότησης. Επίσης, να υπάρχει μια αποκεντρωμένη διοίκηση του εκπαιδευτικού συστήματος με αλλαγές και στο επίπεδο της εκπαιδευτικής περιοχής και στο επίπεδο του σχολείου. Τέλος, να υπάρχει ένα συνεκτικό σύστημα συμβουλευτικής καθοδήγησης και υποστήριξης της Εκπαιδευτικής Μονάδας σε θέματα

σχεδιασμού, ανάπτυξης, επαγγελματικής εξέλιξης, παρακολούθησης των εκπαιδευτικών αλλαγών, αξιολόγησης και σύνδεσης της Μονάδας με την τοπική κοινωνία.

Μια τρίτου τύπου Μονάδα θα χαρακτηριζόταν από **αποκέντρωση**. Σε αυτή τη μονάδα παρατηρούμε απόλυτη αυτονομία σε σχέση με την κεντρική εξουσία. Σχετικές συζητήσεις για την αποκέντρωση του εκπαιδευτικού συστήματος έχουν προκαλέσει φόβο και επιφυλάξεις από πλευράς εκπαιδευτικών και συνδικαλιστικών οργανώσεων καθώς επικαλούνται αρνητικές εμπειρίες από την εμπλοκή της τοπικής αυτοδιοίκησης στη διοίκηση της εκπαίδευσης, διαισθανόμενοι αλλαγές στο εργασιακό καθεστώς ή την αλλοίωση του δημόσιου και ενιαίου χαρακτήρα της εκπαίδευσης ή τις σχέσεις εξάρτησης και υποτέλειας στους φορείς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης.

Αυτή η στροφή λοιπόν προς το επίπεδο της Εκπαιδευτικής Μονάδας προσφέρεται για μια εκπαιδευτική πολιτική που: α. σέβεται τις γνώσεις και την εμπειρία του εκπαιδευτικού και του αφήνει περιθώρια λήψης αποφάσεων, β. συμβάλλει στη συνειδητή επιλογή των μεθόδων που εφαρμόζονται σταδιακά χωρίς τη βίαιη εγκατάλειψη των παλαιών και γ. συμβάλλει στην ανάπτυξη αλληλεγγύης και συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών μέσα από την οποία αξιοποιείται με τον καλύτερο τρόπο η εμπειρία τους. (Μαυρογιώργος, 1999).

II. ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Άσκηση Οικονομικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής

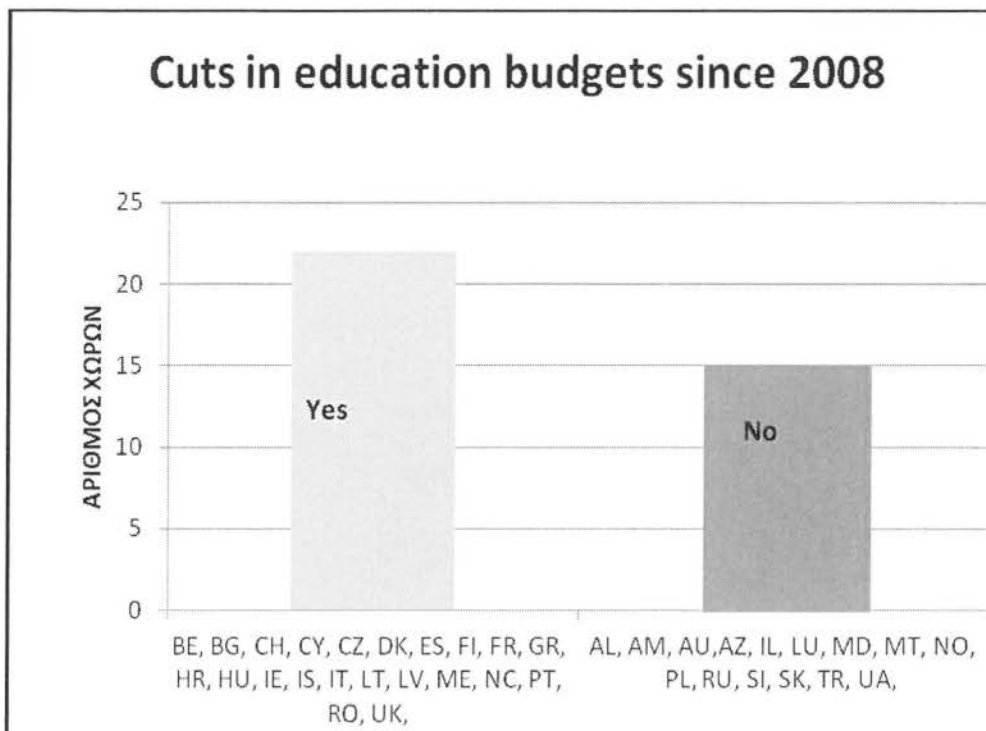
1. Κεντρική εξουσία και χρηματοδότηση της εκπαίδευσης

Από την εποχή που καθιερώθηκε η υποχρεωτική εκπαίδευση, δηλαδή από το 19^ο αιώνα, οι κυβερνήσεις όλων των χωρών ανέλαβαν την υποχρέωση να χρηματοδοτούν την εκπαίδευση μέσω του τακτικού προϋπολογισμού τους. Αυτό είναι δικαιολογημένο γιατί η εκπαίδευση αποτελεί ανέκαθεν ένα βασικό αγαθό (merit good) το οποίο θα πρέπει να είναι διαθέσιμο σε κάθε πολίτη, άσχετα από την οικονομική του κατάσταση και να του παρέχεται δωρεάν. Μέχρι τη δεκαετία του 1960 η ζήτηση για εκπαίδευση από παιδιά και γονείς περιοριζόταν αρχικά στη βασική και αργότερα στη δευτεροβάθμια. Αυτό το οικονομικό κόστος μπορούσαν να σηκώσουν οι κυβερνήσεις και να ανταποκριθούν στο αίτημα για *δωρεάν παιδεία*. Ωστόσο, μετά τα μέσα του 1960 παρατηρήθηκε σε παγκόσμιο επίπεδο μια έξαρση της ζήτησης για εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα και ιδιαίτερα για την τριτοβάθμια. Εκτός του ότι παρέχόταν δωρεάν, την εποχή αυτή παρατηρήθηκε και μια αύξηση του κατά κεφαλήν εισοδήματος, γεγονός που οδήγησε πολλά άτομα να γίνουν ικανά να *διαφύγουν* εισοδήματα και να σπουδάσουν στα πανεπιστήμια. Αυτή η έξαρση της ζήτησης οδήγησε τις κυβερνήσεις να λάβουν μέτρα ανάσχεσης του προβλήματος. Άλλες περιορίσαν τον αριθμό των εισακτέων, άλλες μαζικοποίησαν την εκπαίδευση, ρίχνοντας έτσι το επίπεδο της παρεχόμενης ποιότητας, άλλες ανάκτησαν μέρος του κόστους θεσπίζοντας δίδακτρα, και, τέλος, άλλες αναβάθμισαν και την ιδιωτική εκπαίδευση. (Ψαχαρόπουλος, 1999)

Επένδυση στη γνώση ως ποσοστό του ΑΕΠ

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Αυστραλία	3,9	3,7	3,8	3,8	3,9	3,8	3,9	3,9	4,0
Αυστρία	2,8	2,7	2,8	2,9	2,8	3,4	3,7	3,8	3,8
Βέλγιο								4,3	
Καναδάς	5,3	5,0	4,9	4,9	4,7	4,5	4,7	5,4	5,4
Τσεχία		3,3	3,2	3,0	2,9	3,0	3,1	3,3	3,7
Δανία	3,6	3,8	3,8	3,8	3,9	3,9	4,8	5,0	
Φινλανδία	4,3	4,4	4,1	4,3	4,7	4,8	5,2	5,8	6,2
Γαλλία	3,8	3,9	3,9	4,0	4,0	4,1	4,2	4,3	4,6
Γερμανία	3,8	3,8	3,7	3,7	3,8	3,9	4,2	4,4	4,8
Ελλάδα	1,1	1,2	1,3	1,2	1,4	1,6	1,8	1,6	
Ουγγαρία	3,0	2,6	2,5	2,2	2,2	2,5	2,6	2,7	3,1
Ιρλανδία	2,6	2,8	2,9	2,8	2,9	2,8	2,9	2,9	3,1
Ιταλία	2,3	2,2	2,0	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	2,3
Ιαπωνία	4,0	3,9	4,0	4,1	4,2	4,4	4,5	4,6	4,7
Κορέα				4,5	4,8	5,1	5,2	5,0	5,4
Μεξικό		1,2	1,5	1,5	1,5	1,6	1,5	1,8	
Κάτω Χώρες	3,8	3,9	3,9	3,9	4,1	4,0	4,2	4,5	4,8
Νορβηγία	3,5	3,6	3,7	3,7	3,5	3,5	3,9	3,9	3,8
Πολωνία								2,0	1,9
Πορτογαλία	1,4	1,6	1,5	1,6	1,7	1,7	1,9	1,9	2,2
Σλοβακία								2,4	
Ισπανία	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	2,1	2,2	2,2	2,5
Σουηδία	4,3	5,3	5,5	5,5	5,6	5,9	6,2	6,5	7,2
Ελβετία	4,1	4,3	4,3	4,3	4,3	4,5	4,8	5,0	5,2
Ην. Βασίλειο	3,7	3,7	3,6	3,7	3,8	3,7	3,9	4,1	4,3
Ην. Πολιτείες	5,7	5,6	5,5	5,7	5,9	6,1	6,1	6,2	6,8

Πηγή: Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος

Πηγή: ETUCE

2. Χρηματοδότηση της εκπαίδευσης στην Ελλάδα

Το Σύνταγμα της Ελλάδας στο άρθρο 16, λέει ρητά ότι η χρηματοδότηση της εκπαίδευσης γίνεται από το κράτος και ότι η ιδιωτική εκπαίδευση απαγορεύεται:

“Όλοι οι Έλληνες έχουν δικαίωμα δωρεάν παιδείας σε όλες τις βαθμίδες της, στα κρατικά εκπαιδευτήρια”... (εδάφιο 4).

“Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που [...] τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους...” (εδάφιο 5).

“Η σύσταση ανώτατων σχολών από ιδιώτες απαγορεύεται”. (εδάφιο 8).

Πηγή: Σύνταγμα της Ελλάδος, 1975

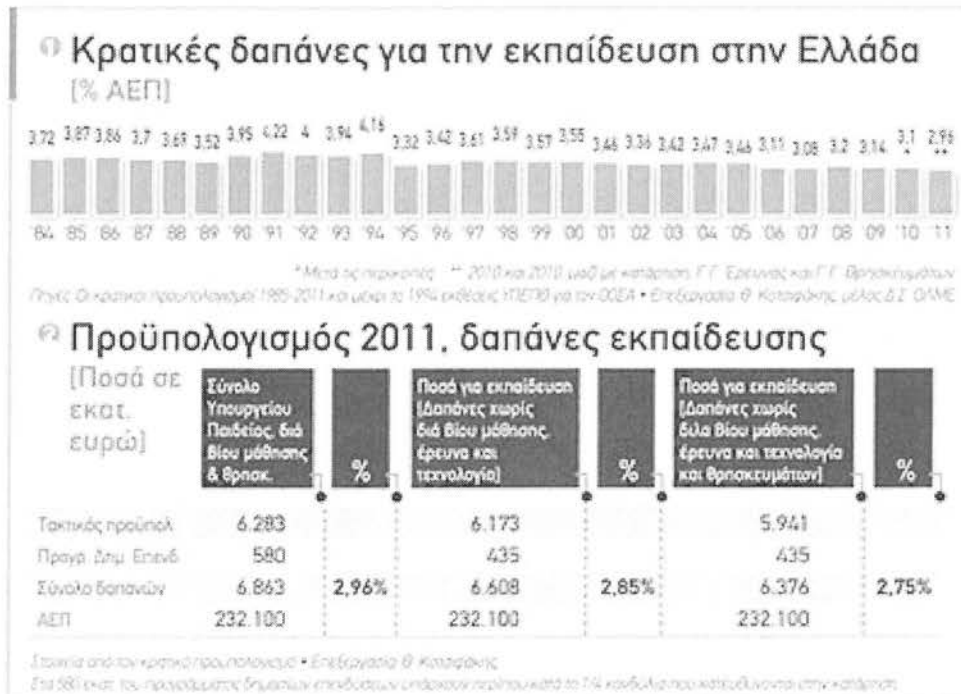
Διαχρονικά, η μεγάλη ζήτηση για εκπαίδευση ήταν το όπλο με το οποίο οι Έλληνες διέσωσαν τη γλώσσα και τον πολιτισμό τους. Μετά το «κρυφό σχολειό», το κεντρικό κράτος μπόρεσε να ανταποκριθεί σε αυτή τη ζήτηση και να παραγάγει υποχρεωτική εκπαίδευση καθώς και δωρεάν

δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια. Όπως και σε διεθνές επίπεδο, αυτό μπόρεσε να γίνει με ευκολία μέχρι τη δεκαετία του 1960. Έκτοτε και μέχρι σήμερα το κύριο πρόβλημα που αντιμετωπίζει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι το οικονομικό. Από αυτό το κυρίαρχο πρόβλημα πηγάζουν πολλά άλλα δευτερεύοντα προβλήματα, όπως π.χ. αυτό του τρόπου διορισμού δασκάλων και καθηγητών και του κλειστού αριθμού των εισακτέων στα ΑΕΙ. Τα δευτερεύοντα αυτά προβλήματα αποτελούν το στόχο των κατά καιρούς εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων, χωρίς να αντιμετωπίζονται δραστικά, εξ ου και η διαίωσιση των κρίσεων, των μεταρρυθμίσεων και των αντιμεταρρυθμίσεων.

Από τη δεκαετία του 1960 κι ύστερα υπήρξε μια αλματώδης ζήτηση της τριτοβάθμιας, κυρίως, εκπαίδευσης που οδήγησε στο αδιέξοδο της συνεχούς χρηματοδότησης από τον κρατικό προϋπολογισμό. Δεδομένου ότι υπάρχουν πολλοί άλλοι τομείς της οικονομίας που ανταγωνίζονται για τα έσοδα του κράτους (π.χ. υγεία, συντάξεις), κάτι άλλο έπρεπε να υποχωρήσει για να ικανοποιηθεί η μεγάλη ζήτηση για ακαδημαϊκή εκπαίδευση. Έτσι προκύπτουν τόσο προτάσεις για αλλαγές στο σύστημα των εισαγωγικών εξετάσεων ή στη δομή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ακόμα και σκέψεις για πληρωμή διδάκτρων, όσο και στοχεύσεις στην αποσύνδεση πτυχίου-αγοράς εργασίας ή ακόμα και μείωσης (!) της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης (ως απότοκο μάλλον των εφαρμοζόμενων πολιτικών παρά ως ομολογούμενη στόχευση). Όλες οι παραπάνω, όμως, απόπειρες συνιστούν εκδοχές της προσπάθειας περιστολής των κρατικών δαπανών για τον τομέα της εκπαίδευσης, περιγράφουν δηλαδή όψεις του φαινομένου της «*υποχρηματοδότησης*» της δημόσιας εκπαίδευσης.

Με τους παρακάτω πίνακες και συγκριτικά στοιχεία που παραθέτουμε επιχειρούμε να αποδείξουμε την «*υποχρηματοδότηση*» της δημόσιας εκπαίδευσης. Αν και σε ορισμένους από αυτούς τους πίνακες παρατηρείται αυξητική τάση -σε πραγματικούς αριθμούς- των δαπανών για την εκπαίδευση, στην πραγματικότητα εξακολουθούν οι δαπάνες αυτές να

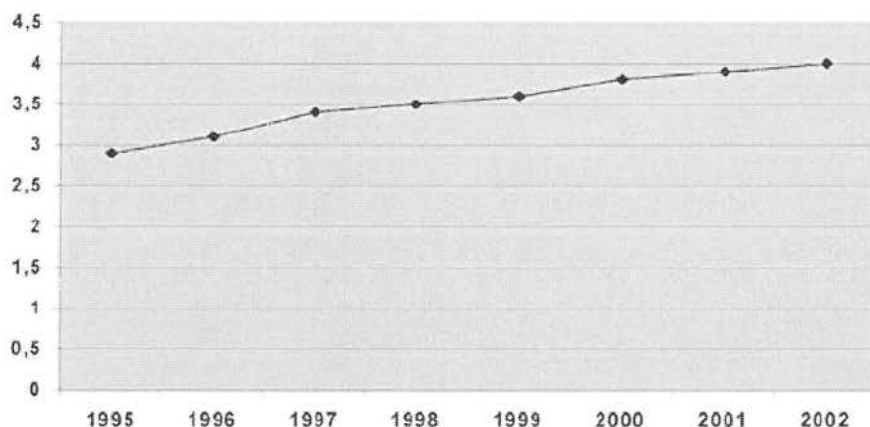
συνιστούν «υποχρηματοδότηση», με την έννοια της μη ανταπόκρισης σε αυξημένες ανάγκες και τάσεις χρηματοδότησης.

Πηγή: Ομοσπονθία Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης

Είναι πρόδηλο ότι με την ανάπτυξη της τεχνολογίας, οι απαιθσεις για προμήθεια μέσωσν τεχνολογίας αιχμής από όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης είναι τεράστιες, όπως και τα κόστη απόκτησής τους. Στα περισσότερα σχολεία της χώρας τα Εργασθία Υπολογισθών, για παράδειγμα, είναι εξοπλισμένα με μηχανήματα δεκαετίας και πλέον, που προφανώς είναι μη λειτουργικά και για την αντικατάσταση των οποίων, πιθανότατα, θα ήταν απαιτηθό ένα ποσό μεγαλύτερο από το συνολικό ποσό της επιχορήγησης που έχει στις μέρες μας μια Εκπαιδευτική Μονάδα για τις αυστηρά λειτουργικές της ανάγκες.

Κρατικές δαπάνες στην εκπαίδευση ως ποσοστό του Α.Ε.Π.

Πηγή: Eurydice, 2005

Υπό αυτό το πρίσμα, στην Ελλάδα, οι δημόσιες δαπάνες στην εκπαίδευση αυξάνονται σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Συνολικά για την περίοδο της οκταετίας 1995- 2002 η αύξηση στη χώρα μας των δημοσίων δαπανών ως ποσοστού του Α.Ε.Π. ήταν πάνω από 30%, κάτι που αποδεικνύει ότι υπάρχει πρόοδος ως προς τους στόχους της Λισαβόνας. Σε σχέση, όμως, με τις επιδόσεις των 27 κρατών-μελών της Ε.Ε. οι οποίες αφορούν στο συγκεκριμένο δείκτη που κυμαίνεται λίγο πάνω από το 5% επί του συνολικού Α.Ε.Π. των κρατών-μελών, η Ελλάδα βρίσκεται αρκετά κάτω από τον μέσο όρο κατέχοντας μια από τις τελευταίες θέσεις, παρά το γεγονός ότι σταδιακά βελτιώνει τη θέση της. Οι χώρες που παρουσιάζουν την καλύτερη επίδοση σε σχέση με το συγκεκριμένο δείκτη είναι η Δανία, με ποσοστό 8,5% του Α.Ε.Π., καθώς και οι άλλες σκανδιναβικές χώρες, οι οποίες διακρίνονται για την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού τους συστήματος.

Τα ποσά που επενδύονται στην εκπαίδευση αποτελούν ένα μέτρο για την αξιοποίηση των ανθρώπινων πόρων και είναι ενδεικτικά των προθέσεων των κυβερνήσεων να δώσουν προτεραιότητα στην εκπαίδευση ως μέσο οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Στη χώρα μας με βάση τα

επίσημα στοιχεία καταγράφονται τα χαμηλότερα ποσοστά ιδιωτικών δαπανών στην εκπαίδευση. Δεν συμπεριλαμβάνονται, βέβαια, ανεπίσημα στοιχεία που αφορούν κυρίως έξοδα νοικοκυριών για ιδιωτικά σχολεία, για φροντιστήρια και για ιδιαίτερα μαθήματα κατ' οίκον, κάτι που θα επέφερε διαφοροποίηση τόσο στον αντίστοιχο δείκτη όσο και στο σύνολο των δαπανών για την ελληνική εκπαίδευση, οι οποίες σε αυτήν την περίπτωση θα μπορούσαν να καταχωρισθούν μεταξύ των υψηλότερων και όχι των χαμηλότερων στις χώρες του Ο.Ο.Σ.Α. (Παπαγεωργίου & Χατζηδήμα, 2003).

Αναφορικά με το σύνολο των δαπανών σε Εκπαιδευτικές Μονάδες, ο συγκεκριμένος δείκτης αφορά στις **δαπάνες ανά μαθητή/τρια** και ανά βαθμίδα εκπαίδευσης με αναγωγή σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης (Μ.Α.Δ.), ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές των κρατών σε επίπεδα τιμών, επίπεδα διαβίωσης και δημογραφικής σύνθεσης. Στη χώρα μας το σύνολο δαπανών ανά μαθητή/τρια στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση είναι περίπου 40% υψηλότερο από αυτό της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, γεγονός που συμβαδίζει με τη διεθνή τάση. Επιπλέον ο δείκτης παρουσιάζει βελτίωση κατά το διάστημα μεταξύ 1995-2002. Η θετική μεταβολή οφείλεται αφενός στη σημαντική αύξηση των δαπανών σε πραγματικές τιμές και αφετέρου στη μείωση του αριθμού των μαθητών/τριών. Όμως, παρά τη σημαντική αύξηση των δαπανών ανά μαθητή/τρια σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, η Ελλάδα παραμένει κοντά στον μέσο όρο της Ε.Ε. των 27.

ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ					
(σε σταθερές τιμές 1980)					
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΠΡΟΣΧΩΛ. & ΑΘΜΙΑ	Β' ΘΜΙΑ ΓΕΝΙΚΗ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ	Γ' ΒΑΘΜΙΑ	ΆΛΛΕΣ ΚΟΙΝΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ
1	2	3	4	5	6
70	25 940	10 591	7 534	4 611	3 204
71	27 502	12 278	7 362	4 085	3 776
72	34 876	14 088	11 189	4 743	4 856
73	41 512	14 392	13 930	8 904	4 286
74	34 202	12 384	9 088	6 716	6 013
75	40 809	14 880	12 110	9 477	4 342
76	44 815	16 320	12 520	10 204	5 771
77	49 555	17 040	12 693	11 416	8 406
78	56 254	19 582	15 711	11 973	8 988
79	58 070	21 610	18 205	11 645	6 610
80	48 720	16 721	16 616	9 565	5 818
81	46 942	16 443	15 884	9 131	5 484
82	54 148	18 800	18 839	10 396	6 113
83	60 653	20 251	21 744	11 830	6 829
84	65 620	21 768	25 341	14 743	3 768
85	72 476	22 883	26 880	15 688	7 026
86	70 593	23 289	24 807	16 264	6 234
87	67 477	22 142	23 282	16 086	5 966
88	70 973	25 083	22 715	16 693	6 482
89	71 389	21 612	25 842	17 891	6 044
90	74 878	22 947	25 511	19 466	6 953
91	75 998	24 791	25 765	19 222	6 220
92	80 357	26 003	27 957	18 819	7 578
93	78 391	24 742	27 777	18 157	7 716
94	83 577	26 374	29 162	20 011	8 030

Πηγή: Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος

Συγκρίνοντας τα στοιχεία των εκπαιδευτικών βαθμίδων, διαπιστώνεται ότι οι δαπάνες ανά μαθητή -παραδόξως- **αυξάνονται** ανάλογα με τη βαθμίδα εκπαίδευσης. Το γεγονός αυτό μπορεί να αποδοθεί στη **διαφορετική αναλογία μαθητών-εκπαιδευτικών ανά βαθμίδα και στη διαφορά του κόστους για υποδομές και εξοπλισμούς εργαστηρίων**. Η Ελλάδα διατηρεί μία σχετικά καλή αναλογία μαθητή-εκπαιδευτικού, με μέσο όρο ένας δάσκαλος ανά 13,5 μαθητές/τριες στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και ένας καθηγητής ανά 10,6 μαθητές/τριες στη Δευτεροβάθμια.

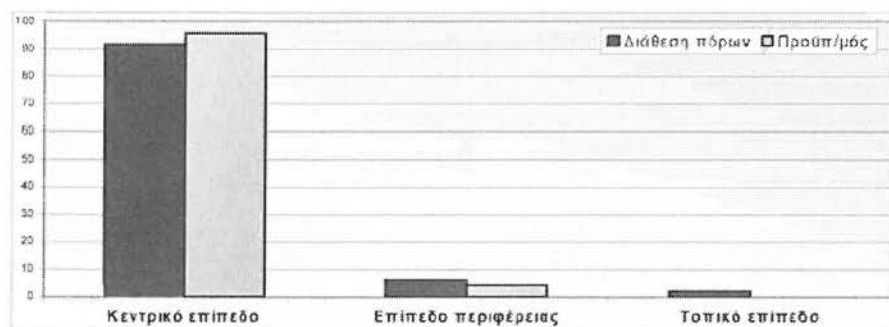
3. Η κατανομή και διαχείριση των οικονομικών πόρων στην ελληνική εκπαίδευση

Οι δαπάνες για την εκπαίδευση διακρίνονται σε *δαπάνες παγίου κεφαλαίου* και σε *τρέχουσες δαπάνες*. Οι δαπάνες παγίου κεφαλαίου αφορούν στα έξοδα κατασκευής και συντήρησης σχολικών κτιρίων και υποδομών, καθώς και στην προμήθεια και συντήρηση του εξοπλισμού. Οι τρέχουσες δαπάνες σχετίζονται με αγαθά και υπηρεσίες για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας και περιλαμβάνουν μισθούς εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού, παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού και μέσων, επιδοτήσεις, ενοικιάσεις κτιρίων, κ. ά. Στην Ελλάδα, οι δαπάνες παγίου κεφαλαίου αντιπροσωπεύουν περίπου το 6,5% των συνολικών δαπανών για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Οι τρέχουσες δαπάνες, αντίστοιχα, αντιπροσωπεύουν περίπου το 93,5% των συνολικών δαπανών. Το ποσοστό των τρεχουσών δαπανών στην Ελλάδα είναι υψηλό σε σχέση με τα διεθνή δεδομένα. Το 92% περίπου των τρεχουσών δαπανών στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση αφιερώνεται σε μισθούς διδακτικού και διοικητικού προσωπικού, ποσοστό που είναι από τα υψηλότερα της Ε.Ε. (Ε.Σ.Υ.Ε., 2005). Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με το ότι οι μέσοι μισθοί του διδακτικού προσωπικού είναι από τους χαμηλότερους στην Ε.Ε. φαίνεται να οδηγεί σε αντιφατικά συμπεράσματα. Παράλληλα όμως, ο αριθμός μαθητών/τριών ανά εκπαιδευτικό είναι στην Ελλάδα από τους μικρότερους στην Ε.Ε., κάτι που σημαίνει ότι υπάρχει αναλογικά μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών, γεγονός που δικαιολογεί τη σχετική δαπάνη.

Η χρηματοδότηση της εκπαίδευσης γίνεται κυρίως σε κεντρικό επίπεδο, με μικρότερη συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών διοικητικών φορέων, φαινόμενο που παρατηρείται και στις περισσότερες χώρες της Ε.Ε. των 27. Από τα κεφάλαια που διατίθενται αρχικά σε κάθε

επίπεδο διοίκησης, σημειώνονται μεταφορές κυρίως από το κεντρικό προς το περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, χωρίς όμως να αλλάζει δραματικά η τελική εικόνα.

Κατανομή χρηματοδότησης ανά επίπεδο διοίκησης

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε., 2005

Η δεκαετία του '80 οριοθετεί την έναρξη μιας εποχής αναθεώρησης της οικονομικής πολιτικής που εφαρμοζόταν παραδοσιακά στα ζητήματα υποδομών και στο χώρο της εκπαίδευσης. Ένα καθεστώς, σύμφωνα με το οποίο οι υποδομές γενικά χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους και λειτουργούν με την ευθύνη και τους κανόνες των δημόσιων φορέων που αναλαμβάνουν εξ αρμοδιότητος την υλοποίηση και λειτουργία τους, συνδυάζεται με τη νέα ιδιότυπη πρακτική των **Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ)**, που στο χώρο της εκπαίδευσης αναλαμβάνουν κυρίως ζητήματα σχολικής στέγης.

Στο κείμενο του **Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015**, που έχει ψηφιστεί από την ελληνική Βουλή διαβάζουμε τα παρακάτω:

Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων

Οι πιστώσεις του Υπουργείου κατά το 2011 έχουν ενισχυθεί με κονδύλια ύψους:

- 30 εκατ. ευρώ για την εξόφληση προμήθειας φοιτητικών συγγραμμάτων.
- 36 εκατ. ευρώ για την εξόφληση εκπαιδευτικών λόγω της κατάργησης του Οργανισμού Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και
- 8 εκατ. ευρώ για την εξόφληση υποχρεωτικών εισφορών σε διεθνείς οργανισμούς.

Για την περίοδο 2011-2015, οι πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου θα καλύπτουν κυρίως δαπάνες για:

- μισθοδοσία εκπαιδευτικών και διοικητικών υπαλλήλων που στελεχώνουν τις σχολικές μονάδες, τα ΑΕΙ, τα ΤΕΙ και τις διοικητικές περιφερειακές υπηρεσίες εκπαίδευσης.
- απρόσκοπτη λειτουργία των επιχορηγούμενων από το υπουργείο φορέων.
- καταβολή των εισφορών σε διεθνείς οργανισμούς, κυρίως για την κάλυψη υποχρεώσεων της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας και
- ανάπτυξη της έρευνας, της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η διαμόρφωση των εξοικονομήσεων στο ύψος των ανωτέρω δαπανών, εκτιμάται ότι θα επιτευχθεί κυρίως ως αποτέλεσμα της εφαρμογής των κατάλληλων πολιτικών για τη μείωση των δαπανών που αφορούν:

- αποδοχές και λοιπές πρόσθετες παροχές του πολιτικού προσωπικού κατά 541,4 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 10%, εκ των οποίων η εξοικονόμηση από δαπάνες πληρωμής μισθών ανέρχεται σε 528,36 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 10,4% ενώ για τις πρόσθετες παροχές η μείωση διαμορφώνεται σε 3,6 εκατ. ευρώ ή 6,5%.
- λειτουργικές και λοιπές δαπάνες κατά 98,74 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 14,1%, εκ των οποίων 76,1 εκατ. ευρώ αφορούν μείωση καταναλωτικών δαπανών με ιδιαίτερη αναφορά στη μείωση των δαπανών για προμήθειες υλικοτεχνικού εξοπλισμού κατά 39,74 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 49,9% και
- επιχορήγηση φορέων στο πλαίσιο της συνολικής επαναξιολόγησης του καθεστώτος επιχορήγησής τους, κατά 22,44 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 4,2%.

Συγκριμένα, όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα από το ίδιο κείμενο,

Πίνακας 3.17 Δαπάνες κρατικού προϋπολογισμού 2009-2015 ανά φορέα με προτεινόμενες παρεμβάσεις ΜΠΔΣ - (ποσά σε εκατ. ευρώ)								
Φορείς	2009	2010	2011 Π.Υ	2011 Εκτ.	2012	2013	2014	2015
8 Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων	7.480	6.988	6.863	6.507	6.392	6.221	6.105	6.044
Τ.Π.	7.131	6.683	6.283	5.986	5.841	5.671	5.554	5.494
ΠΔΕ	349	305	580	521	550	550	550	550

από 7.480 εκατ. ευρώ που ήταν οι κρατικές δαπάνες για την παιδεία (τόσο αυτές του τακτικού προϋπολογισμού όσο και του προγράμματος δημόσιων επενδύσεων) το 2009, μειώθηκαν σε 6.988 εκατ. ευρώ το 2010, θα μειωθούν σε 6.530 εκατ. ευρώ το 2011 (δηλ. 333 εκατ. ευρώ από αυτά που είχαν προϋπολογιστεί), σε 6.362 εκατ. ευρώ το 2012, σε 6.221 εκατ. ευρώ το 2013, σε 6.105 εκατ. ευρώ το 2014, για να κατακυλήσουν τελικά στο ποσό των 6.044 εκατ. ευρώ το 2015!!

Αντίστοιχα, το ποσοστό των δαπανών αυτών επί του ΑΕΠ θα μειωθεί από 2,75%, όπως είχε προϋπολογιστεί, στο 2,69% για το 2011, στο 2,59% για το 2012, στο 2,46% για το 2013 και στο 2,34% για το 2014, για να φτάσει τελικά στο 2,23% το 2015.

Η μείωση, λοιπόν, των κρατικών δαπανών από το 2009 μέχρι το 2015 θα είναι της τάξης των 1.436 εκατ. ευρώ, δηλαδή μείωση κατά 19,2 % (!).

Όπως δε προβλέπεται από το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015 για το Υπουργείο Παιδείας,

“η διαμόρφωση των εξοικονομήσεων στο ύψος των ανωτέρω δαπανών”

θα προέλθει από τη μείωση των δαπανών που αφορούν μισθούς

“κατά 541,4 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 10%, λειτουργικές και λοιπές δαπάνες κατά 98,74 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 14,1%, με ιδιαίτερη αναφορά στη μείωση των δαπανών για προμήθειες υλικοτεχνικού εξοπλισμού κατά 39,74 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 49,9% και επιχορήγηση φορέων κατά 22,44 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 4,2%”.

III. ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Διαχείριση και αξιοποίηση πόρων σε επίπεδο Σχολικής Μονάδας

Με τη συλλογιστική που έχουμε ακολουθήσει ως τώρα έχουμε αποδείξει ότι η εκπαίδευση αποτελεί **Επένδυση (1)**. Ότι η Εκπαιδευτική Μονάδα αποτελεί μια **μονάδα παραγωγής (2)**. Ότι η Εκπαιδευτική Μονάδα είναι υπεύθυνη για την **άσκηση “εσωτερικής” πολιτικής (3)**. Στη συνέχεια, συνδυάζοντας τα παραπάνω, θα προσπαθήσουμε να διερευνήσουμε το ποια είναι η θέση της Εκπαιδευτικής Μονάδας στο πλαίσιο άσκησης **εκπαιδευτικής οικονομικής πολιτικής**. Θα επιχειρήσουμε επιπλέον να δείξουμε ποια είναι τα **περιθώρια άσκησης εσωτερικής εκπαιδευτικής πολιτικής σε οικονομικό επίπεδο**.

Συγκεκριμένα, θα διερευνήσουμε τη μετεξέλιξη του νομικού πλαισίου που διέπει την κρατική χρηματοδότηση της Δημόσιας (Πρωτοβάθμιας) Εκπαίδευσης, προσδιορίζοντας το ρόλο των εκάστοτε εμπλεκόμενων φορέων κεντρικού, περιφερειακού και τοπικού επιπέδου, επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον στο **ρόλο του Διευθυντή μιας Σχολικής Μονάδας Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης**.

1. Ο θεσμός της Σχολικής Επιτροπής στη χώρα μας

Για την κατανομή και διαχείριση των κρατικών οικονομικών πόρων στο χώρο της Δημόσιας (Πρωτοβάθμιας) Εκπαίδευσης απαιτείται η ύπαρξη και λειτουργία ενός **οργάνου** που να διασφαλίζει τη διαφάνεια μεταφοράς πόρων από το επίπεδο της κεντρικής διοίκησης στο τοπικό και δη σχολικό επίπεδο. Από τη μελέτη της σχετικής νομοθεσίας, προκύπτει ότι το ρόλο αυτό αναλαμβάνει ανέκαθεν ένα συλλογικό όργανο που στις

περισσότερες των περιπτώσεων φέρει το όνομα «Σχολική Επιτροπή» (Σ.Ε.), στα μέλη της οποίας διαχρονικά συμπεριλαμβάνεται ο Διευθυντής της Σχολικής Μονάδας.

1.1. Ιστορική αναδρομή

Ιστορικά ο θεσμός της Σχολικής Επιτροπής συναντάται για πρώτη φορά το 1834 αν και το σύστημα αυτοδιοίκησης των σχολείων ήταν γνωστό στους Έλληνες πριν από την εθνική ανεξαρτησία. Ο νόμος της 6/2/1834 *‘περί δημοτικών σχολείων’*, προέβλεπε σε κάθε δήμο επιτροπή *‘προς επιθεώρησιν των επιτοπίων σχολείων’* (άρθρο 34). Η επιτροπή αυτή αποτελούνταν από το δήμαρχο ως πρόεδρο, τον εφημέριο της περιοχής και από δύο ως τέσσερις δημότες, μέλη του δημοτικού συμβουλίου. Οι αρμοδιότητες της παραπάνω επιτροπής αναφέρονται αναλυτικά στο άρθρο 37, *‘εφορεύει, εμψυχώνει και διευθύνει το επιτόπιον σχολείον’*, είχε δε ιδιαίτερα καθήκοντα μεταξύ των οποίων ήταν και η διαχείριση των κονδυλίων που διετίθεντο για τη λειτουργία των δημοτικών σχολείων. Δηλαδή, οι *‘Επιτόπιες Επιτροπές’* είχαν πολλές ομοιότητες με τη σημερινή Σχολική Επιτροπή. Είχαν όμως και πρόσθετες αρμοδιότητες που αφορούσαν στη διατήρηση της πειθαρχίας του σχολείου, στον έλεγχο των υποχρεώσεων των διδασκάλων και στην επιβολή ποινών. Έκαναν επιθεωρήσεις στο σχολείο και εισηγούνταν στον αρμόδιο Έπαρχο τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις. Ο νόμος αυτός με ελάχιστες τροποποιήσεις ίσχυσε για ένα περίπου αιώνα ως την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1929 (Αντωνίου, 1992).

Με δεδομένο ότι το πιο πάνω σύστημα αυτοδιοίκησης των σχολείων συγκέντρωνε όλα τα πλεονεκτήματα του μοντέλου της συμμετοχικής διοίκησης, θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί ότι οι συλλογικές διοικήσεις των σχολείων με δημοκρατική σύνθεση και με διευρυμένες αρμοδιότητες

είχαν τη δυνατότητα να λάβουν δημιουργικές πρωτοβουλίες προς μεγάλο όφελος της δημοτικής εκπαίδευσης, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα τον κοινωνικό έλεγχο και το δημοκρατικό προγραμματισμό στην εκπαιδευτική διαδικασία. Στην πράξη όμως ο παραπάνω θεσμός *‘περίεπεσεν εις αχρησίαν’*, γιατί όπως υποστηρίζεται, τα μέλη των επιτροπών ή αδιαφορούσαν για το σχολείο ή υφιστάμενα την επίδραση της κομματικής συναλλαγής ενεργούσαν ανάλογα προς τα προσωπικά ή πολιτικά τους πάθη (Λέφας, 1942).

Για τους παραπάνω λόγους ο **νόμος 452/1914** *‘περί συστάσεως σχολικών επιτροπών και σχολικών ταμείων’* περιόρισε τη δραστηριότητα των **Σχολικών Επιτροπών** μόνο στον οικονομικό τομέα, όπως στη μέριμνα για την επισκευή και συντήρηση των διδακτηρίων και των γυμναστηρίων, στη μέριμνα για την καθαριότητα, τη θέρμανση των σχολείων κ.ά. Με τις μεταρρυθμίσεις του **νόμου 5019/1931** (ΦΕΚ 160, τ.Α) λειτούργησαν οι **Σχολικές Εφορείες**, (σε αντικατάσταση των Σχολικών Επιτροπών και των Διδακτηριακών Επιτροπών του **Ν.Α. 21/7/25**). Σκοπός των Σχολικών Εφορειών ήταν η διοίκηση και η διαχείριση του σχολικού Ταμείου και γενικότερα η φροντίδα για εξασφάλιση μέσων για τον παραπάνω σκοπό. Τη Σχολική Εφορεία τη συγκροτούσαν ο Διευθυντής του Σχολείου (ως γραμματέας) και δύο πολίτες (ο ένας πρόεδρος και ο άλλος ταμίας), οι οποίοι έπρεπε να διακρίνονται όχι μόνο για το θερμό τους ενδιαφέρον για το σχολείο αλλά και για τις ικανότητές τους, ώστε να προσφέρουν θετική και αποτελεσματική υπηρεσία στο Σχολείο.

Εκτός των παραπάνω μεταρρυθμίσεων στη διαχρονική εξέλιξη της νεοελληνικής εκπαίδευσης έγιναν αρκετές **νομοθετικές ρυθμίσεις (1834, 1929, 1959, 1964, 1976)** όπου τα διοικητικά συλλογικά όργανα του σχολείου μεταβάλλονταν ως προς την ονομασία, τη συγκρότηση και τις αρμοδιότητές τους.

Το **1985** οι **Σχολικές Επιτροπές** αντικατέστησαν τις λεγόμενες Σχολικές Εφορείες, οι οποίες λειτούργησαν συνεχώς από το 1931 με το

νόμο 5019/1931 μέχρι την ψήφιση του ν. 1566/85. Με το άρθρο 52 του ν. 1566/85 θεσπίστηκαν για πρώτη φορά ως **Σχολικές Επιτροπές**:

Άρθρο 52

Σχολικές Επιτροπές

1. Σε κάθε δημόσιο σχολείο συγκροτείται σχολική επιτροπή, η οποία αποτελείται από εκπρόσωπο του δήμου ή της κοινότητας, εκπρόσωπο του συλλόγου γονέων, των μαθητών του σχολείου, το διευθυντή του σχολείου και εκπρόσωπο των μαθητικών κοινοτήτων για τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στις περιπτώσεις συστέγασης πολλών σχολικών μονάδων σε ένα διδακτήριο συγκροτείται ενιαία σχολική επιτροπή που αποτελείται από έναν εκπρόσωπο του δήμου ή κοινότητας, από έναν εκπρόσωπο του συλλόγου γονέων των μαθητών κάθε σχολείου, τους διευθυντές των σχολείων και από έναν εκπρόσωπο των μαθητικών κοινοτήτων για τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
2. Έργο της σχολικής επιτροπής είναι η διαχείριση των πιστώσεων που διατίθενται για τις λειτουργικές δαπάνες, η φροντίδα για την εξεύρεση άλλων πόρων, η ανάθεση της λειτουργίας των κυλικείων ύστερα από πλειοδοτικό διαγωνισμό και γενικότερα η ευθύνη για τον εφοδιασμό του σχολείου με όλα τα μέσα που είναι απαραίτητα για τη λειτουργία του, καθώς και η αντιμετώπιση κάθε λειτουργικού προβλήματος αυτού. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να ορίζεται συμμετοχή και άλλων προσώπων στη σχολική επιτροπή, όταν αυτή αποφασίζει για την ανάθεση λειτουργίας των κυλικείων.
3. Η σχολική επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του οικείου δημάρχου ή προέδρου κοινότητας, με την οποία ορίζεται και ο πρόεδρος. Σε κοινότητες που λειτουργεί ένα μόνο σχολείο, τα καθήκοντα της σχολικής επιτροπής ασκεί η κοινοτική επιτροπή παιδείας. Η σχολική επιτροπή λειτουργεί νόμιμα με όσα μέλη της έχουν οριστεί.
4. Οι διατάξεις αυτού του άρθρου δεν εφαρμόζονται στις ιδιωτικές σχολικές μονάδες.

Στη συνέχεια το άρθρο αυτό καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από το **άρθρο 5 του ν. 1894/90**, στο οποίο στηρίζεται και η μέχρι πρότινος λειτουργία τους. Ωστόσο, η ουσιαστική συμμετοχή των Ο.Τ.Α. στη διοίκηση των σχολικών μονάδων και στη διαχείριση της σχολικής υποδομής θεσμοθετήθηκε με το νόμο 1566/85. Με τις διατάξεις του νόμου αυτού και με μεταγενέστερα νομοθετήματα, κυρίως του **1990** και του **1992**, επιδιώχθηκε ουσιαστική σύνδεση της εκπαίδευσης με την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Κώδικας δήμων και κοινοτήτων

Άρθρο 75

Αρμοδιότητες

στ) Παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:

1. Η κατασκευή, διαχείριση και βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών του εθνικού συστήματος της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Παιδείας και ιδιαίτερα η συντήρηση, η καθαριότητα και η φύλαξη των σχολικών κτιρίων.

Άρθρο 274

Σχολική περιουσία

1. Η απόφαση του Νομάρχη που προβλέπεται από το άρθρο 5 του ν. 1894/1990 (ΦΕΚ 110 Α') για τη μεταβίβαση της ακίνητης περιουσίας των δημόσιων σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στους Δήμους ή στις Κοινότητες εκδίδεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, η ανωτέρω απόφαση εκδίδεται από τον οικείο γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

Έτσι επήλθαν σημαντικές μεταβολές στο θεσμικό καθεστώς των σχολείων:

- Παραχωρήθηκε στους Ο.Τ.Α. η ακίνητη και κινητή περιουσία των Σχολείων.

- Δημιουργήθηκαν οι *Δημοτικές Επιτροπές Παιδείας* ως φορείς σχεδιασμού της εκπαίδευσης σε τοπικό επίπεδο και ως όργανα λαϊκής συμμετοχής.

- Συστήθηκαν οι *Σχολικές Επιτροπές* με τη μορφή των θυγατρικών νομικών προσώπων των Ο.Τ.Α. και

- ανέλαβαν τις διοικητικές και οικονομικές λειτουργίες των Σχολικών Μονάδων.

- Μεταβιβάστηκε στους Ο.Τ.Α. η αρμοδιότητα της επισκευής και συντήρησης των σχολικών κτιρίων και η κατανομή των πιστώσεων για την αντιμετώπιση των λειτουργικών δαπανών των σχολείων.

Με το νόμο 2539/97 (*“Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης-Πρόγραμμα «Καποδίστριας»*”) προωθήθηκε η διοικητική αποκέντρωση και καθιερώθηκε ένα είδος κοινωνικού ελέγχου στο χώρο της εκπαίδευσης. Η χρηματοδότηση των Σ.Ε. γίνεται από τον Τακτικό Προϋπολογισμό και φτάνει μέχρι αυτές ύστερα από την αναδιανομή που κάνει ο οικείος Ο.Τ.Α. σε όλες τις Σχολικές Μονάδες αρμοδιότητάς του.

Οι Σχολικές Επιτροπές είναι **Ν.Π.Δ.Δ.** ως προς τη νομική τους μορφή. Χαρακτηριστικά το άρθρο 243 του **ν. 3463/2006** ΦΕΚ 141/8-6-2006 (ο νέος **Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας**) αναφέρει:

“Σε κάθε Δήμο ή Κοινότητα για τη στήριξη λειτουργίας των Σχολικών Μονάδων που βρίσκονται στα διοικητικά τους όρια, συνιστώνται νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Σχολικές Επιτροπές», οι οποίες διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος και τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν.1894/1990 ΦΕΚ 110^Α, όπως κάθε φορά ισχύει”.

Κάθε Σ.Ε. καλύπτει ένα ή περισσότερα δημόσια Σχολεία της Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες, όπως αυτές εκτιμώνται από τον αντίστοιχο Ο.Τ.Α.. Η σύσταση της Σ.Ε. γίνεται με απόφαση του δημάρχου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και διέπεται από το Π.Δ. 323/1989. Η Σ.Ε. αποτελείται από 5 έως 15 μέλη, τα οποία μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από

το δημοτικό συμβούλιο. Με την ίδια απόφαση του δημοτικού συμβουλίου ορίζονται ο πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος καθώς και τα υπόλοιπα μέλη της. Μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Σ.Ε. είναι δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι και δημότες ή κάτοικοι του οικείου δήμου. Στη Διοίκηση των Σχολικών Επιτροπών συμμετέχουν υποχρεωτικά οι Διευθυντές των αντίστοιχων σχολείων και ένας εκπρόσωπος των αντίστοιχων συλλόγων γονέων και κηδεμόνων – εφόσον υπάρχουν τέτοιοι σύλλογοι– (και εκπρόσωποι των μαθητικών κοινοτήτων – μόνο για τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης). Η θητεία των μελών της Σ.Ε. ορίζεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και συνήθως ακολουθεί αυτή του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Μετά τον ορισμό των μελών, ο Πρόεδρος καλεί τη Σ.Ε. σε πρώτη συνεδρίαση με θέμα τη συγκρότησή της σε σώμα. Με απόφασή της ορίζεται ο γραμματέας, ο οποίος τηρεί το αρχείο και συντάσσει τα πρακτικά. Την οικονομική διαχείριση, σύμφωνα με την 64447/21-9-91 ΦΕΚ 136B κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Παιδείας, ασκεί ο Πρόεδρος της Σχολικής Επιτροπής. Ωστόσο είναι κοινός τόπος ότι εξουσιοδοτείται από την Σ.Ε. ο Διευθυντής της Σχολικής Μονάδας να ασκήσει τα καθήκοντα του γραμματέα και του ταμιά. Ο Διευθυντής της Σχολικής Μονάδας είναι αυτός που ασχολείται με τη λειτουργία της Μονάδας του σε όλα τα επίπεδα. Αυτός που αποφασίζει σαν Πρόεδρος και εκτελεί ως γραμματέας και ταμίας.

Τέλος, με το **(ΦΕΚ 318/2011) Αρ. Πρωτ. 8440/24-02-2011/Υπ.Εσωτ.** γίνεται *“Καθορισμός λειτουργίας των Σχολικών Επιτροπών και ρύθμιση οικονομικών θεμάτων αυτών”*, όπως αυτός έχει εναρμονιστεί με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 103 του **ν.3852/2010 “Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα «Καλλικράτης»” (ΦΕΚ 87Α).**

1.2. Η σπουδαιότητα του έργου της Σχολικής Επιτροπής

Η Σ.Ε. έχει ως αποστολή τη **διαχείριση των κονδυλίων** για τις επισκευαστικές **εργασίες** του σχολικού κτιρίου, τις **λειτουργικές δαπάνες** και τις δαπάνες του αναγκαίου για την εκπαιδευτική διαδικασία τεχνικού εξοπλισμού του σχολείου, την αντιμετώπιση των **προβλημάτων** (όπως ο ανεπαρκής φωτισμός, η ελλιπής καθαριότητα κ.ά.) που καθιστούν δυσχερή την ομαλή λειτουργία του καθώς και την εξεύρεση άλλων πόρων για την κάλυψη των αναγκών του. Διαπιστώνουμε, λοιπόν, ότι το έργο της Σ.Ε., είναι σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, μεγάλης σπουδαιότητας:

- *Οι επισκευές* δε σχετίζονται μόνο με την κτιριακή *αισθητική* αλλά και με τη *λειτουργικότητα* του σχολείου. Σύμφωνα με την επικρατούσα παιδαγωγική αντίληψη, διδακτήριο με την εξωτερική του διακόσμηση, τις αίθουσες, τα εργαστήρια, την αυλή με τις πρασιές της και τους χώρους άθλησης συνιστά σχολείο που ικανοποιεί τις βιολογικές, πνευματικές και διδακτικές ανάγκες των μαθητών. Επίσης, η σωστή και άριστα συντηρημένη κτιριακή υποδομή δίνει τη δυνατότητα για άσκηση και ανάπτυξη των δυνάμεών τους μέσα σ' ένα φυσικό περιβάλλον ασφαλές και κατάλληλα διαμορφωμένο.

- *Ο εμπλουτισμός της σχολικής βιβλιοθήκης*, η απόκτηση μέσω δασκαλίας, εποπτικού υλικού και οργάνων γυμναστικής διευρύνουν τον πνευματικό ορίζοντα των μαθητών, προσδίδουν ποικιλία στη σχολική εργασία και διευκολύνουν την απόκτηση γνώσεων. Τα εργαστήρια, για παράδειγμα, με τον εξοπλισμό τους παρέχουν στους μαθητές ιδανικές συνθήκες ανάπτυξης της ερευνητικής τους τάσης και εντατικοποιούν τις ψυχοπνευματικές τους δυνάμεις.

- *Η μέριμνα για τον καθαρισμό των χώρων* του σχολικού κτιρίου έχει άμεση σχέση με την υγεία των παιδιών και επιπλέον καλλιεργεί την καλαισθησία και βοηθά στην απόκτηση αρετών απαραίτητων για τη ζωή.

- Η μέριμνα για την εξασφάλιση της σωστής **θέρμανσης**, του καλού φωτισμού και τον καθαρισμό των χώρων του σχολικού κτιρίου κ.ά. έχουν άμεση σχέση με την υγεία των μαθητών και κατ' επέκταση με την αποτελεσματική λειτουργία του σχολείου.

- Η **εποπτεία** την οποία ασκεί στα **σχολικά κυλικεία** δε συνδέεται μόνο με τα οικονομικά οφέλη, αλλά και με τον έλεγχο των προϊόντων που διατίθενται στους μικρούς μαθητές, προϊόντων που κατά πολύ επιδρούν στην υγεία των παιδιών.

1.3. Αρμοδιότητες της Σχολικής Επιτροπής

Η Σχολική Επιτροπή, ως όργανο ενταγμένο στο θεσμικό σύστημα της λαϊκής συμμετοχής στην εκπαίδευση, καλείται να εκτελέσει ένα σημαντικό έργο στο πλαίσιο της λειτουργίας του σχολείου. Η Σχολική Επιτροπή: α) έχει αποφασιστικές αρμοδιότητες στη διαχείριση των πιστώσεων που διατίθενται για τις λειτουργικές δαπάνες του σχολείου και β) συνδέει την τοπική αυτοδιοίκηση με το σχολείο και αποτελεί μια μορφή κοινωνικού ελέγχου και δημοκρατικής διοίκησης των Σχολικών Μονάδων.

1.3.1. Η “προ-Καλλικρατική” περίοδος

Οι αρμοδιότητες που παραθέτουμε στη συνέχεια αποτελούν τον κορμό του έργου της Σχολικής Επιτροπής διαχρονικά και θα παρουσιάσουμε αυτές αρχικά με αναφορές στον τρόπο λειτουργίας της στην “**προ-καλλικρατική**” περίοδο.

Τήρηση αρχείου. Ως Ν.Π.Δ.Δ. η σχολική επιτροπή έχει δική της σφραγίδα και αρχείο που φυλάσσονται στο γραφείο του Διευθυντή του σχολείου. Την ευθύνη της οργάνωσης και τήρησης του αρχείου έχουν:

α) ο πρόεδρος της επιτροπής για τα οικονομικά βιβλία, τα παραστατικά δαπανών και τα υπόλοιπα οικονομικά στοιχεία. Σε περίπτωση που εξουσιοδοτείται μέλος να ασκεί την οικονομική διαχείριση (συνήθως ο Διευθυντής), το άτομο αυτό είναι συνυπεύθυνο με τον πρόεδρο για την τήρηση των οικονομικών βιβλίων και λοιπών οικονομικών στοιχείων, και

β) ο γραμματέας (συνήθως ο Διευθυντής) για την τήρηση των βιβλίων που προβλέπονται από το νόμο (π.χ. βιβλίο «Εσόδων-Εξόδων», βιβλίο διπλότυπων αποδείξεων εισπράξεων) καθώς και εκείνων που κρίνονται αναγκαία για τη λειτουργία του συλλογικού αυτού οργάνου (π.χ. πρωτοκόλλου αλληλογραφίας, διαφόρων εντύπων κ.ά.). Ας σημειωθεί ότι τα βιβλία της Σχολικής Επιτροπής, επειδή αφορούν οικονομικά στοιχεία και το οικονομικό έτος συμπίπτει με το ημερολογιακό, κλείνονται στις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους. Επειδή στις 31 Δεκεμβρίου τα σχολεία δε λειτουργούν λόγω των χριστουγεννιάτικων διακοπών, το κλείσιμο μπορεί να γίνει στις 8 Ιανουαρίου. Καμιά εγγραφή για το νέο έτος δεν μπορεί να γίνει, αν προηγουμένως δεν έχει γίνει το κλείσιμο για το προηγούμενο έτος. Το Μπλοκ Αποδείξεων Πληρωμής δεν κλείνεται και μπορεί να χρησιμοποιηθεί και το επόμενο έτος.

Επομένως, η σωστή οργάνωση και τήρηση του αρχείου της Σ.Ε. σημαίνει συστηματική διασφάλιση των εγγράφων στοιχείων και κατ' επέκταση εξυπηρέτηση της διοίκησης, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις του ελέγχου. Άλλωστε, δεν πρέπει να λησμονούμε ότι, αν και οι Σ.Ε. δεν υπάγονται στις διατάξεις περί Δημοσίου Λογιστικού (ν.δ. 496/ 74), εντούτοις οι συνέπειες για τους υπόλογους-διαχειριστές και όλα τα μέλη της Σ.Ε., σε περίπτωση ατασθαλίας, είναι οι ίδιες. Το ίδιο μπορεί να ειπωθεί και για τις περιπτώσεις μη υποβολής (από αμέλεια) του απολογισμού της

Σχολικής Επιτροπής για την υποβολή του οποίου είναι υπόχρεοι κάθε οικονομικό έτος.

Πρόσληψη καθαριστριών. Με βάση το άρθρο 113 του ν. 1892/90 ο καθαρισμός των Σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης γίνεται από καθαρίστριες που εκτελούν το έργο αυτό με σύμβαση μίσθωσης έργου, η οποία συνάπτεται μεταξύ του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και καθεμιάς από αυτές και καλύπτει ένα διδακτικό έτος.

Η διαδικασία πρόσληψης έχει ως εξής:

1. Προκήρυξη ανάθεσης έργου καθαρισμού σε καθαρίστριες από τη Σχολική Επιτροπή. Η σχετική προκήρυξη γίνεται από το Διευθυντή του συγκεκριμένου σχολείου.

2. Εντός της καθορισμένης προθεσμίας ο Διευθυντής συλλέγει τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων πολιτών και στη συνέχεια κάνει την εισήγησή του στη Σχολική Επιτροπή.

3. Αποδοχή της εισήγησης του Διευθυντή από τη Σχολική Επιτροπή.

4. Ο Διευθυντής του σχολείου υποβάλλει στον οικείο Προϊστάμενο όλη την αλληλογραφία και όλες τις υποβληθείσες αιτήσεις, μαζί με έντυπο σύμβασης συμπληρωμένο, για την υπογραφή της σύμβασης από τον Προϊστάμενο (άρθρο 5, του ν. 1984/ 1990).

Περίπτωση παύσης λειτουργίας σχολείου. Στην περίπτωση κατά την οποία μια Σ.Ε. καλύπτει ένα μόνο σχολείο και το σχολείο αυτό παύει να λειτουργεί για οποιοδήποτε λόγο (κατάργησή του κ.λπ.), αυτόματα λήγει και η θητεία της αντίστοιχης Σχολικής Επιτροπής. Λογικά εδώ πρέπει να καταρτιστεί απολογισμός για το διάστημα του οικονομικού έτους που το σχολείο λειτουργούσε, με ανάλογη διαδικασία με αυτή που προαναφέρθηκε. Για το υπόλοιπο των χρημάτων, μετά το κλείσιμο της σχολικής μονάδας, εφαρμόζεται το αριθμ. 40548/ 20-9-1994 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με το οποίο

“τα χρηματικά υπόλοιπα κατατίθενται στη Δ.Ο.Υ. που εξυπηρετεί ταμειακά τον οικείο Ο.Τ.Α. από τον ταμία (συνήθως το Διευθυντή) της Σχολικής Επιτροπής ή άλλο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο μαζί με το πρακτικό στο οποίο θα περιγράφονται οι λόγοι της κατάθεσης και η προέλευση των χρηματικών υπολοίπων. Στην περίπτωση αυτή, ο Ο.Τ.Α. μπορεί να χρησιμοποιήσει τα ανωτέρω ποσά για την κάλυψη αναγκών άλλων Σχολικών Μονάδων της περιοχής το”.

Μέριμνα για το σχολικό χώρο. Είναι γνωστό σε όλους μας ότι οι κτιριακές εγκαταστάσεις των σχολείων αποτελούν μια τεράστια επένδυση του κράτους από χρήματα του Έλληνα φορολογούμενου. Ο Διευθυντής του σχολείου πρέπει να φροντίζει για την καλή χρήση των σχολικών κτιρίων, έστω και αν η ευθύνη για τη συντήρηση αυτών ανήκει στους Ο.Τ.Α.. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι ο Διευθυντής οφείλει να διεξάγει σε τακτά χρονικά διαστήματα έλεγχο σε όλους τους σχολικούς χώρους και τα σχολικά κτίρια και να αναφέρει γραπτά οποιεσδήποτε επιδιορθώσεις στην αρμόδια υπηρεσία του Δήμου ή της Κοινότητας. Επίσης, πρέπει να φροντίζει, ώστε σε όλους τους χώρους να υπάρχουν υψηλά επίπεδα καθαριότητας.

Ένα άλλο στοιχείο που πρέπει να αναφέρουμε είναι ότι οι Διευθυντές Σχολικών Μονάδων αντιμετωπίζουν προβλήματα με την παραχώρηση και χρήση του σχολικού χώρου από φορείς (π.χ. συλλόγους γονέων, Ο.Τ.Α. κ.ά.) της τοπικής κοινωνίας, προκειμένου να εφαρμόσουν διάφορα προγράμματα τις ώρες που δε λειτουργεί το σχολείο.

Θέματα σχολικής περιουσίας και στέγης. Η ισχύουσα νομοθεσία για τη σχολική περιουσία (ν. 1894/ 1990 (ΦΕΚ 110, τ. Α') άρθρο 5) έχει ως εξής:

§2. Η κυριότητα κάθε νεοπαραλαμβανόμενου σχολικού κτιρίου με το οικόπεδό του μεταβιβάζεται στον αντίστοιχο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων ή την αντίστοιχη νομαρχία, όπου ανήκαν, αντίστοιχα, το κτίριο και το οικόπεδό του κατά το στάδιο της κατασκευής του.

Στο τέλος του άρθρου 5 του ν. 1894/1990 προστίθενται παράγραφοι 16 και 17, οι οποίες έχουν ως εξής:

§16. Όλα τα ακίνητα, τα οποία μεταβιβάζονται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης κατά τις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου, βαρύνονται με δουλεία υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία συνίσταται στη χρησιμοποίησή τους, μόνο για τη στέγαση σχολείων ή μονάδων επαγγελματικής κατάρτισης ή λαϊκής επιμόρφωσης, κατά τα οριζόμενα κάθε φορά με αποφάσεις των οικείων νομαρχών.

§17 Στα ακίνητα, που μεταβιβάζονται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης κατά τις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου, μπορεί να ενεργούνται εργασίες επισκευών, συντηρήσεων και κάθε είδους προσθηκών από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων (Ο.Σ.Κ.) ή τις οικείες νομαρχίες.

Ωστόσο, "...Σχολικά κτίρια που δε χρησιμοποιούνται για στέγαση δημόσιων σχολείων μπορεί να διατεθούν με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από πρόταση της οικείας δημοτικής και κοινοτικής επιτροπής παιδείας, για άλλες χρήσεις κοινής ωφέλειας, εφόσον δεν υπάρχει κίνδυνος σοβαρών φθορών και ζημιών και υπό τον όρο της διατήρησης του διδακτηρίου για το σκοπό που προορίζεται.

Με την ίδια διαδικασία μπορεί να διατεθεί διδακτήριο, σε χρονικά διαστήματα που δε χρησιμοποιείται, για την οργάνωση και πραγματοποίηση εκδηλώσεων κοινού ενδιαφέροντος. Σε κάθε περίπτωση κατά τη διάρκεια της χρήσης αποκαθίστανται από το χρήστη οι τυχόν φθορές και ζημιές και καταβάλλονται οι επιπλέον δαπάνες φωτισμού, θέρμανσης και ύδρευσης, ώστε το διδακτήριο να παραδίδεται καθ' όλα έτοιμο για τη λειτουργία του σχολείου..." (άρθρο 4 του ν. 1566/ 1985).

Εξοπλισμός του σχολείου. Προμήθεια και διαφύλαξη των μέσων διδασκαλίας. Ένα σχολείο για να λειτουργήσει σωστά χρειάζεται μια ευρεία σειρά από εκπαιδευτικό εξοπλισμό, όπως γραφική ύλη, χημικά εργαστηρίου, εξοπλισμό εργαστηρίου, οπτικοακουστικά υλικά και έπιπλα. Επειδή, όμως, στην πράξη δεν υπάρχει μια σταθερή πολιτική για την προμήθεια των μέσων διδασκαλίας στα σχολεία της χώρας, στις περισσότερες περιπτώσεις η εξασφάλιση του σχολικού εξοπλισμού εξαρτάται από το ενδιαφέρον της σχολικής ηγεσίας και τη δραστηριότητα της Σχολικής Επιτροπής. Σε ό,τι αφορά την προμήθεια εκπαιδευτικού υλικού, ο Διευθυντής (μέλος της Σχολικής Επιτροπής) σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς του σχολείου πριν από την απόφασή τους για την αγορά οποιουδήποτε εξοπλιστικού μέσου πρέπει πάντα να κάνουν μελέτη κόστους-ωφέλειας.

Εκποίηση και καταστροφή υλικών του σχολείου. Η Σχολική Επιτροπή είναι υπεύθυνη τόσο για την εκποίηση όσο και για την καταστροφή υλικών, που για κάποιο λόγο δεν εξυπηρετούν ανάγκες του σχολείου.

Επειδή, όμως, η Σχολική επιτροπή είναι Ν.Π.Δ.Δ., η *εκποίηση*, σύμφωνα με το άρθρο 13 του ν. 1041/ 80, γίνεται μόνο από τον Ο.Δ.Δ.Υ., στον οποίο μπορεί να απευθυνθεί η Επιτροπή.

Επίσης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η Σ.Ε. μπορεί να αποφασίσει για την *καταστροφή* υλικών, τα οποία έχουν υποστεί φθορές ή έχουν καταστραφεί και δεν είναι δυνατό ούτε να χρησιμοποιηθούν ούτε να εκποιηθούν. Στην περίπτωση αυτή η καταστροφή των υλικών αποφασίζεται από τη Σχολική Επιτροπή, η οποία ορίζει και τα μέλη της επιτροπής που θα καταγράψει τα άχρηστα υλικά και θα κάνει την καταστροφή, συντάσσοντας σχετικό πρωτόκολλο. Το πρωτόκολλο καταστροφής καταχωρείται στο Βιβλίο Πράξεων της Σχολικής Επιτροπής (χωρίς αύξοντα αριθμό, αφού δεν πρόκειται για δική της πράξη), ώστε να ανευρίσκεται εύκολα. Το πρακτικό αυτό είναι και το μοναδικό στοιχείο διαγραφής των υλικών από το σχετικό βιβλίο.

1.3.2. Μετάβαση στην “Καλλικρατική” περίοδο

Στην παρ.2 του άρθρου 103 του Ν.3852/2010 ορίζεται ότι *τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου που περιέρχονται στο νέο Δήμο σύμφωνα με το άρθρο 102 του ίδιου νόμου, συγχωνεύονται υποχρεωτικά σε ένα Νομικό Πρόσωπο για καθέναν από τους τομείς αρμοδιότητας που προβλέπονται στην περίπτωση α΄ της παρ.1. του άρθρου 103 του Ν.3852/2010.*

Ειδικά για τις Σχολικές Επιτροπές, αυτές συγχωνεύονται *σε δύο Νομικά Πρόσωπα, ένα για τις Σχολικές Μονάδες της Πρωτοβάθμιας και ένα για τις Σχολικές Μονάδες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.* Στους Δήμους

με πληθυσμό άνω των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) κατοίκων μπορεί να συσταθούν αντίστοιχες Σχολικές Επιτροπές για καθεμία Δημοτική Κοινότητα. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη λειτουργία των Σχολικών Επιτροπών, την κατανομή των πιστώσεων, τον τρόπο και τη διαδικασία πραγματοποίησης, δικαιολόγησης και ελέγχου των πάσης φύσεως εσόδων και εξόδων, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

Κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διάταξης εκδόθηκε η απόφαση του Υπ. Εσωτερικών με Αρ.Πρωτ.: 8440/24.02.2011 *"Καθορισμός λειτουργίας των Σχολικών Επιτροπών και ρύθμιση οικονομικών θεμάτων αυτών"*, σύμφωνα με την οποία ρυθμίζονται τα θέματα των Σ.Ε. που αλλάζουν μορφή σε σχέση με την προηγούμενη (αλλά διατηρούν τις κύριες αρμοδιότητές τους), καθώς με βάση το **"Καλλικρατικό μοντέλο"** τα όρια των **"Καποδιστριακών"** Δήμων έχουν αλλάξει δραστικά.

Με το άρθρο 1, παρ. 1 της παραπάνω Υπουργικής Απόφασης ορίζονται τα εξής σχετικά με τη διοίκηση των Σχολικών Επιτροπών:

"Στη διοίκηση των Σχολικών Επιτροπών που προκύπτουν από την συγχώνευση κατά τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν. 3852/2010 και αποτελούμενη από 5 έως 15 μέλη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 240 του ΚΔΚ, ορίζονται:

- Τουλάχιστον δύο Διευθυντές, εκ των πέντε αρχαιότερων, των Σχολικών Μονάδων, Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, αντίστοιχα.
- Τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος της αντίστοιχης Ένωσης Γονέων, και στην περίπτωση που δεν υπάρχει Ένωση Γονέων, ένας εκπρόσωπος των υφιστάμενων Συλλόγων Γονέων, κατά προτεραιότητα μεγέθους Σχολικής Μονάδας.
- Τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος των μαθητικών κοινοτήτων για τα σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, κατά προτεραιότητα μεγέθους Σχολικής Μονάδας.
- Κατά τις συνεδριάσεις των Σχολικών Επιτροπών, όταν συζητούνται θέματα τα οποία αφορούν συγκεκριμένη Σχολική Μονάδα, καλείται ο Διευθυντής της οικείας Σχολικής Μονάδας, ο οποίος συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου".

Με το άρθρο 1, παρ. 2 ορίζεται ότι με απόφαση των οικείων Σχολικών Επιτροπών, σε Δήμους όπου υπάρχουν πάνω από δύο Σχολικές Μονάδες ή

σχολικά συγκροτήματα (συστεγαζόμενα) ανά βαθμίδα, λειτουργεί για κάθε σχολείο ή σχολικό συγκρότημα, ‘‘Συμβούλιο Σχολικής Κοινότητας’’, το οποίο αποτελείται από 3 έως 5 μέλη. Στο Συμβούλιο συμμετέχουν οπωσδήποτε ο Διευθυντής Σχολείου, τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος γονέων, τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος Συλλόγου Διδασκόντων, (τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος των μαθητικών κοινοτήτων για τα σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης). Το Συμβούλιο διαπιστώνει τις ανάγκες και τα προβλήματα που δημιουργούνται στη λειτουργία των σχολείων και διατυπώνει σχετικές προτάσεις στην οικεία Σχολική Επιτροπή για την καλύτερη στήριξη της λειτουργίας τους.

Στο άρθρο 2 ορίζεται *‘‘ο τρόπος κατανομής των εγκεκριμένων πιστώσεων ανά Σχολική Μονάδα’’* με απόφαση της Σχολικής Επιτροπής με βάση τα δεδομένα λειτουργίας (αριθμό μαθητών, τμημάτων, αιθουσών διδασκαλίας, αιθουσών πολλαπλών χρήσεων, γυμναστηρίων, εργαστηρίων, βιβλιοθηκών κ.α.), την παλαιότητα των κτιρίων καθώς και τις ειδικότερες ανάγκες κάθε Σχολικής Μονάδας.

Στο άρθρο 3 καθορίζεται *‘‘ο τρόπος και η διαδικασία πραγματοποίησης, δικαιολόγησης και ελέγχου των πάσης φύσεως εσόδων και εξόδων της Σχολικής Επιτροπής’’*.

Στην παρ. 14 προβλέπεται ότι *‘‘τα χρηματικά υπόλοιπα των συγχωνευόμενων Σχολικών Επιτροπών σύμφωνα με το άρθρο 103 του νόμου 3852/2010 μεταφέρονται στη Σχολική Επιτροπή που προκύπτει από τη συγχώνευση’’*. Πρακτικά η μετάβαση στη λεγόμενη *‘‘Καλλικρατική’’* περίοδο πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουνίου του 2011, δηλαδή με το πέρας του σχολικού έτους 2010-11. Οι Διευθυντές των Σχολείων όλης της χώρας παρέδωσαν στους οικείους Δήμους όλα τα οικονομικά στοιχεία που διέθεταν όπως επίσης και οικονομικά αδιάθετα που κατείχαν σε τραπεζικούς λογαριασμούς. Αξίζει να αναφερθεί ότι για το οικονομικό έτος 2011 συντάχθηκε και κατατέθηκε προς έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο οικονομικός απολογισμός της Σχολικής Μονάδας που αφορούσε μόνο το ήμισυ του συγκεκριμένου έτους, δηλαδή από 01/01/2011 έως 30/06/2011.

Ενώ στην παρ. 8 του ίδιου άρθρου προβλέπονται:

“ α) Με απόφαση της Σχολικής Επιτροπής προσδιορίζεται το ποσό που τίθεται στη διάθεση κάθε Διευθυντή σχολείου για την αντιμετώπιση λειτουργικών αναγκών των Σχολικών Μονάδων. Το ποσό αυτό κατατίθεται σε τραπεζικό λογαριασμό στο όνομα της σχολικής επιτροπής με προσθήκη του ονόματος της αντίστοιχης σχολικής μονάδας. Ο πρόεδρος της Σχολικής Επιτροπής εξουσιοδοτεί το διευθυντή που μπορεί να αναλαμβάνει χρήματα από τον τραπεζικό λογαριασμό.

β) Για την αντιμετώπιση αμέσων δαπανών επιτρέπεται η διατήρηση από τον διευθυντή σχολείου μετρητών μέχρι 500 ευρώ. Στην περίπτωση που πρόκειται για συγκρότημα σχολείου επιτρέπεται η διατήρηση ποσού μέχρι 1.000 ευρώ.

γ) Κάθε ανάληψη από τις καταθέσεις της Σχολικής Επιτροπής ενεργείται από τον πρόεδρο αυτών ή άλλο εξουσιοδοτημένο όργανο”,

ως προς την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων στην πράξη έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής (με δεδομένα τα εφαρμοζόμενα στο Δήμο Τρίπολης τον τελευταίο ενάμιση χρόνο):

Για το χρηματικό ποσό που προβλέπεται στο εδάφιο α δε δόθηκε ποτέ από τη Σχολική Επιτροπή η δυνατότητα εφαρμογής αυτής της ρύθμισης, ενώ η εξουσιοδότηση του εδαφίου γ έγινε προς υπάλληλο του οικείου Δήμου.

Από την εμπειρία εφαρμογής του εδαφίου β, έχουμε να παρατηρήσουμε ότι ελάχιστοι ήταν οι Διευθυντές Σχολικών Μονάδων που δέχτηκαν να λάβουν αυτό το προκαθορισμένου ύψους χρηματικό ποσό (500 ευρώ ανά Σχολική Μονάδα ή 1000 ευρώ ανά σχολικό συγκρότημα) για να διαχειρίζονται τρέχουσες ανάγκες. Οι περισσότεροι παραγγέλλουν και προμηθεύονται ενυπόγραφα αγαθά και υπηρεσίες ζητώντας επί πιστώσει τιμολόγιο αγοράς ή παροχής υπηρεσιών (χωρίς να διαθέτουν τα αντίστοιχα χρηματικά ποσά σε μετρητά), η προσκόμιση του οποίου γίνεται το πρώτο δεκαήμερο του επόμενου μήνα στον οικείο Δήμο προς εξόφληση. Στο

σημείο αυτό να επισημάνουμε ότι ο Διευθυντής, επειδή δε διαχειρίζεται χρηματικά ποσά, αποστέλλει μόνο τα παραστατικά προς εξόφληση, χωρίς να συντάσσει κατάσταση εισπράξεων και πληρωμών με τις κινήσεις του προηγούμενου μήνα (όπως αντίθετα προβλέπεται στην παράγραφο 11). Επίσης, δε γνωστοποιεί στη Σχολική Επιτροπή τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εμπρόθεσμη απόδοση των κρατήσεων υπέρ τρίτων ούτε πραγματοποιεί αυτές τις κρατήσεις (όπως αντίθετα προβλέπεται στην παράγραφο 10). Ως επακόλουθο αυτών, δεν επιφορτίζεται με τη σύνταξη ετήσιου οικονομικού απολογισμού (όπως αντίθετα προβλέπεται στην παράγραφο 12).

Από τις διατάξεις της παραπάνω Υπουργικής Απόφασης, αυτή που έχει καταστρατηγηθεί περισσότερο από την πλευρά των Δήμων είναι αυτή που αφορά στη διαδικασία κατανομής ανά Σχολική Μονάδα των εγκεκριμένων από την κεντρική διοίκηση πιστώσεων. Αναφέρουμε σχετικά δύο δεδομένα στοιχεία: Πρώτον, ο Διευθυντής μιας Σχολικής Μονάδας δε γνωρίζει το ύψος της πίστωσης που αναλογεί στη Μονάδα του, προκειμένου να προβεί σε μακροπρόθεσμο σχεδιασμό δράσεων. Δεύτερον, έχει ήδη προκληθεί Εισαγγελική παραγγελία για διενέργεια προκαταρκτικής έρευνας από Οικονομικούς Επιθεωρητές για τις επιχορηγήσεις Σχολικών Μονάδων από Σχολική Επιτροπή Δήμου για τα έτη 2011 και 2012 (έγγραφα 5641/3-10-2012 και 5642/4-10-2012 της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Επιθεώρησης του Υπουργείου Οικονομικών).

2. Ο Ρόλος του Διευθυντή

Από τη μελέτη των παραπάνω νομικών κειμένων προκύπτει ότι ο ρόλος του Διευθυντή μιας (Πρωτοβάθμιας) Σχολικής Μονάδας παρουσιάζει διαφοροποίηση ως προς τα περιθώρια άσκησης ολοκληρωμένης διοίκησης

στα οικονομικά θέματα του Σχολείου του ανάμεσα στην “προ-Καλλικράτη” περίοδο και στην “Καλλικρατική” περίοδο.

Εκκινούμε βεβαίως από το δεδομένο του συγκεντρωτικού μοντέλου διοίκησης του ελληνικού δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος, που δεν αναιρείται από την προσπάθεια αποκέντρωσης εξουσιών προς το περιφερειακό και τοπικό (αυτοδιοικητικό και σχολικό) επίπεδο, με τη λειτουργία τόσο των Σχολικών Επιτροπών όσο και των λοιπών οργάνων λαϊκής συμμετοχής στην εκπαίδευση (π.χ. Σχολικό Συμβούλιο, Νομαρχιακές και Δημοτικές Επιτροπές Παιδείας).

Πιο συγκεκριμένα, **στην περίοδο προ “Καλλικράτη”,** με την αποκέντρωση αρμοδιοτήτων οικονομικής διαχείρισης των σχολείων από τις Σχολικές Επιτροπές –με την άμεση εμπλοκή των Ο.Τ.Α. ύστερα από το νόμο “Καποδίστρια”-, **ο Διευθυντής μιας Σχολικής Μονάδας αναλαμβάνει κεντρικό ρόλο διοίκησης. Τυπικά ως γραμματέας και ταμίας** ενός συλλογικού οργάνου, αλλά ουσιαστικά **οιονεί Πρόεδρος** αυτού και αποκλειστικός φορέας λήψης αποφάσεων (σαν μονομελές όργανο οικονομικής διοίκησης) διαχειρίζεται προκαθορισμένου ύψους χρηματικά ποσά σε μορφή μετρητών που πιστώνονται στη Σχολική Μονάδα (ανά τακτά ή μη χρονικά διαστήματα) είτε απευθείας από την Κεντρική Κρατική Διοίκηση είτε με ενδιάμεσο φορέα μεταφοράς τον Ο.Τ.Α.. **Τα υπόλοιπα μέλη της Σχολικής Επιτροπής εγκρίνουν τυπικά μόνο τις ειλημμένες από το Διευθυντή αποφάσεις.**

Οι αποφάσεις για τη διάθεση των ποσών αυτών λαμβάνονται με γνώμονα τόσο τις τρέχουσες ανάγκες λειτουργίας της Σχολικής Μονάδας με βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (π.χ. προμήθεια αναλώσιμου υλικού /*λειτουργικός προγραμματισμός*) όσο και τα μακροπρόθεσμα σχέδια ανάπτυξης ή βελτίωσής της σε καίριους τομείς (π.χ. κατασκευή αίθουσας εκδηλώσεων, ανανέωση τεχνολογικού εξοπλισμού /*στρατηγικός προγραμματισμός*).

Επειδή, επιπρόσθετα, άλλα συλλογικά όργανα λαϊκής συμμετοχής στην εκπαίδευση (π.χ. Σύλλογος Γονέων, Σχολικό Συμβούλιο) παραμένουν

ανενεργά ή λειτουργούν υποτυπωδώς και για τα σχολεία της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης απουσιάζει η συμμετοχή εκπροσώπων των μαθητικών κοινοτήτων στη Σχολική Επιτροπή, ο Διευθυντής επιφορτίζεται με την κύρια ευθύνη χάραξης της οικονομικής πολιτικής της Σχολικής Μονάδας. Η *οργάνωση* και η *διεύθυνση-καθοδήγηση* για την υλοποίηση των στόχων που τέθηκαν και κυρίως ο *έλεγχος* και ο *απολογισμός* για τη διαχείριση των οικονομικών με την υποχρεωτική υποβολή απολογιστικής έκθεσης στο Ελεγκτικό Συνέδριο ολοκληρώνει έναν πλήρη κύκλο διοικητικής δράσης του Διευθυντή μιας Σχολικής Μονάδας στα οικονομικά θέματα του σχολείου του.

Στην ίδια χρονική περίοδο που εξετάζουμε αφήνονται βέβαια από τα ίδια τα νομικά κείμενα (ν. 1566/85) περιθώρια αυτοχρηματοδότησης της Σχολικής Μονάδας μέσα από την ανάπτυξη πρωτοβουλιών από μέρους του Διευθυντή για την εξασφάλιση οικονομικών πόρων από άλλες πηγές (π.χ. δωρεές, χορηγίες). Επίσης η αναζήτηση και εξεύρεση τρόπων συμμετοχής σε προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από εθνικούς, ευρωπαϊκούς ή και ιδιωτικούς πόρους παραμένει ένα πεδίο ελεύθερης άσκησης “εσωτερικής” οικονομικής πολιτικής που αξιοποιεί τα περιθώρια, τις ασάφειες ή και τα κενά των νόμων που οριοθετούν τις “τυπικές” αρμοδιότητες και τα επίσημα όρια δράσης του Διευθυντή (σύστημα απο-συγκέντρωσης στην εκπαίδευση).

Στην “Καλλικρατική” περίοδο, οι αρμοδιότητες οικονομικής διαχείρισης που έχει ένας Διευθυντής μιας Σχολικής Μονάδας αλλάζουν με τρόπο που να επαναπροσδιορίζεται η ουσία του ρόλου του.

Αφότου η αποκεντρωτική τάση στην οικονομική διαχείριση των σχολείων ολοκληρώθηκε με την ανάληψη της σχετικής αρμοδιότητας από τους Ο.Τ.Α., ο Διευθυντής παρέδωσε στο Δήμο την ευθύνη των αποφάσεων και των οικονομικών συναλλαγών. Εξάλλου δε μετέχει κάθε Διευθυντής στην «κεντρική» Σχολική Επιτροπή (μία ανά Δήμο και βαθμίδα

υποχρεωτικής εκπαίδευσης), παρά μόνο εφόσον προκύπτει ειδικό πρόβλημα που αφορά στη Μονάδα που διοικεί. Φανερό είναι στο σημείο αυτό η **συγκέντρωση εντός της αποκέντρωσης.**

Στο νέο αυτό νομικό πλαίσιο ο *προγραμματισμός των δαπανών* τόσο σε λειτουργικό όσο και σε στρατηγικό επίπεδο γίνεται από τη (Δημοτική) Σχολική Επιτροπή, ενώ ο *Διευθυντής μιας Σχολικής Μονάδας* εισηγείται *προϋπολογισμό δαπανών, ζητά προέγκριση για την εκάστοτε λειτουργική δαπάνη (αφού αποκλείεται ή αποθαρρύνεται από την διαχείριση χρηματικών ποσών, αλλά ταυτόχρονα προστατεύεται από φαινόμενα προσοδοθηρίας –Rent seeking: Ευαγγελόπουλος, 2011α), προμηθεύεται υλικά ή υπηρεσίες επί πιστώσει, ελέγχει την ποιότητα αυτών και ενημερώνει με έγγραφη αναφορά το Δήμο, αλλά αποδίδει στην αρμόδια Υπηρεσία του Δήμου τα παραστατικά προς εξόφληση· μολονότι μάλιστα η προμήθεια υλικών ή υπηρεσιών αποτελεί συναλλαγή μεταξύ ιδιωτών και ενός –απρόσωπου- Ν.Π.Δ.Δ., όπως είναι η Σχολική Επιτροπή, συχνά η συναλλαγή αυτή ολοκληρώνεται στο βαθμό που η καλή δημόσια εικόνα του Διευθυντή της Μονάδας ως ιδιώτη παρέχει από μόνη της τις σχετικές εγγυήσεις αντί του Νομικού Προσώπου.*

Η Σχολική Επιτροπή διαθέτει αποφασιστικές αρμοδιότητες, αποφεύγει να εκχωρήσει αρμοδιότητες μέσω εξουσιοδότησης του Διευθυντή και κυρίως ελέγχει τις διόδους μεταφοράς των πληροφοριών προς αυτόν (ασύμμετρη πληροφόρηση, Principal Agent Problem: Ευαγγελόπουλος, 2011β), Επομένως, **ο Διευθυντής ασκεί τα ενδιάμεσα στάδια διοίκησης, καθώς με τον επίσημο προγραμματισμό και τον απολογισμό επιφορτίζεται (μεθοδευμένα) μόνο η Σχολική Επιτροπή.** Ωστόσο, αυτό **το ιδιότυπο καθεστώς συν-διοίκησης των οικονομικών της Σχολικής Μονάδας αφαιρεί μέρος από τον επίσημο διοικητικό ρόλο του Διευθυντή,** ο οποίος καλείται να αναπτύξει στα πλαίσια της εσωτερικής οικονομικής πολιτικής της Σχολικής Μονάδας πρωτοβουλίες αξιοποίησης ποικίλων ευκαιριών ανάδειξης της Μονάδας.

Στο δεδομένο ασφυκτικό πλαίσιο συγκέντρωσης (κεντρικής και τοπικής), μερικής αποκέντρωσης και υποχρηματοδότησης της δημόσιας εκπαίδευσης που επιτείνεται από την πιεστικά επιβαλλόμενη “δημοσιονομική πειθαρχία” (fiscal discipline: Ευαγγελόπουλος, 2011γ), η εναλλακτική της “απο-συγκέντρωσης” αναδεικνύεται ως «μονόδρομος» προς την αυτοβελτίωση της Σχολικής Μονάδας με την αξιοποίηση ιδίων και ξένων, έμψυχων και υλικών πόρων με τρόπο αποδοτικό και συνάμα αποτελεσματικό.

IV. ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο νέος ρόλος του Διευθυντή–Ηγέτη

Οι αποφάσεις που λαμβάνονται για τα διάφορα θέματα σε επίπεδο Εκπαιδευτικής Μονάδας στα πλαίσια του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, που διακρίνεται για το συγκεντρωτικό του χαρακτήρα, αυτοπεριορίζονται από τα όρια των κρατικών πολιτικών και οδηγιών, εναρμονίζονται με τις γενικές αρχές της κεντρικής εκπαιδευτικής πολιτικής, υπόκεινται στον έλεγχο της προϊστάμενης εκπαιδευτικής αρχής, απαντούν στα παιδαγωγικά ερωτήματα και αιτήματα λειτουργίας της Μονάδας, αλλά ταυτόχρονα αξιοποιούν τα περιθώρια της σχετικής αυτονομίας στην εφαρμογή της εκπαιδευτικής πολιτικής με την ανάπτυξη και άσκηση «εσωτερικής» πολιτικής της Εκπαιδευτικής Μονάδας, με τρόπο ώστε να εναρμονίζεται και να προσαρμόζεται αυτή στις εκπαιδευτικές, κοινωνικές και γεωγραφικές ιδιαιτερότητες.

Στο πλαίσιο αυτό η Εκπαιδευτική Μονάδα μπορεί να ασκεί «εσωτερική» πολιτική για μια σειρά από θέματα, όπως το αναλυτικό πρόγραμμα, τη διδασκαλία, την εξουσία, τα υλικά, το ανθρώπινο δυναμικό, το χρόνο, τα οικονομικά, που σχετίζονται με τη Διοίκηση (Management) με συνιστώσες τον προγραμματισμό, την οργάνωση, τον καταμερισμό ευθυνών (διαχείριση εξουσίας) και τον έλεγχο επί των δράσεων.

Η άσκηση «εσωτερικής» πολιτικής που αφορά ειδικότερα στα οικονομικά θέματα, στη νέων δεδομένων “Καλλικρατική” περίοδο και υπό το αρνητικό κλίμα που έχει δημιουργήσει η παγκόσμια οικονομική κρίση, συνίσταται:

- στην αξιοποίηση και κατανομή του προϋπολογισμού της Εκπαιδευτικής Μονάδας, που μπορεί να περιλαμβάνει την *κατάρτιση πλάνων* για τη διαχείριση των οικονομικών υποθέσεων και την *εισήγηση και υποβολή προς έγκριση του ετήσιου προϋπολογισμού* της Εκπαιδευτικής Μονάδας ύστερα από την προετοιμασία πλάνων κατανομής των χρηματοδοτικών πόρων,

- στη *διαχείριση και στον έλεγχο* (αν και χωρίς υποβολή οικονομικής απολογιστικής έκθεσης) έργων που εκτελούνται ή υπηρεσιών που παρέχονται στην Εκπαιδευτική Μονάδα,

- στην ανάπτυξη σχέσεων της Εκπαιδευτικής Μονάδας με άλλους οργανισμούς ή Εκπαιδευτικές Μονάδες ή βαθμίδες Εκπαίδευσης, με φορείς χρηματοδότησης (Κοινοφελή Ιδρύματα, Τράπεζες, Εταιρείες) μέσω ιδιωτικών πόρων (*αυτοχρηματοδότηση της Μονάδας*) ή με φορείς *συγχρηματοδότησης* (Ευρωπαϊκή Ένωση) όταν πρόκειται για μεγάλης κλίμακας έργα.

Ειδικά σε σχέση με τις δυνατότητες που παρέχονται στο Διευθυντή να ανιχνεύσει, εντοπίσει και αξιοποιήσει ποικίλες χρηματοδοτικές πηγές εκτός των τακτικών από τον κρατικό προϋπολογισμό, αναφέρουμε και τα εξής:

Ήδη η κεντρική εκπαιδευτική διοίκηση παρέχει τη δυνατότητα σε ιδιωτικές επιχειρήσεις να διοργανώνουν δωρεάν εκπαιδευτικές -στη βάση τους- δράσεις μέσα στο χώρο του δημόσιου σχολείου με ταυτόχρονη προσφορά των προϊόντων τους.

Τα τελευταία χρόνια επίσης μεγάλα ποσά διατίθενται για την Πρωτοβάθμια (και τη Δευτεροβάθμια) Εκπαίδευση από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ε.Π.ΕΑ.Ε.Κ. Ι και Ε.Π.ΕΑ.Ε.Κ. ΙΙ):

Στο πλαίσιο του Ε.Π.ΕΑ.Ε.Κ. Ι πραγματοποιήθηκαν έργα που αφορούσαν Προγράμματα Σπουδών, βιβλία και υποδομές των δύο αυτών

βαθμίδων της εκπαίδευσης. Κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (1994-1999) προωθήθηκε η εισαγωγή των Νέων Τεχνολογιών στην εκπαίδευση, χρηματοδοτήθηκαν ποικίλες σχολικές δραστηριότητες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας, Αγωγής Καταναλωτή και επιμορφώθηκε μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών. Προωθήθηκαν, συγχρόνως, μέτρα ένταξης στο εκπαιδευτικό σύστημα μαθητών/τριών ειδικών κατηγοριών, όπως παλιννοστούντων, τσιγγανόπαιδων, μουσουλμανόπαιδων, ατόμων με ειδικές ανάγκες (ΥΠ.Ε.Π.Θ., 2000). Στο πλαίσιο του Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. II συνεχίστηκαν ορισμένες από τις ενέργειες του Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. I.

Κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (2000-2006) δόθηκε έμφαση σε επιπρόσθετα μέτρα, όπως η καταπολέμηση της σχολικής αποτυχίας με εναλλακτικές μορφές μάθησης, η προώθηση της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας για όλους και ιδιαίτερα για όσους απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό, η βελτίωση της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης και η προώθηση του επαγγελματικού προσανατολισμού και της σύνδεσης με την αγορά εργασίας (ΥΠ.Ε.Π.Θ., 2007).

Στην τέταρτη προγραμματική περίοδο (2007-2013) του Δ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης αποτυπώνεται η στρατηγική επένδυσης στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού των κοινωνιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και γι' αυτό δίνεται ιδιαίτερο βάρος στον τομέα της εκπαίδευσης (ΥΠ.ΕΘ.Ο.Ο., 2007).

Με βάση το παραπάνω διαμορφωμένο πλαίσιο, ο **νέος ρόλος του Διευθυντή-Ηγέτη** απαιτεί περισσότερο από ποτέ διοικητικές πρωτοβουλίες αξιοποίησης όχι μόνον υλικών και χρηματοδοτικών αλλά και έμπυχων πόρων προκειμένου να ανταποκριθεί η Μονάδα στις σύγχρονες προκλήσεις και δυσκολίες.

Στο σημείο αυτό είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι ο Διευθυντής-Εκπαιδευτικός στη λήψη των διοικητικών αποφάσεων του δε λειτουργεί ούτε ως ψυχρός λογιστής ούτε ως μάνατζερ ενός οργανισμού που αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση του οικονομικού κέρδους, αλλά ως «**διαχειριστής**» **ανθρώπινου κεφαλαίου** η αξία του οποίου είναι ανεκτίμητη. Κατά συνέπεια, όλες του οι αποφάσεις έχουν ως άπώτερο εσωτερικό στόχο την **παραγωγή εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων**.

Στη **διαδικασία λήψης μιας απόφασης**, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη δυναμική των ομάδων που συν-διαμορφώνουν τις αποφάσεις ή που καλούνται να τις υλοποιήσουν, προκειμένου να αυξάνεται η *παραγωγικότητα* και *αποτελεσματικότητά* τους. Η χρηστή διοίκηση επιβάλλει στον ηγέτη, εκκινώντας από δημοκρατικές αρχές και εμπορούμενος από πνεύμα συνεργασίας, να δώσει εξηγήσεις στην εκάστοτε μειοψηφία που είναι δυσαρεστημένη και να προσπαθήσει να την κερδίσει, προκειμένου η απόφαση που λήφθηκε να μπορεί να εφαρμοστεί με επιτυχία και με τη συμμετοχή όλων, έτσι ώστε γενικά το καλό που επισυμβαίνει στον οργανισμό από τη συγκεκριμένη απόφαση να είναι μεγαλύτερο από την πιθανή ζημιά.

Οι εισηγούμενες από το Διευθυντή **αλλαγές** ενδέχεται συχνά να αντιμετωπίσουν εμπόδια που πηγάζουν άλλοτε από τα πρόσωπα (όχι μόνο τους εκπαιδευτικούς αλλά και τον ίδιο τον εισηγητή-Διευθυντή), άλλοτε από τις υποδομές και άλλοτε από τις απαιτούμενες γραφειοκρατικές διαδικασίες. Αν σε κάποιες περιπτώσεις δεν μπορεί να οδηγήσει την κούρσα των *αλλαγών*, ενισχύει και τονώνει εκείνους οι οποίοι αποφασίζουν να μουν στην, πιλοτική ή μη, πρωτοπορία, γνωρίζοντας ότι, ενώ κάθε τι καινούργιο δε στέφεται όλες τις φορές με επιτυχία και πάντα караδοκεί ο κίνδυνος του λάθους, καμιά πρόοδος και καμιά εξέλιξη δε θα είχε κατακτηθεί, αν δεν είχε αναληφθεί και κάποιο ρίσκο. Οι συνήθειες προβαλλόμενες προφάσεις για αποφυγή των αλλαγών μπορούν να

αντιμετωπιστούν μόνο με την ανάπτυξη μέτρων προσωπικής και συλλογικής παρώθησης. Η **παροχή κινήτρων** μπορεί να σχεδιάζεται και να υλοποιείται σε επίπεδο Σχολικής Μονάδας και να αφορά:

- την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών,
- την ενδοσχολική εκπαίδευση και κατάρτιση,
- την ενίσχυση της εμπειρίας, την εξειδίκευση και την αύξηση της αποδοτικότητά τους,
- τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας τους καθώς και
- την ενίσχυση της υπευθυνότητάς τους αναφορικά με το παραγόμενο έργο απέναντι στους μαθητές, στους γονείς, στους συναδέλφους, στον εαυτό τους, στον εργοδότη-Κράτος και στην κοινωνία.

Το πιο σημαντικό κίνητρο παρώθησης προς την κατεύθυνση αυτή είναι η φανερή **προσωπική συμμετοχή του ίδιου του Διευθυντή**. Είναι ανάγκη και προϋπόθεση ο Διευθυντής να εμπλέκεται προσωπικά ο ίδιος στις εκπαιδευτικές καινοτομίες, να είναι έτοιμος να κάνει τα πάντα ή σχεδόν τα πάντα, αφού αυτός **ηγείται**. Δημιουργεί γεγονότα, πρωτοστατεί στην επιδίωξη δράσεων, συμμετέχει στην επίλυση προβλημάτων και κυρίως ενεργοποιεί ολοένα και περισσότερους εμπλεκόμενους στην τόσο σημαντική υπόθεση της εκπαίδευσης.

Επιπλέον ο **αποτελεσματικός διευθυντής** στην προσπάθεια αναβάθμισης της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού:

Σχεδιάζει – οργανώνει – ελέγχει όλους τους πόρους (ανθρώπινους, υλικούς, οικονομικούς κ. α.) με κύριο στόχο την αναβάθμιση των ανθρώπινων πόρων.

Προσβλέπει στην εκπαίδευση και επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού, ώστε να μπορεί να αντεπεξέλθει στις απαιτήσεις της “ποιοτικής” διοίκησης.

Προωθεί τη συνεχή προσωπική του ανάπτυξη και την επαγγελματική ανάπτυξη του προσωπικού του σχολείου.

Ενημερώνεται για τις εξελίξεις.

Είναι καινοτόμος και φορέας καινοτομιών.

Βλέπει το μέλλον στον τομέα του και **προβλέπει** χωρίς παρωπίδες.

Λαμβάνει ενεργό μέρος σε όλες τις φάσεις της σχολικής ζωής, καθώς έχει την υποχρέωση να παρακολουθεί τις δραστηριότητες της Σχολικής Μονάδας και έχει ευελιξία και ετοιμότητα.

Καθορίζει την οργανωτική δομή σύμφωνα με τις απαιτήσεις των στόχων και όχι με βάση τη διοικητική δύναμη, την εξουσία ή την ανάγκη της συμμόρφωσης.

Επιλύει τα προβλήματα και λαμβάνει αποφάσεις με πνεύμα συνεργασίας, στηριζόμενος κυρίως στην αναγκαία και ορθή προσέγγιση της πληροφόρησης και του κοινού συμφέροντος.

Διαχειρίζεται το ανθρώπινο δυναμικό με σεβασμό και αναγνώριση της ταυτότητάς του, του κύρους και της εργασιακής προσφοράς, συμβάλλοντας έτσι στην όσο το δυνατόν καλύτερη οργάνωση και διευκόλυνση του έργου του και την αντικειμενική αξιολόγηση.

Ενθαρρύνει τη συμπεριφορά που ωφελεί και διαχειρίζεται συγκρούσεις εποικοδομητικά.

Διαμορφώνει το αξιακό σύστημα του σχολείου, έχει ένα ευρύ κύκλο επαφών και καλλιεργεί τη φιλία.

Φροντίζει τη δημόσια εικόνα του.

Εξισορροπεί τα συμφέροντα όλων των «μετόχων» της Σχολικής Μονάδας και δημιουργεί θετικό κλίμα μάθησης.

Έχει **καλές σχέσεις** με τους γονείς και το Σύλλογο Γονέων και επιδιώκει τη συνεργασία και τη συμμετοχή τους στο σχολείο.

Αντιλαμβάνεται την αναγκαιότητα για ένταξη της Σχολικής Μονάδας στο εξωτερικό περιβάλλον, εντοπίζοντας τις απαιτήσεις του περιβάλλοντος που διαρκώς αλλάζουν.

Αναζητά συνεργασία και υποστήριξη στις δραστηριότητές του, από τη διοίκηση ή τους κοινωνικούς φορείς.

Μεταδίδει την αποστολή του σχολείου στο προσωπικό, στους γονείς, στους μαθητές και στην ευρύτερη κοινότητα, δημιουργεί όραμα και οδηγεί τη Σχολική Μονάδα προς αυτό.

Έχει υψηλή **συναίσθηση ευθύνης** για τα αποτελέσματα του σχολείου και τον αντίκτυπο στην ευρύτερη κοινωνία και επιπλέον μπορεί να αντιμετωπίζει τις προκλήσεις και τις νέες ανάγκες. (Πασιαρδής και Πασιαρδή, 2006)

Με άλλα λόγια, ο **αποτελεσματικός διευθυντής** της Σχολικής Μονάδας διαθέτει **βασικές δεξιότητες**, όπως είναι οι:

- **Τεχνικές δεξιότητες**, να έχει δηλαδή εξειδικευμένη γνώση, να γνωρίζει τι μπορεί να πραγματοποιηθεί από το υπάρχον προσωπικό, να θέτει στόχους ρεαλιστικούς και προσεγγίσιμους (προγραμματισμός), να εκπαιδεύει, να καθοδηγεί και να συμβουλεύει σε σχετικά θέματα το προσωπικό και τους μαθητές.

- **Διαπροσωπικές δεξιότητες**, να οργανώνει δηλαδή και να καθοδηγεί, να παρακινεί, να συνεργάζεται και να συντονίζει ανθρώπους.

- **Δεξιότητες αφηρημένης σκέψης και συνολικής θεώρησης**, δηλαδή να αντιλαμβάνεται τη Σχολική Μονάδα ως ολότητα, να έχει στο μυαλό του την εικόνα του οργανισμού και να καταλαβαίνει πώς τα διάφορα μέρη του οργανισμού συνδέονται μεταξύ τους. (Κουτούζης, 1999β)

Επομένως, η επιτυχία του εγχειρήματος για μια **Εκπαιδευτική Μονάδα της δημιουργίας, της πρωτοπορίας, της σχετικής αυτονομίας, της δημοκρατίας και της συλλογικής δράσης** βασίζεται στον **εκπαιδευτικό** (είτε Διευθυντή είτε διδάσκοντα), ο οποίος στο πλαίσιο ανάπτυξης της Εκπαιδευτικής Μονάδας μπορεί να αναπτυχθεί ως **επαγγελματίας-παιδαγωγός και να γίνει ο δέκτης και ταυτόχρονα ο**

«παραγωγός» της «εσωτερικής» πολιτικής που εφαρμόζεται στην Εκπαιδευτική Μονάδα.

Σ' αυτό το σύνθετο και διαρκώς μεταβαλλόμενο πλαίσιο ο ρόλος του Διευθυντή (-Εκπαιδευτικού-Ηγέτη) είναι πολύπλευρος και σημαντικός αν όχι καθοριστικός. Η αμερικανική έκφραση «τα πολλά καπέλα του Διευθυντή» (the many hats of director) είναι παραστατική. Ο Διευθυντής σύμφωνα με όλους τους σύγχρονους Νόμους είναι ένα κράμα **Επιστήμονα, Ψυχοπαιδαγωγού, Δασκάλου, Νομικού, Γραφειοκράτη, Ηγέτη, Συντονιστή, Μάνατζερ, Εμπυχωτή, Αξιολογητή** με μεταβλητή τη δοσολογία καθεμιάς από τις συνιστώσες.

Σταδιακά, θα λέγαμε ότι έχουμε περάσει σ' ένα πρότυπο Διευθυντή-**διαχειριστή ανθρωπίνων σχέσεων**, μια **σύνθεση ηγέτη και συντονιστή**, προσγειωμένου και την ίδια στιγμή ονειροπόλου, που είναι μεν δύσπιστος αλλά σταθερά αισιόδοξος για την επιτυχία του πολυσύνθετου, απαιτητικού, ανανεωτικού και ανανεωμένου ρόλου του.

V. ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

Συμπεράσματα - Προτάσεις

Η διερεύνηση του θέματος της αλλαγής του νομικού πλαισίου στην οικονομική διαχείριση μιας Σχολικής Μονάδας Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ήδη από το 2011 επικεντρώθηκε στο ζήτημα του νέου διοικητικού ρόλου που καλείται πλέον να υπηρετήσει ο Διευθυντής αυτής.

Εκκινώντας από τα θεωρητικά δεδομένα α. της αμφίδρομης σχέσης εκπαίδευσης και οικονομικής ανάπτυξης, β. της λειτουργίας μιας Σχολικής Μονάδας ως διοικητικής μονάδας παραγωγής και γ. της δυνατότητας άσκησης από μια Σχολική Μονάδα ‘‘εσωτερικής’’ οικονομικής πολιτικής στα πλαίσια της συγκεντρωτικής κεντρικής εκπαιδευτικής πολιτικής, αναζητήσαμε τα περιθώρια άσκησης μιας τέτοιας πολιτικής στα πλαίσια και του νέου νομικού καθεστώτος (νόμος ‘‘Καλλικράτη’’) που επαναπροσδιορίζει διοικητικές δομές και ανακατανέμει αρμοδιότητες και ρόλους.

Έτσι, με το νόμο 3852/2010 (Πρόγραμμα ‘‘Καλλικράτης’’) και το Φ.Ε.Κ. 318/2011/8440/24-02-2011/Υπ. Εσωτ., ο Διευθυντής μιας Σχολικής Μονάδας:

- **παρέδωσε στο Δήμο την ευθύνη των αποφάσεων και των οικονομικών συναλλαγών** που έως τότε έφερε ουσιαστικά ο ίδιος ως κυρίαρχο δρων μέλος της Σχολικής Επιτροπής,
- **έχει απολέσει την κύρια ευθύνη χάραξης της επίσημης οικονομικής πολιτικής της Σχολικής Μονάδας** (λειτουργικός και

στρατηγικός προγραμματισμός) και του απολογισμού οικονομικών πεπραγμένων,

- **ασκεί τα ενδιάμεσα στάδια διοίκησης** (καθώς με τον επίσημο προγραμματισμό και τον απολογισμό επιφορτίζεται η Σχολική Επιτροπή), με αποτέλεσμα να **συν-διοικεί σε θέματα οικονομικών της Σχολικής Μονάδας,**

- υφίσταται τη **συγκεντρωτική περιστολή αρμοδιοτήτων** από ένα νόμο που στοχεύει στην αποκέντρωση (ενίσχυση Ο.Τ.Α.),

- στο ασφυκτικό πλαίσιο (κεντρικής και τοπικής) συγκέντρωσης, μερικής αποκέντρωσης και υπο-χρηματοδότησης της δημόσιας εκπαίδευσης, **αξιοποιεί την εναλλακτική της “απο-συγκέντρωσης” μέσω της ανάπτυξης “εσωτερικής” οικονομικής πολιτικής,**

- **στα πλαίσια άσκησης “εσωτερικής” πολιτικής σε οικονομικά θέματα, ασκεί πλήρη κύκλο διοικητικής δράσης** αξιοποιώντας **ιδίους και ξένους, υλικούς και έμψυχους** (με τους πρώτους στην υπηρεσία των δεύτερων) **πόρους,** με τρόπο μη μόνον **αποδοτικό** αλλά και **αποτελεσματικό,**

- **ως αποτελεσματικός Διευθυντής-Ηγέτης** εκκινεί από την ιδιότητα του εκπαιδευτικού και ολοκληρώνει το **συντονιστικό-έμψυχωτικό του ρόλο ως οραματιστής μιας Εκπαιδευτικής Μονάδας** που δημιουργεί και αυτοβελτιώνεται μέσω της συλλογικής δράσης στο πλαίσιο της σχετικής της αυτονομίας.

Ωστόσο, σε ποιο βαθμό κρίνεται υλοποιήσιμος ο νέος ρόλος του Διευθυντή μιας Δημόσιας Σχολικής Μονάδας με δεδομένες δύο βασικές ανασχές του έργου του;

Πρώτον, πώς μπορεί να ανταποκριθεί στις υψηλές απαιτήσεις του διοικητικού του ρόλου με ελλιπή τη διοικητική και οικονομοτεχνική

κατάρτιση που του παρέχεται κατά το στάδιο των προπτυχιακών του σπουδών;

Το πρόβλημα μάλιστα εμφανίζεται οξύτερο αναφορικά με Διευθυντές που αποφοίτησαν από Σχολές με Προγράμματα Σπουδών που δεν περιλάμβαναν μαθήματα σχετικά με τη διοίκηση και την οικονομική διαχείριση Σχολικών Μονάδων ή δεν εμβάθυναν στα σχετικά ζητήματα και κυρίως με Διευθυντές Σχολείων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης που είναι απόφοιτοι Σχολών διεισδυτικής διάρκειας. Διευθυντές μάλιστα με αρκετά χρόνια υπηρεσίας και χωρίς σχετική επιμόρφωση από την Πολιτεία, αναπληρώνουν το σχετικό κενό γνώσεων μέσω της διοικητικής πείρας που απέκτησαν με την πάροδο των ετών ή παρακολουθώντας τις πρακτικές συναδέλφων τους. Επομένως η εικόνα του εξελισσόμενου Διευθυντή που περιγράψαμε παραπάνω δεν αποτελεί μια θεωρητικά ιδανική εικόνα, αλλά ένα αίτημα ουσίας μέσω συστηματικής προσπάθειας πρόσκτησης εφοδίων από οργανωμένες δράσεις της πολιτείας αλλά και προσπάθειες **αυτο-βελτίωσης** και **αυτο-επιμόρφωσης** του σε θέματα της σύγχρονης Διοικητικής και Οικονομικής Επιστήμης. Επιπρόσθετα, η ίδρυση και λειτουργία Σχολών για τα Στελέχη της Εκπαίδευσης αποτελεί αίτημα με περισσότερη από ποτέ ισχύ.

Δεύτερον, πώς ο Διευθυντής θα ασκήσει το διοικητικό του έργο με αυξανόμενο σταθερά τον περιορισμό των τυπικών αρμοδιοτήτων του;

Στα πλαίσια ενός καλύτερα δομημένου και οργανωμένου σχολείου κρίνουμε αναγκαία την **περαιτέρω αποκέντρωση εξουσιών** από την κεντρική διοίκηση του εκπαιδευτικού συστήματος **προς το τοπικό και δη σχολικό επίπεδο**, ώστε να καταστεί **πάλι πλήρης ο κύκλος της επίσημης διοικητικής δράσης ενός Διευθυντή**. Με βάση αυτό προτείνουμε ένα **επιχειρησιακό σενάριο εργασίας** για το λειτουργικό μοντέλο της διοίκησης στις δημόσιες Σχολικές Μονάδες.

Σύμφωνα με αυτό, οι Σχολικές Μονάδες θα **αξιολογούνται** σε περιφερειακό επίπεδο με βάση **στόχους, γενικότερους** που εξ ορισμού

θέτει το Υπουργείο Παιδείας για τα δημόσια σχολεία όλης της επικράτειας ή **ειδικότερους** που θέτει η ίδια η Σχολική Μονάδα στο πλαίσιο **αυτό-οργάνωσης και χάραξης της “εσωτερικής” της πολιτικής** στην αρχή κάθε σχολικής χρονιάς ή στην αρχή κάθε χρονικού πλαισίου δράσης (π.χ. διετίας, τριετίας, πενταετίας).

Η αξιολόγηση θα ολοκληρώνεται με **μοριοδότηση** κάθε Σχολικής Μονάδας, προκειμένου να προκύπτει μια **αξιολογική κατάταξη των Σχολικών Μονάδων κατά Δήμο ή Περιφέρεια**. Αυτή η αξιολογική κατάταξη θα έχει ως σκοπό και αποτέλεσμα την **αναλογική κρατική χρηματοδότηση** των Σχολικών Μονάδων με κριτήριο το βαθμό επίτευξης των στόχων που τέθηκαν. Με τον τρόπο αυτό δίνεται η ευκαιρία στις Σχολικές Μονάδες που πέτυχαν τους στόχους τους να “επιβραβεθούν”, ενώ σε αυτές που σημείωσαν υστέρηση να ανακάμψουν, να εφαρμόσουν διαφορετική “εσωτερική” πολιτική, να διορθώσουν αστοχίες ώστε να επιδιώξουν και να επιτύχουν στο μέλλον μεγαλύτερη χρηματοδότηση. Με το μοντέλο αυτό αυξάνεται η **αποτελεσματικότητα** και η **παραγωγικότητα** κάθε Σχολικής Μονάδας. Σε μια κοινωνία ελεύθερου ανταγωνισμού οι μαθητές θα διαλέγουν ελεύθερα τη Σχολική Μονάδα που τους ταιριάζει και θα είναι σίγουροι ότι θα τους προσφέρει αναβαθμισμένο επίπεδο σπουδών και υλικοτεχνικής υποδομής.

Οι παραπάνω προτάσεις μας διατυπώνονται με γνώμονα πάντα και απώτερο στόχο την ενίσχυση της δημόσιας και δωρεάν παιδείας, που αποτελεί όχι μόνο δημοκρατικό αίτημα και κατάκτηση του ελληνικού λαού αλλά και δέσμευση της Πολιτείας, επίσημα διακηρυγμένη στο Σύνταγμα της χώρας. Ο φορολογούμενος Έλληνας-Ευρωπαίος πολίτης δικαιούται να απολαμβάνει υψηλού επιπέδου **δημόσια δωρεάν εκπαίδευση** και η Πολιτεία αναλαμβάνει το καθήκον να διαμορφώνει μέσω αυτής της εκπαίδευσης τις προϋποθέσεις **ανάπτυξης** και **προόδου** για τις επόμενες γενιές πολιτών της.

Βιβλιογραφία:

Ελληνόγλωσση

Ανδρέου Α. (2001). Αποκέντρωση και αποσυγκέντρωση. Στο: Πρακτικά Ημερίδας «Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων. Προβλήματα-Προοπτικές. Το νέο μοντέλο στα πλαίσια της αποκέντρωσης», 26 Ιανουαρίου 2001, Γυμνάσιο Αγ. Γεωργίου Τυμφρηστού-Φθιώτιδα (σ. 47-54).

Ανδρέου Α. & Παπακωνσταντίνου Γ. (1994). *Εξουσία και οργάνωση – διοίκηση του εκπαιδευτικού συστήματος*. Αθήνα, εκδ. Νέα Σύνορα.

Αντωνίου Δ. (1992). *Οι απαρχές του εκπαιδευτικού σχεδιασμού στο Νεοελληνικό Κράτος: Το σχέδιο της Επιτροπής του 1833*. Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη.

Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδας. (2005). *Περιφερειακοί Λογαριασμοί 1995-2002*.

Κόκκοτας Π. (1983). *Η ελευθερία στην εκπαίδευση*. Αθήνα, εκδ. Γρηγόρη.

Κουτούζης Μ. (1999α). Η εκπαιδευτική μονάδα ως οργανισμός. Στο: Αθανασούλα-Ρέππα Α., Κουτούζης Μ., Μαυρογιώργος Γ., Νιτσόπουλος Β. & Χαλκιώτης Δ. (1999). *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, τόμος Α: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική* (σ. 23-45). Πάτρα, Ε.Α.Π..

Κουτούζης, Μ. (1999β), *Γενικές Αρχές Μάνατζμεντ, Τουριστική Νομοθεσία και Οργάνωση Εργοδοτικών και Συλλογικών Φορέων*, τομ. Α', Γενικές Αρχές Μάνατζμεντ. Πάτρα, Ε.Α.Π., σελ. 30-31.

Κουτούζης Μ. (2001). Το αποτελεσματικό σχολείο. Στο: Πρακτικά Ημερίδας «Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων. Προβλήματα-Προοπτικές. Το νέο μοντέλο στα πλαίσια της αποκέντρωσης», 26 Ιανουαρίου 2001, Γυμνάσιο Αγ. Γεωργίου Τυμφρηστού-Φθιώτιδα (σ. 88-89).

Λέφας Χ. (1942). *Ιστορία της Εκπαιδύσεως*. Αθήνα, Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων.

Μαυρογιώργος Γ. (1999). Η εκπαιδευτική μονάδα ως φορέας διαμόρφωσης και άσκησης εκπαιδευτικής πολιτικής. Στο Αθανασούλα-Ρέππα Α., Κουτούζης Μ., Μαυρογιώργος Γ., Νιτσόπουλος Β. & Χαλκιώτης Δ. (1999). *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, τόμος Α: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική* (σ. 115-160). Πάτρα, Ε.Α.Π..

Παπαγεωργίου Π. & Χατζηδήμα Σ. (2003). *Εισαγωγή στην Οικονομική των Ανθρώπινων Πόρων και της Εκπαίδευσης*. Αθήνα, Εκδόσεις Σταμούλη.

Πασιαρδής Γ. & Πασιαρδή Π. (2006). *Αποτελεσματικά Σχολεία. Πραγματικότητα ή Ουτοπία*. Αθήνα, Εκδόσεις Τυπωθήτω.

Σπυροπούλου Δ., Αντωνάκη Τ. & Κοντάρης Χ., (2007). Οικονομικοί πόροι στην Εκπαίδευση. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τεύχος 13, σελ. 152-165.

ΥΠ.Ε.Π.Θ. (2000). 1994-1999 Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. – Έργο Σταθμός για την Ελληνική παιδεία. Αναλυτική παρουσίαση του συνόλου των ενεργειών του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης.

ΥΠ.Ε.Π.Θ. (2007). Στοιχεία έτους 2007 για το Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. ΙΙ (2000-2006) ανά άξονα προτεραιότητας.

ΥΠ.ΕΘ.Ο.Ο. (2007). Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013. Στοιχεία για το Δ' Κ.Π.Σ.

Χαλκιώτης Δ. (1999). Εκπαιδευτική διοίκηση και οικονομικά. Στο: Αθανασούλα-Ρέππα Α., Κουτούζης Μ., Μαυρογιώργος Γ., Νιτσόπουλος Β. & Χαλκιώτης Δ. (1999). *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, τόμος Α: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική* (σ. 161-197). Πάτρα, Ε.Α.Π..

Ψαχαρόπουλος Γ. (1999). Οικονομική της Εκπαίδευσης. Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση (σελ. 105-112).

Διαλέξεις

Ευαγγελόπουλος Π. (2011α) Από διάλεξη στο μάθημα *Οργάνωση και Διοίκηση των Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών* του Π.Μ.Σ. "Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων" της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Τρίπολη, 29-11-2011.

Ευαγγελόπουλος Π. (2011β) Από διάλεξη στο μάθημα *Οργάνωση και Διοίκηση των Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών* του Π.Μ.Σ. "Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων" της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Τρίπολη, 13-12-2011.

Ευαγγελόπουλος Π. (2011γ) Από διάλεξη στο μάθημα *Οργάνωση και Διοίκηση των Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών* του Π.Μ.Σ. "Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων" της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Τρίπολη, 22-11-2011.

Φωτόπουλος, Γ. (2011). Από διάλεξη στο μάθημα *Περιφερειακή Τοπική Ανάπτυξη και Δημόσιοι Οργανισμοί & Επιχειρήσεις* του Π.Μ.Σ. "Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων" της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Τρίπολη, 15-11-2011.

Ξενόγλωσση

Cuttance P. (1985a). *Frameworks for research on the effectiveness of Schooling*. In Reynolds D.(ed.), Lewes: The Falmer Press. Στο: Χαλκιώτης Δ. (1999). Εκπαιδευτική διοίκηση και οικονομικά. Στο: Αθανασούλα-Ρέππα Α., Κουτούζης Μ., Μαυρογιώργος Γ., Νιτσόπουλος Β. & Χαλκιώτης Δ. (1999). *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, τόμος Α: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική* (σ. 161-197). Πάτρα, Ε.Α.Π., σελ.181.

Denison E.F. (1962). *The sources of Economic Growth in the United States and the Alternatives Before Us*. New York, Committee for Economic Development. Στο: **Χαλκιώτης Δ.** (1999). Εκπαιδευτική διοίκηση και οικονομικά. Στο: Αθανασούλα- Ρέππα Α., Κουτούζης Μ., Μαυρογιώργος Γ., Νιτσόπουλος Β. & Χαλκιώτης Δ. (1999). *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, τόμος Α: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική* (σ. 161-197). Πάτρα, Ε.Α.Π., σελ. 164.

Easterlin R. (1981). Why Isn't the Whole World developed? In *Journal of Economic History* 41 (March): 1-19. Στο: **Χαλκιώτης Δ.** (1999). Εκπαιδευτική διοίκηση και οικονομικά. Στο: Αθανασούλα- Ρέππα Α., Κουτούζης Μ., Μαυρογιώργος Γ., Νιτσόπουλος Β. & Χαλκιώτης Δ. (1999). *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, τόμος Α: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική* (σ. 161-197). Πάτρα, Ε.Α.Π., σελ. 168.

Everard K. B. & Morris G. (1999). *Αποτελεσματική Εκπαιδευτική Διοίκηση*. Μτφρ. Δ. Κίκιζας. Πάτρα, Ε.Α.Π..

Mace J. (1986). *The Economics and Financing of Education*. Allama Iqbal Open University. Στο: **Χαλκιώτης Δ.** (1999). Εκπαιδευτική διοίκηση και οικονομικά. Στο: Αθανασούλα- Ρέππα Α., Κουτούζης Μ., Μαυρογιώργος Γ., Νιτσόπουλος Β. & Χαλκιώτης Δ. (1999). *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, τόμος Α: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική* (σ. 161-197). Πάτρα, Ε.Α.Π., σελ. 182-183.

Mincer J. (1974). *Schooling, Experience and Earnings*. New York, National Bureau of Economic Research. Στο: **Χαλκιώτης Δ.** (1999). Εκπαιδευτική διοίκηση και οικονομικά. Στο: Αθανασούλα- Ρέππα Α., Κουτούζης Μ., Μαυρογιώργος Γ., Νιτσόπουλος Β. & Χαλκιώτης Δ. (1999). *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, τόμος Α: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική* (σ. 161-197). Πάτρα, Ε.Α.Π., σελ. 169.

Mincer J. (1974). *Schooling, Experience and Earnings*. New York, National Bureau of Economic Research. Στο: **Χαλκιώτης Δ.** (1999). Εκπαιδευτική διοίκηση και οικονομικά. Στο: Αθανασούλα- Ρέππα Α., Κουτούζης Μ., Μαυρογιώργος Γ., Νιτσόπουλος Β. & Χαλκιώτης Δ. (1999). *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, τόμος Α: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική* (σ. 161-197). Πάτρα, Ε.Α.Π., σελ. 169.

Psacharopoulos G. (1981). Returns to Education: An Updated International Comparison. *Comparative Education*, 17 (3). Στο: **Χαλκιώτης Δ.** (1999). Εκπαιδευτική διοίκηση και οικονομικά. Στο: Αθανασούλα- Ρέππα Α., Κουτούζης Μ., Μαυρογιώργος Γ., Νιτσόπουλος Β. & Χαλκιώτης Δ. (1999). *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, τόμος Α: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική* (σ. 161-197). Πάτρα, Ε.Α.Π., σελ. 169.

Psacharopoulos G. (1984). *The Contribution of Education of Economic Growth: International Comparisons in International Productivity Comparisons and the Causes of the Slowdown*. Cambridge, Mass.: Ballinger, (ed.) J. Kendrick. Στο: **Χαλκιώτης Δ.** (1999). Εκπαιδευτική διοίκηση και οικονομικά. Στο: Αθανασούλα- Ρέππα Α., Κουτούζης Μ., Μαυρογιώργος Γ., Νιτσόπουλος Β. & Χαλκιώτης Δ. (1999). *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, τόμος Α: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική* (σ. 161-197). Πάτρα, Ε.Α.Π., σελ. 133.

Schulz T.W. (1961). *Education and Economic Growth. In Social Forces Influencing American Education*. Chicago, (ed.) N.B. Henry, National society for the Study of education, University of Chicago Press. Στο: **Χαλκιώτης Δ.** (1999). Εκπαιδευτική διοίκηση και οικονομικά. Στο: Αθανασούλα- Ρέππα Α., Κουτούζης Μ., Μαυρογιώργος Γ.,

Νιτσόπουλος Β. & Χαλκιώτης Δ. (1999). *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, τόμος Α: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική* (σ. 161-197). Πάτρα, Ε.Α.Π., σελ. 164.

Schulz T.W. (1963). *The Economic Value of Education*. New York, Columbia University Press. Στο: **Χαλκιώτης Δ.** (1999). Εκπαιδευτική διοίκηση και οικονομικά. Στο: Αθανασούλα- Ρέππα Α., Κουτούζης Μ., Μαυρογιώργος Γ., Νιτσόπουλος Β. & Χαλκιώτης Δ. (1999). *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, τόμος Α: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική* (σ. 161-197). Πάτρα, Ε.Α.Π., σελ. 167.

Simkins T. (1981). *Economics and the Management of Resources in Education*. Sheffield City Polytechnic. Στο: **Χαλκιώτης Δ.** (1999). Εκπαιδευτική διοίκηση και οικονομικά. Στο: Αθανασούλα- Ρέππα Α., Κουτούζης Μ., Μαυρογιώργος Γ., Νιτσόπουλος Β. & Χαλκιώτης Δ. (1999). *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, τόμος Α: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική* (σ. 161-197). Πάτρα, Ε.Α.Π., σελ.182.

Robbins L. (1935). *The Nature and Significance of Economic Science*. London W., 2nd ed. Macmillan. Στο: **Χαλκιώτης Δ.** (1999). Εκπαιδευτική διοίκηση και οικονομικά. Στο: Αθανασούλα- Ρέππα Α., Κουτούζης Μ., Μαυρογιώργος Γ., Νιτσόπουλος Β. & Χαλκιώτης Δ. (1999). *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, τόμος Α: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική* (σ. 161-197). Πάτρα, Ε.Α.Π., σελ. 175-176.

UNESCO (1999). *Εκπαίδευση. Ο Θησαυρός που κρύβει μέσα της*. Έκθεση της Διεθνούς Επιτροπής για την Εκπαίδευση στον 21ο Αιώνα υπό την προεδρία του Jacques Delors. Αθήνα, Εκδόσεις Gutenberg, σελ. 236

Windham D.M. (1988). *Improving the Efficiency of Educational Systems: Indicators of Effectiveness and Efficiency*. Tallahassee, Florida, Educational Efficiency Clearinghouse. Στο: **Χαλκιώτης Δ.** (1999). Εκπαιδευτική διοίκηση και οικονομικά. Στο: Αθανασούλα- Ρέππα Α., Κουτούζης Μ., Μαυρογιώργος Γ., Νιτσόπουλος Β. & Χαλκιώτης Δ. (1999). *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, τόμος Α: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική* (σ. 161-197). Πάτρα, Ε.Α.Π., σελ.176.

Παράρτημα

ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Σύνταγμα της Ελλάδος, 1975 άρθρο 16 παρ. 4 “ Όλοι οι Έλληνες έχουν δικαίωμα δωρεάν παιδεία...”

ΝΟΜΟΙ

1041/ 80 άρθρο 13

1566/1985: Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις.

1892/90: Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις

1894/90 (ΦΕΚ 110 Α΄) άρθρο 5

2539/97 “Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Πρόγραμμα «Καποδίστριας»”

3852/2010 (ΦΕΚ 87Α) “Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα «Καλλικράτης»”.

Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων Άρθρο 75

3463/2006 (ΦΕΚ 141/8-6-2006) ο νέος Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας άρθρο 243

Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015,

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ & ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αρ. Πρωτ. 64447/21-9-91 (ΦΕΚ 136B) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Παιδείας

Αρ. Πρωτ. 8440/24-02-2011/Υπ.Εσωτ. (ΦΕΚ 318/2011)
“Καθορισμός λειτουργίας των Σχολικών Επιτροπών και ρύθμιση οικονομικών θεμάτων αυτών”

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ/ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΔΙΑΤΑΓΗ

Δημοσίου Λογιστικού (ν.δ. 496/ 74),

ΕΠΙΣΗΜΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

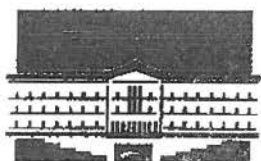
40548/ 20-9-1994 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών

5641/3-10-2012 έγγρ. της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής
Επιθεώρησης του Υπουργείου Οικονομικών

5642/4-10-2012 έγγρ. της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής
Επιθεώρησης του Υπουργείου Οικονομικών

ΣΥΝΤΑΓΜΑ
ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ

*Όπως αναθεωρήθηκε
με το Ψήφισμα της 27ης Μαΐου 2008
της Η' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων*

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

παρένθετα πρόσωπα, όπως συζύγους, συγγενείς, οικονομικά εξαρτημένα άτομα ή εταιρείες. Νόμος ορίζει τις ειδικότερες ρυθμίσεις, τις κυρώσεις που μπορεί να φθάνουν μέχρι την ανάκληση της άδειας ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού και μέχρι την απαγόρευση σύναψης ή την ακύρωση της σχετικής σύμβασης, καθώς και τους τρόπους ελέγχου και τις εγγυήσεις αποτροπής των καταστρατηγήσεων των προηγούμενων εδαφίων.

Άρθρο 15

1. Οι προστατευτικές για τον τύπο διατάξεις του προηγούμενου άρθρου δεν εφαρμόζονται στον κινηματογράφο, τη φωνογραφία, τη ραδιοφωνία, την τηλεόραση και κάθε άλλο παρεμφερές μέσο μετάδοσης λόγου ή παράστασης.

**2. Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης που είναι ανεξάρτητη αρχή, όπως νόμος ορίζει. Ο άμεσος έλεγχος του Κράτους, που λαμβάνει και τη μορφή του καθεστώτος της προηγούμενης άδειας, έχει ως σκοπό την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και προϊόντων του λόγου και της τέχνης, την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας, καθώς και το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας.

Νόμος ορίζει τα σχετικά με την υποχρεωτική και δωρεάν μετάδοση των εργασιών της Βουλής και των επιτροπών της, καθώς και προεκλογικών μηνυμάτων των κομμάτων από τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα.

Άρθρο 16

1. Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες· η ανάπτυξη και η προαγω-

γή τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Η ακαδημαϊκή ελευθερία και η ελευθερία της διδασκαλίας δεν απαλλάσσουν από το καθήκον της υπακοής στο Σύνταγμα.

2. Η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους και έχει σκοπό την ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή των Ελλήνων, την ανάπτυξη της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης και τη διάπλασή τους σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες.

3. Τα έτη υποχρεωτικής φοίτησης δεν μπορεί να είναι λιγότερα από εννέα.

4. Όλοι οι Έλληνες έχουν δικαίωμα δωρεάν παιδείας, σε όλες τις βαθμίδες της, στα κρατικά εκπαιδευτήρια. Το Κράτος ενισχύει τους σπουδαστές που διακρίνονται, καθώς και αυτούς που έχουν ανάγκη από βοήθεια ή ειδική προστασία, ανάλογα με τις ικανότητές τους.

5. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. Τα ιδρύματα αυτά τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους, έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς τους. Συγχώνευση ή κατάτμηση ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων μπορεί να γίνει και κατά παρέκκλιση από κάθε αντίθετη διάταξη, όπως νόμος ορίζει.

Ειδικός νόμος ορίζει όσα αφορούν τους φοιτητικούς συλλόγους και τη συμμετοχή των σπουδαστών σ' αυτούς.

6. Οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί. Το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό τους επιτελεί επίσης δημόσιο λειτούργημα, με τις προϋποθέσεις που νόμος ορίζει. Τα σχετικά με την κατάσταση όλων αυτών των προσώπων καθορίζονται από τους οργανισμούς των οικείων ιδρυμάτων.

Οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων δεν μπορούν να παυθούν προτού λήξει σύμφωνα με το νόμο ο χρόνος υπηρεσίας τους παρά μόνο με τις ουσιαστικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 88 παράγραφος 4 και

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1985

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
167

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1566

Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Κυρώνουμε και εκδίδουμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ Άρθρο 1 Σκοπός - Γλώσσα

1. Σκοπός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι να συμβάλει στην ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε, ανεξάρτητα από φύλο και καταγωγή, να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά.

Ειδικότερα υποβοηθεί τους μαθητές:

α) Να γίνονται ελεύθεροι, υπεύθυνοι, δημοκρατικοί πολίτες, να υπερασπίζονται την εθνική ανεξαρτησία, την εδαφική ακεραιότητα της χώρας και τη δημοκρατία, να εμπνέονται από αγάπη προς τον άνθρωπο, τη ζωή και τη φύση και να διακατέχονται από πίστη προς την πατρίδα και τα γνήσια στοιχεία της ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης. Η ελευθερία της θρησκευτικής τους συνείδησης είναι απαραβίαστη.

β) Να καλλιεργούν και να αναπτύσσουν αρμονικά το πνεύμα και το σώμα τους, τις κλίσεις, τα ενδιαφέροντα και τις δεξιότητές τους. Να αποκτούν, μέσα από τη σχολική τους αγωγή, κοινωνική ταυτότητα και συνείδηση, να αντιλαμβάνονται και να συνειδητοποιούν την κοινωνική αξία και ισοτιμία της πνευματικής και της χειρωνακτικής εργασίας. Να ενημερώνονται και να ασκούνται πάνω στη σωστή και ωφέλιμη για το ανθρώπινο γένος χρήση και αξιοποίηση των αγαθών του σύγχρονου πολιτισμού, καθώς και των αξιών της λαϊκής μας παράδοσης.

γ) Να αναπτύσσουν δημιουργική και κριτική σκέψη και αντίληψη συλλογικής προσπάθειας και συνεργασίας, ώστε να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και με την υπεύθυνη συμμετοχή τους να συντελούν αποφασιστικά στην πρόοδο του κοινωνικού συνόλου και στην ανάπτυξη της πατρίδας μας.

δ) Να κατανοούν τη σημασία της τέχνης, της επιστήμης και της τεχνολογίας, να σέβονται τις ανθρώπινες αξίες και να διαφυλάσσουν και προάγουν τον πολιτισμό.

ε) Να αναπτύσσουν πνεύμα φιλίας και συνεργασίας με όλους τους λαούς της γης, προσβλέποντας σε έναν κόσμο καλύτερο, δίκαιο και ειρηνικό.

2. Βασικοί συντελεστές για την επίτευξη των παραπάνω σκοπών είναι: α) η προσωπικότητα και η κατάρτιση του προσωπικού όλων των κλάδων και των βαθμίδων της εκπαίδευσης, β) τα αναλυτικά προγράμματα, τα σχολικά βιβλία και τα λοιπά διδακτικά μέσα, καθώς και η σωστή χρήση τους, γ) η εξασφάλιση όλων των αναγκαίων προϋποθέσεων και μέσων για την απρόσκοπτη λειτουργία των σχολείων και δ) η δημιουργία του απαραίτητου παιδαγωγικού κλίματος με την ανάπτυξη αρμονικών διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολείο και στην τάξη και με το σεβασμό προς την προσωπικότητα του κάθε μαθητή.

3. α) Τα αναλυτικά προγράμματα αποτελούν άρτιους οδηγούς του εκπαιδευτικού έργου και περιλαμβάνουν κυρίως:

(αα) σαφώς διατυπωμένους, κατά μάθημα, σκοπούς μέσα στα πλαίσια των γενικών και ειδικών, κατά βαθμίδα, σκοπών της εκπαίδευσης,

(ββ) διδακτέα ύλη επιλεγμένη σύμφωνα με το σκοπό του μαθήματος, σε κάθε επίπεδο, ανάλογη και σύμμετρη προς το ωρολόγιο πρόγραμμα και προς τις αφομοιωτικές δυνατότητες των μαθητών, διαρθρωμένη άρτια σε επιμέρους ενότητες και θέματα,

(γγ) ενδεικτικές κατευθύνσεις για τη μέθοδο και τα μέσα διδασκαλίας κάθε ενότητας ή θέματος.

β) Τα αναλυτικά προγράμματα καταρτίζονται, δοκιμάζονται πειραματικά, αξιολογούνται και αναθεωρούνται συνεχώς σύμφωνα με τις εξελίξεις στον τομέα των γνώσεων, τις κοινωνικές ανάγκες και την πρόοδο των επιστημών της αγωγής.

γ) Τα αναλυτικά προγράμματα της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης ειδικότερα έχουν εσωτερική συνοχή και ενιαία ανάπτυξη των περιεχομένων τους.

δ) Τα διδακτικά βιβλία για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς συγγράφονται σύμφωνα με τα αναλυτικά προγράμματα.

4. Γλώσσα διδασκαλίας, που αποτελεί και αντικείμενο συστηματικής διδασκαλίας και γλώσσα των διδακτικών βιβλίων των μαθητών και των βιβλίων των εκπαιδευτικών είναι η **δημοτική**, όπως διαμορφώνεται από το λαό και τη δόκιμη λογοτεχνία, χωρίς την αυτούσια μεταφορά ξένων λέξεων.

Άρθρο 2

Διάρθρωση και βαθμίδες της εκπαίδευσης - Παροχές

1. Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση παρέχεται στα νηπιαγωγεία και στα δημοτικά σχολεία. Τα νηπιαγωγεία μπορούν να εντάσσονται και σε κέντρα, στα οποία λειτουργούν μαζί με κρατικούς παιδικούς σταθμούς (παιδικά κέντρα).

2. Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρέχεται σε δύο κύκλους. Ο πρώτος κύκλος καλύπτεται από τα γυμνάσια και ο δεύτερος από τα γενικά, κλασικά, εκκλησιαστικά, τεχνικά-επαγγελματικά, ενιαία πολυκλαδικά λύκεια και από τις τεχνικές-επαγγελματικές σχολές. Ειδικός νόμος ρυθμίζει τη λειτουργία των εκκλησιαστικών λυκείων.

3. Η φοίτηση είναι υποχρεωτική στο δημοτικό σχολείο και στο γυμνάσιο, εφόσον ο μαθητής δεν έχει υπερβεί το 16ο έτος της ηλικίας του. Όποιος έχει την επιμέλεια του προσώπου του ανηλίκου και παραλείπει την εγγραφή ή την εποπτεία του ως προς τη φοίτηση τιμωρείται σύμφωνα με το άρθρο 458 του Ποινικού Κώδικα.

4. Μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, φοιτούν σε ειδικά σχολεία ή σε ειδικές τάξεις ή εντάσσονται σε κανονικές τάξεις, για να πάρουν την κατάλληλη, σε κάθε περίπτωση, ειδική αγωγή και μάθηση.

5. Στα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης φοιτούν μαζί αγόρια και κορίτσια (**μικτά σχολεία**).

6. Η πρωτοβάθμια και η δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρέχεται από το κράτος **δωρεάν**.

7. Τα διδακτικά βιβλία και τα βιβλία των εκπαιδευτικών

Επιμελητηρίου Αθήνας, του Επαγγελματικού και Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Αθήνας και της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδας.

ιη) έναν εκπρόσωπο της συνομοσπονδίας γονέων του άρθρου 53.

ιθ) από έναν εκπρόσωπο των δευτεροβάθμιων οργανώσεων των εκπαιδευτικών, δημόσιων και ιδιωτικών,

κ) ένα μέλος του Συμβουλίου Ανώτατης Παιδείας (Σ.Α.Π.).

κα) ένα μέλος του Συμβουλίου Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Σ.Τ.Ε.).

κβ) από ένα μέλος των Σ.Π.Ε., Σ.Δ.Ε. και Σ.Ε.Α.,

κγ) από έναν εκπρόσωπο της Εθνικής Φοιτητικής Ένωσης Ελλάδας (Ε.Φ.Ε.Ε.) και της Εθνικής Σπουδαστικής Ένωσης Ελλάδας (Ε.Σ.Ε.Ε.),

κδ) έναν εκπρόσωπο του κεντρικού συλλογικού οργάνου της λαϊκής επιμόρφωσης,

κε) έναν εκπρόσωπο του διδακτικού - ερευνητικού προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) και έναν εκπρόσωπο του εκπαιδευτικού προσωπικού (Ε.Π.) των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.),

κστ) έναν εκπρόσωπο της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Διοικητικών Υπαλλήλων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του Ε.Σ.Υ.Π., μπορεί να μεταβάλλεται η συγκρότηση του συμβουλίου αυτού.

4. Η γραμματεία του Ε.Σ.Υ.Π. αποτελείται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ή τον εκπρόσωπό του, ως πρόεδρο και από τους εκπροσώπους στο συμβούλιο των Σ.Α.Π., Σ.Τ.Ε., Σ.Π.Ε., Σ.Δ.Ε. και του κεντρικού συλλογικού οργάνου της λαϊκής επιμόρφωσης.

Η γραμματεία του Ε.Σ.Υ.Π. καταρτίζει την ημερήσια διάταξη των θεμάτων που θα συζητηθούν και φροντίζει για την εκτέλεση των αποφάσεών του. Η διοικητική μέριμνα και η κάθε μορφής εξυπηρέτηση του έργου του Ε.Σ.Υ.Π. ανατίθεται σε διεύθυνση της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με απόφαση του Υπουργού.

5. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας του Ε.Σ.Υ.Π. και της γραμματείας του, η γραμματειακή του υποστήριξη, η θητεία των μελών του, ο τρόπος υλοποίησης των προτάσεών του και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με ίδιο προεδρικό διάταγμα μπορεί να προβλέπεται, εκτός από τις αναγκαίες κατά περίπτωση ομάδες εργασίας και επιτροπές για την υποβοήθηση του έργου του Ε.Σ.Υ.Π. και η συγκρότηση Ειδικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής Παιδείας με συμμετοχή προσώπων που έχει αναγνωριστεί γενικότερα το πνευματικό και κοινωνικό τους έργο και η προσφορά τους στην παιδεία. Η επιτροπή υποβοηθεί το Ε.Σ.Υ.Π. για τη διατύπωση των εισηγήσεων του στα θέματα των στοιχείων α', β' και γ' και σε εξαιρετικής σημασίας θέματα του στοιχείου η' της παραγράφου 1.

6. Η σύνθεση του Ε.Σ.Υ.Π. γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από προτάσεις των υπουργείων και των φορέων που εκπροσωπούνται σε αυτό. Το Ε.Σ.Υ.Π. λειτουργεί νόμιμα με όσα μέλη του έχουν οριστεί.

Άρθρο 49.

Νομαρχιακές και επαρχιακές επιτροπές παιδείας.

1. Σε κάθε νομαρχιακό συμβούλιο λειτουργεί νομαρχιακή επιτροπή παιδείας, η οποία αποτελείται από:

α) το νομάρχη ή εκπρόσωπό του, ως πρόεδρο,

β) ένα σχολικό σύμβουλο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,

γ) ένα σχολικό σύμβουλο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης,

δ) τον προϊστάμενο της διεύθυνσης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,

ε) τον προϊστάμενο της διεύθυνσης πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης,

στ) εκπρόσωπο της ένωσης δήμων και κοινοτήτων του νομού,

ζ) εκπρόσωπο του εργατικού κέντρου της έδρας του

νομού,

η) εκπρόσωπο της ένωσης γεωργικών συνεταιρισμών του νομού,

θ) εκπρόσωπο της ομοσπονδίας συλλόγων γονέων των μαθητών,

ι) εκπρόσωπο της ένωσης λειτουργών μέσης εκπαίδευσης, μέλους της Ομοσπονδίας Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (Ο.Λ.Μ.Ε.),

ια) εκπρόσωπο του συλλόγου δασκάλων, μέλους της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.),

ιβ) εκπρόσωπο της Ένωσης Λειτουργών Τεχνικής - Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Ε.Λ.Τ.Ε.Ε.), μέλους της Ομοσπονδίας Λειτουργών Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Ο.Λ.Τ.Ε.Ε.),

ιγ) εκπρόσωπο του συλλόγου ιδιωτικών εκπαιδευτικών λειτουργών του νομού, μέλους της Ομοσπονδίας Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών Λειτουργών Ελλάδας,

ιδ) έναν πρόεδρο πολιτιστικού συλλόγου που ορίζει ο νομάρχης,

ιε) έναν εκπρόσωπο της Νομαρχιακής Επιτροπής Λαϊκής Επιμόρφωσης (Ν.Ε.Λ.Ε.),

ιστ) έναν εκπρόσωπο των διοικητικών υπαλλήλων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που υπηρετεί στο νομό ή το νομαρχιακό διαμερίσμα.

2. Στους νομούς ή νομαρχιακά διαμερίσματα που λειτουργούν περισσότεροι σύλλογοι δασκάλων ή περισσότερες ενώσεις καθηγητών, που μετέχουν στις δευτεροβάθμιες οργανώσεις (ΟΛΜΕ, Δ.Ο.Ε., ΟΛΤΕΕ), οι εκπρόσωποί τους ορίζονται με απόφαση των μελών των διοικητικών συμβουλίων, που συνέρχονται σε κοινή συνεδρίαση ύστερα από πρόσκληση του οικείου νομάρχη.

3. Στις συνεδριάσεις της νομαρχιακής επιτροπής παιδείας μπορούν να καλούνται, από τον πρόεδρό της, εκπρόσωποι των επιστημονικών ενώσεων ή άλλων κοινωνικών φορέων ή οργανώσεων για να εκθέσουν τις απόψεις τους.

4. Η νομαρχιακή επιτροπή παιδείας εισηγείται στο νομαρχιακό συμβούλιο και το νομάρχη, με βάση τις εισηγήσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων, θέματα παιδείας όπως: οργάνωσης βιβλιοθηκών, σεμιναρίων γονέων και άλλων επιμορφωτικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων, ίδρυσης, κατάργησης και συγχώνευσης σχολείων, κατανομής πιστώσεων στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης για την επισκευή και συντήρηση διδακτηρίων και για τις λειτουργικές δαπάνες των σχολείων, θέματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, καθώς και λαϊκής επιμόρφωσης που σχετίζονται με την εκπαίδευση και για τα οποία εισηγείται εκπρόσωπος της Ν.Ε.Λ.Ε., και γενικότερα θέματα λειτουργίας των δημόσιων σχολείων του νομού.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας των νομαρχιακών επιτροπών παιδείας, η οργάνωση της γραμματείας τους, η θητεία των μελών τους, ο τρόπος υλοποίησης των εισηγήσεών τους, η λειτουργία υποεπιτροπών και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

6. Κάθε νομαρχιακή επιτροπή παιδείας συγκροτείται με απόφαση του οικείου νομάρχη, ύστερα από προτάσεις των υπηρεσιών, οργανώσεων και φορέων που εκπροσωπούνται σε αυτή. Η νομαρχιακή επιτροπή παιδείας λειτουργεί νόμιμα με όσα μέλη της έχουν οριστεί. Με απόφαση του νομάρχη, η οποία εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου, μπορούν να ορίζονται, ως μέλη της νομαρχιακής επιτροπής, επιπλέον εκείνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, έως δύο εκπρόσωποι μαζικών φορέων ή οργανώσεων του νομού.

7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μπορεί να τροποποιείται η συγκρότηση των νομαρχιακών επιτροπών παιδείας.

8. Οι εισηγήσεις των νομαρχιακών επιτροπών παιδείας που αναφέρονται σε γενικά θέματα παιδείας και στο περιεχόμενο σπουδών υποβάλλονται και στο Ε.Σ.Υ.Π..

9. Σε κάθε επαρχιακό συμβούλιο, το οποίο συνιστάται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 1416/1984 (ΦΕΚ 18), λειτουργεί επαρχιακή επιτροπή παιδείας που αποτελείται από:

α) τον έπαρχο ή εκπρόσωπό του ως πρόεδρο,

β) ένα σχολικό σύμβουλο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,
γ) ένα σχολικό σύμβουλο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης,
δ) τον προϊστάμενο του γραφείου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,
ε) τον προϊστάμενο του γραφείου πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης,
στ) εκπροσώπους των φορέων με στοιχεία στ', ζ', η', θ', ι', ια', ιβ', ιγ', ιδ' και ιε' της παραγράφου 1 που τυχόν λειτουργούν στην έδρα της επαρχίας ή εκπροσωπούν στην επαρχία τους αντίστοιχους φορείς νομαρχιακού επιπέδου. Η επαρχιακή επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του επάρχου. Για τα λοιπά θέματα σχετικά με τη συγκρότηση, τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία των επαρχιακών επιτροπών παιδείας, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων.

Άρθρο 50 **Δημοτικές ή κοινοτικές επιτροπές παιδείας**

1. Σε κάθε δήμο ή δημοτικό διαμέρισμα ή τμήμα του ή κοινότητα λειτουργεί δημοτική ή κοινοτική επιτροπή παιδείας, η οποία αποτελείται από:
α) το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας ή δημοτικό ή κοινοτικό σύμβουλο που ορίζεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, ως πρόεδρος,
β) εκπρόσωπο της ένωσης γονέων των μαθητών,
γ) ένα διευθυντή σχολείου πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ο οποίος ορίζεται από τον προϊστάμενο της διεύθυνσης ή του γραφείου πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης,
δ) ένα διευθυντή σχολείου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπου υπάρχει, που ορίζεται, από τον προϊστάμενο της διεύθυνσης ή του γραφείου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,
ε) εκπροσώπους των παραγωγικών τάξεων, όπου υπάρχουν, που ορίζονται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου των οποίων ο αριθμός δεν μπορεί να υπερβεί τους δύο,
στ) από έναν εκπρόσωπο των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εκπαιδευτικών, αν υπάρχει.
2. Στις συνεδριάσεις της δημοτικής ή κοινοτικής επιτροπής παιδείας μετέχει χωρίς ψήφο και εκπρόσωπος της τοπικής επιτροπής λαϊκής επιμόρφωσης, αν υπάρχει.
3. Η δημοτική ή κοινοτική επιτροπή παιδείας εισηγείται στο δήμαρχο ή πρόεδρο κοινότητας και στο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο θέματα σχετικά με την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία των σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, την κατανομή των πιστώσεων για λειτουργικές δαπάνες των σχολείων, την ίδρυση, κατάργηση και συγχώνευση σχολείων και παρακολούθει την ανέγερση των σχολικών κτιρίων, την επισκευή και συντήρησή του, καθώς και το έργο των σχολικών επιτροπών.
4. Η δημοτική ή κοινοτική επιτροπή παιδείας συγκροτείται με απόφαση του οικείου δημάρχου ή προέδρου κοινότητας, ύστερα από πρόταση των υπηρεσιών, οργανώσεων και φορέων που εκπροσωπούνται σε αυτή και λειτουργεί νόμιμα με όσα μέλη της έχουν οριστεί.
5. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας της δημοτικής ή κοινοτικής επιτροπής παιδείας, η θητεία των μελών της, η οργάνωση της γραμματείας της και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.
6. Οι εισηγήσεις της δημοτικής ή κοινοτικής επιτροπής παιδείας υποβάλλονται και στο νομαρχιακό επαρχιακό συμβούλιο και μπορούν να κοινοποιούνται και στη νομαρχιακή ή επαρχιακή επιτροπή παιδείας.

Άρθρο 51 **Σχολικά συμβούλια**

1. Σε κάθε δημόσιο σχολείο λειτουργεί σχολικό συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από το σύλλογο των διδασκόντων, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του συλλόγου γονέων και τον εκπρόσωπο της τοπικής αυτοδιοίκησης στη σχολική επιτροπή.
2. Στα σχολικά συμβούλια των σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μετέχουν και τρεις εκπρόσωποι των μαθητικών κοινοτήτων, που ορίζονται με απόφαση του συμβουλίου τους.

3. Έργο του σχολικού συμβουλίου είναι η εξασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του σχολείου με κάθε πρόσφορο τρόπο, η καθιέρωση τρόπων αμοιβαίας επικοινωνίας διδασκόντων και οικογενειών των μαθητών καθώς και η υγιεινή των μαθητών και του σχολικού περιβάλλοντος.
4. Πρόεδρος του σχολικού συμβουλίου είναι ο διευθυντής του σχολείου. Το σχολικό συμβούλιο λειτουργεί νόμιμα με όσα μέλη του είναι παρόντα⁴⁷.

Άρθρο 52⁴⁸ **Σχολικές Επιτροπές**

1. Σε κάθε δημόσιο σχολείο συγκροτείται σχολική επιτροπή, η οποία αποτελείται από εκπρόσωπο του δήμου ή της κοινότητας, εκπρόσωπο του συλλόγου γονέων των μαθητών του σχολείου, το διευθυντή του σχολείου και εκπρόσωπο των μαθητικών κοινοτήτων για τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στις περιπτώσεις συστέγασσης πολλών σχολικών μονάδων σε ένα διδακτήριο συγκροτείται ενιαία σχολική επιτροπή που αποτελείται από έναν εκπρόσωπο του δήμου ή κοινότητας, από έναν εκπρόσωπο του συλλόγου γονέων των μαθητών κάθε σχολείου, τους διευθυντές των σχολείων και από έναν εκπρόσωπο των μαθητικών κοινοτήτων για τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
2. Έργο της σχολικής επιτροπής είναι η διαχείριση των πιστώσεων που διατίθενται για τις λειτουργικές δαπάνες, η φροντίδα για την εξεύρεση άλλων πόρων, η ανάθεση της λειτουργίας των κυλικίων ύστερα από πλειοδοτικό διαγωνισμό και γενικότερα η ευθύνη για τον εφοδιασμό του σχολείου με όλα τα μέσα που είναι απαραίτητα για τη λειτουργία του, καθώς και η αντιμετώπιση κάθε λειτουργικού προβλήματος αυτού. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να ορίζεται συμμετοχή και άλλων προσώπων στη σχολική επιτροπή, όταν αυτή αποφασίζει για την ανάθεση λειτουργίας των κυλικίων.
3. Η σχολική επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του οικείου δημάρχου ή προέδρου κοινότητας, με την οποία ορίζεται και ο πρόεδρος. Σε κοινότητες που λειτουργεί ένα μόνο σχολείο, τα καθήκοντα της σχολικής επιτροπής ασκεί η κοινοτική επιτροπή παιδείας. Η σχολική επιτροπή λειτουργεί νόμιμα με όσα μέλη της έχουν οριστεί.
4. Οι διατάξεις αυτού του άρθρου δεν εφαρμόζονται στις ιδιωτικές σχολικές μονάδες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ' **ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ**

⁴⁷ Προσθήκη: «5. Το σχολικό συμβούλιο συνεδριάζει υποχρεωτικά τρεις (3) φορές το χρόνο, εντός του πρώτου δεκαημέρου του κάθε τριμήνου, έκτακτα δε, όποτε το ζητήσει ο Διευθυντής ή δυο τουλάχιστο φορείς, που μετέχουν στο Σχολικό Συμβούλιο.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου.»

⁴⁸ Το άρθρο αυτό καταργήθηκε.

Άρθρο 5

Σχολική περιουσία και λειτουργία σχολείων.

1. Η κινητή και ακίνητη περιουσία των εφορειών όλων των δημόσιων σχολείων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, καθώς και τα σχολικά κτίρια, για τα οποία έχουν συνταχθεί πρωτόκολλα οριστικής παραλαβής, με τα οικόπεδά τους, μεταβιβάζονται κατά κυριότητα στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, στην περιφέρεια των οποίων βρίσκονται τα αντίστοιχα ακίνητα. Τα αποπερατωμένα κατά τη δημοσίευση του παρόντος δημόσια σχολεία, για τα οποία δεν έχουν συνταχθεί πρωτόκολλα οριστικής παραλαβής, με τα οικόπεδά τους, μεταβιβάζονται επίσης στους παραπάνω οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Για τη μεταβίβαση της κινητής και ακίνητης περιουσίας καθενός σχολείου, με το οικόπεδό του, εκδίδεται διαπιστωτική απόφαση του αντίστοιχου νομάρχη. Οι αποφάσεις που αφορούν ακίνητα μεταγράφονται ατελώς στα βιβλία μεταγραφών του χωρικά αρμόδιου υποθηκοφυλακείου. Οι εφορείες σχολείων, που προβλέπονται από το άρθρο 40 του Ν.1566/85, καταργούνται.

Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται για τα μειονοτικά σχολεία της μουσουλμανικής μειονότητας της Δυτικής Θράκης.

[Σσ Η παρ 1 του άρθρου 5 παρατίθεται όπως έχει αντικατασταθεί από τον Ν. 2009/92 άρθρο 31 παράγ. 1].

2. Η κυριότητα κάθε νεοπαραλαμβανόμενου σχολικού κτιρίου, με το οικόπεδό του, μεταβιβάζεται στον αντίστοιχο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων ή την αντίστοιχη νομαρχία, όπου ανήκαν, αντίστοιχα, το κτίριο και το οικόπεδό του κατά το στάδιο της κατασκευής του, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Οργανισμού Σχολικών Κτιρίων ή του αντίστοιχου νομάρχη, η οποία μεταγράφεται ατελώς στα βιβλία μεταγραφών του κατά τόπον αρμόδιου υποθηκοφυλακείου.

3. Ο Οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης, στον οποίο περιέρχεται η κυριότητα της σχολικής περιουσίας κατά την παρ. 1 του παρόντος άρθρου, καθίσταται καθολικός διάδοχος των καταργημένων σχολικών ταμείων του Ν.5019/1931 και των εφορειών σχολείων και στο όνομά του συνεχίζονται οι συναφείς εκκρεμείς δίκες.

4. Η σχολική περιουσία και οι πρόσοδοί τους προορίζονται αποκλειστικά, για τη λειτουργία σχολικών μονάδων του εκπαιδευτικού συστήματος. Οι πρόσοδοι χρησιμοποιούνται και για την εξυπηρέτηση της σχολικής περιουσίας. Η κινητή σχολική περιουσία μπορεί να ανακατανέμεται από τον αντίστοιχο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης στις σχολικές μονάδες της περιοχής του.

Αν παύσει η λειτουργία σχολικών μονάδων, ο αντίστοιχος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης, με απόφαση του συμβουλίου του, καθορίζει τον τρόπο χρήσης των διδακτηρίων και εκμετάλλευσης της σχολικής περιουσίας, τα ενδεχόμενα έσοδα της οποίας διατίθενται για την επισκευή και συντήρηση του διδακτηρίου, την εκτέλεση των όρων διαθηκών και κληροδοσιών, τη χρηματοδότηση της λειτουργίας και των μικροεπισκευών και τη συντήρηση διδακτηρίων άλλων σχολικών μονάδων του ίδιου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή και για τη χρηματοδότηση πολιτιστικών εκδηλώσεων. Η χρήση των διδακτηρίων αυτών και η εκμετάλλευση της περιουσίας τους κατά τον πιο πάνω τρόπο δεν πρέπει να αποκλείει την τυχόν επαναλειτουργία τους. Τα σχολικά κτίρια χρησιμοποιούνται για την πραγματοποίηση κάθε είδους εξετάσεων με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θίγουν το περιεχόμενο και τους όρους διαθηκών, κωδικέλλων ή δωρεών που αφορούν κτίρια σχολείων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

6. Ως δημόσια σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης θεωρούνται όσα ορίζονται ως τέτοια από την αντίστοιχη νομοθεσία, όπως ισχύει κάθε φορά.

[Σς Η παρ.7 του άρθρου 5 του Ν. 1566 /85 καταργήθηκε από το εδαφ. β του άρθρου 8 του Ν. 3027/02.]

7. Η περιουσία των "Ταμείων Ανέγερσης Διδακτηρίων" (Τ.Α.Δ.), που καταργήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.513/1976, η οποία μεταβιβάστηκε στον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων, μεταβιβάζεται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, στην περιφέρεια των οποίων βρίσκονται τα αντίστοιχα ακίνητα, με αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου του Οργανισμού αυτού, οι οποίες μεταγράφονται ατελώς στα βιβλία μεταγραφών του αντίστοιχου υποθηκοφυλακείου και χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τους σκοπούς της εκπαίδευσης, καθώς και για την εξυπηρέτηση της ίδιας της περιουσίας.

01002440412970072

8789

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 244

4 Δεκεμβρίου 1997

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2539

Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 1

Σύσταση των δήμων και των κοινοτήτων

Οι πρωτοβάθμιοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης συγκροτούνται ανά νομό ως εξής :

1. ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1.1. Δήμος Αγγελοκάστρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγγελοκάστρου, 2. Κλεισορρευμάτων, 3. Λυσμαχείας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αγγελόκαστρο της τέως κοινότητας Αγγελοκάστρου.

1.2. Δήμος Αग्रινίου αποτελούμενος από τους δήμους: 1. Αγίου Κωνσταντίνου, 2. Αग्रινίου και τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικολάου, 2. Δοκμίου, 3. Καλυβίων, 4. Καμαρούλας, 5. Σκουτεσιάδας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αग्रινίο του τέως δήμου Αग्रινίου.

1.3. Δήμος Αιτωλικού αποτελούμενος από το δήμο Αιτωλικού και τις κοινότητες: 1. Αγίου Ηλία, 2. Σταμνάς, 3. Φραγκουλαϊκών, 4. Χρυσοβεργίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αιτωλικό του τέως δήμου Αιτωλικού.

1.4. Δήμος Αλυζίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αρχοντοχωρίου, 2. Βάρνακα, 3. Κανδήλας, 4. Μύτικα, 5. Παναγούλας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κανδήλα της τέως κοινότητας Κανδήλας.

1.5. Δήμος Αμφιλοχίας αποτελούμενος από το δήμο Αμφιλοχίας και τις κοινότητες: 1. Αμπελακίου, 2. Ανοιξιόπου, 3. Κεχρινιάς, 4. Λουτρού, 5. Σαρδινίων, 6. Σπάρτου, 7. Στάνου, οι οποίοι καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς: 1. Βαρετάδα, 2. Μέγας Κάμπος της κοινότητας Βαρετάδας, οι οποίοι αποσπώνται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αμφιλοχία του τέως δήμου Αμφιλοχίας.

1.6. Δήμος Ανακτορίου αποτελούμενος από το δήμο Βονίτσης και τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικολάου, 2. Δρυμού, 3. Θυρίου, 4. Μοναστηρακίου, 5. Παλιαμπέλων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βόνιτσα του τέως δήμου Βονίτσης.

1.7. Δήμος Αποδοτίας αποτελούμενος από το δήμο Αποδοτίας και τις κοινότητες: 1. Αναβρυτής, 2. Ασπριάς, 3. Γραμμένης Οξυάς, 4. Ελατούς, 5. Καλλονής, 6. Καταφυγίου, 7. Κεντρικής, 8. Κοκκινοχωρίου, 9. Κυδωνέας, 10. Λεύκας, 11. Λιμνίτσης, 12. Μανδρινής, 13. Πόδου, 14. Τερψιθέας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άνω Χώρα του τέως δήμου Αποδοτίας.

1.8. Δήμος Αρακύνθου, αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άνω Κερασόβου, 2. Γραμματικούς, 3. Ζευγαράκιου, 4. Κάτω Κερασόβου, 5. Ματαράγκας, 6. Παππαδατών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παππαδάτες της τέως κοινότητας Παππαδάτες.

1.9. Δήμος Αστακού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγραμπέλων, 2. Αστακού, 3. Βασιλοπούλου, 4. Βλιζιανών, 5. Καραϊσκάκη, 6. Μαχαϊρά, 7. Μπαμπίνης, 8. Παλαιομανίνας, 9. Προδρόμου, 10. Σκουρτούς, 11. Στρογγυλοβουνίου, 12. Χρυσοβίτσης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αστακός της τέως κοινότητας Αστακού.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 114

8 Ιουνίου 2006

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ. 3463

Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 76 του Συντάγματος, ο οποίος έχει συνταχθεί από την Επιτροπή, που συγκροτήθηκε, κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ 102 Α'), με την υπ' αριθμ. 35442/6.9.2004 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΦΕΚ 1395 Β'), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΔΗΜΟΙ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ - ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άρθρο 1

Πρώτος Βαθμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας, αποτελεί θεμελιώδη θεσμό του δημόσιου βίου των Ελλήνων, όπως αυτός κατοχυρώνεται από τις διατάξεις του άρθρου 102 του Συντάγματος και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας που κυρώθηκε με το ν. 1850/1989 (ΦΕΚ 144 Α').

2. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες συγκροτούν τους Οργανισμούς του Πρώτου Βαθμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΣΥΣΤΑΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 2

Δήμοι - Κοινότητες

1. Δήμοι είναι:

- Όσοι έχουν ήδη συσταθεί με νόμο.
- Όσοι προέρχονται από ένωση Δήμων ή Δήμων και Κοινοτήτων ή Κοινοτήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος.

γ) Όσες Κοινότητες έχουν πληθυσμό άνω των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) κατοίκων κατά την τελευταία απογραφή.

2. Κοινότητες είναι όσες έχουν ήδη συσταθεί ή διατηρηθεί με νόμο.

3. Οι Δήμοι διαιρούνται σε δημοτικά διαμερίσματα, σύμφωνα με το άρθρο 117.

4. Στους Δήμους και στις Κοινότητες που συστήθηκαν με το άρθρο 1 του ν. 2539/1997 (ΦΕΚ 244 Α'), η εδαφική περιφέρεια κάθε Ο.Τ.Α. που καταργήθηκε και κάθε οικισμού που προσαρτήθηκε αποτελεί υποδιαίρεση της ενιαίας εδαφικής περιφέρειας του νέου Δήμου ή της Κοινότητας και ονομάζεται «Τοπικό Διαμέρισμα».

Τοπικά διαμερίσματα αποτελούν, επίσης, οι Δήμοι και οι Κοινότητες που καταργήθηκαν κατόπιν συνένωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 1416/1984 (ΦΕΚ 18 Α') και 1622/1986 (ΦΕΚ 92 Α').

Άρθρο 3

Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων

1. Δήμοι ή Κοινότητες που συνορεύουν μπορούν να ενωθούν σε έναν Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως εξής:

α. Δύο ή περισσότεροι όμοροι Δήμοι μπορούν να ενωθούν και να αποτελέσουν ένα Δήμο μετά από αποφάσεις των δημοτικών τους συμβουλίων που λαμβάνονται, με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών κάθε συμβουλίου.

β. Μία ή περισσότερες Κοινότητες, που συνορεύουν με ένα Δήμο, μπορούν να ενωθούν με αυτόν, μετά από αποφάσεις των συμβουλίων τους και απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνονται με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών κάθε συμβουλίου.

γ. Δύο ή περισσότερες όμορες Κοινότητες μπορούν να ενωθούν και να αποτελέσουν ένα Δήμο, μετά από αποφάσεις των συμβουλίων τους, που λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία.

2. Οι ενώσεις των περιπτώσεων α', β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου είναι δυνατές να γίνουν και κατόπιν τοπικού δημοψηφίσματος κατά τη διαδικασία του άρθρου 216.

3. Με τις αποφάσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου προτείνεται το όνομα και η έδρα του νέου Οργανισμού.

προκηρύσσει, σε δύο (2) μήνες το αργότερο, την εκλογή τόσων συμβούλων όσες είναι οι κενές έδρες και ισάριθμων αναπληρωματικών.

3. Στην αναπληρωματική εκλογή εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα που αφορούν την υποβολή υποψηφιότητας και την κατάρτιση συνδυασμών. Οι κενές θέσεις κατανέμονται ανάμεσα στους συνδυασμούς που συγκέντρωσαν ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) τουλάχιστον του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, αναλόγως με την εκλογική δύναμη του καθενός από αυτούς.

4. Στο τελευταίο όμως έτος της δημοτικής ή κοινοτικής περιόδου γίνεται εκλογή, μόνον αν οι σύμβουλοι που έχουν απομείνει δεν αρκούν για την ύπαρξη απαρτίας.

5. Τα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια λειτουργούν νόμιμα, έστω και με ελλιπή σύνθεση, που δεν μπορεί πάντως να είναι κατώτερη από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία σε όλες τις περιπτώσεις που μέλη δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου αποποιηθούν την εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκπέσουν ή τεθούν σε αργία ή αν οι έδρες μείνουν κενές για οποιονδήποτε άλλο λόγο και μέχρι οι κενές θέσεις να συμπληρωθούν με αναπλήρωση ή με εκλογές ή με τη λήξη του χρόνου της αργίας.

6. Για τη λήψη αποφάσεων των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων η απαρτία και οι απαραίτητες πλειοψηφίες υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των δημοτικών ή κοινοτικών συμβούλων που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 70 και 23.

7. Όταν το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο δεν μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα, επειδή υπάρχει έλλειψη μελών του, αναστέλλονται κάθε είδους προθεσμίες, των οποίων η τήρηση εξαρτάται από απόφαση του συμβουλίου, μέχρι να καταστεί δυνατή η νόμιμη λειτουργία του.

Άρθρο 74

Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων

1. Αν ένα δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο διαλυθεί σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 147, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας προκηρύσσει εκλογές ένα (1) μήνα το αργότερο από τη διάλυση. Κατά την εκλογή αυτή εκλέγονται και αναπληρωματικοί.

2. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας αναθέτει στον γραμματέα της Κοινότητας ή σε δημόσιο υπάλληλο τα καθήκοντα του προέδρου της Κοινότητας, τα σχετικά με τη διεξαγωγή της εκλογής, καθώς και τη διεξαγωγή των επείγουσών υπηρεσιακών υποθέσεων.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ - ΑΣΚΗΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 75

Αρμοδιότητες

1. Οι δημοτικές και οι κοινοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας.

Οι αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων αφορούν, κυρίως, τους τομείς:

α) Ανάπτυξης, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:

1. Η προστασία, η αξιοποίηση και η εκμετάλλευση των τοπικών φυσικών πόρων και περιοχών, των ιαματικών πηγών και των ήπιων ή ανανεώσιμων μορφών ενέργειας, καθώς και η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση των σχετικών έργων και εγκαταστάσεων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

2. Η μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση και διαχείριση των δικτύων φυσικού αερίου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

3. Ο εξηλεκτρισμός, η επέκταση ηλεκτρικών δικτύων και γενικότερα δικτύων ενέργειας, εντός των διοικητικών τους ορίων, για κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και για την τόνωση της ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας.

4. Η μελέτη, κατασκευή και εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στο πλαίσιο του πολεοδομικού και του χωροταξικού σχεδιασμού.

5. Η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής τους.

6. Η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας για την ανάπτυξη της περιοχής τους.

7. Ο σχεδιασμός, η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση υποδομών για τη στήριξη της τοπικής οικονομίας, όπως έργων οδοποιίας, συστημάτων άρδευσης, αντιπλημμυρικών και εγγειοβελτιωτικών έργων.

8. Η εκπόνηση, υλοποίηση και η συμμετοχή σε προγράμματα για την τουριστική ανάπτυξη των περιοχών τους και την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού, καθώς και η δημιουργία θερέτρων και άλλων εγκαταστάσεων αναψυχής και διακοπών.

9. Η διοίκηση και εκμετάλλευση των χώρων της ζώνης λιμένα δικαιοδοσίας τους, καθώς και η κατασκευή και συντήρηση των αναγκαίων λιμενικών έργων.

10. Η ίδρυση, κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση δημοτικών και κοινοτικών αγορών.

11. Η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αποθηκευτικών χώρων υγρών καυσίμων.

12. Η διαχείριση, η αξιοποίηση και η εκμετάλλευση της δημοτικής και κοινοτικής περιουσίας και η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση δημοτικών και κοινοτικών κτιρίων.

13. Η εκμετάλλευση δημοτικών και κοινοτικών δασών.

14. Η διαχείριση και εκμετάλλευση δημοτικών και κοινοτικών καλλιεργητικών εκτάσεων και βοσκοτόπων, καθώς και αποκαλυπτόμενων καλλιεργητικών εκτάσεων που τους παραχωρούνται από το Δημόσιο.

β) Περιβάλλοντος, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:

1. Η εκπόνηση τοπικών προγραμμάτων για την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.

2. Η προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων, η προστασία του εδάφους και των εσωτερικών υδάτων από την αλιεία (λιμνοθάλασσες, λίμνες, ιχθυοτροφεία, ποταμοί) και η καταπολέμηση της ρύπανσης στην περιφέρειά τους.

3. Η ίδρυση και λειτουργία δημοτικών και κοινοτικών εργαστηρίων.

4. Η καθαριότητα όλων των κοινόχρηστων χώρων της εδαφικής τους περιφέρειας, η αποκομιδή και διαχείριση

ση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας, με τη δημιουργία Δημοτικών και Κοινοτικών Γραφείων Ενημέρωσης για την Απασχόληση, σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς και τις επιχειρήσεις της περιοχής τους.

ε) Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:

1. Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με την ίδρυση και λειτουργία νομικών προσώπων και ιδρυμάτων όπως παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων, κέντρων ανοικτής περιθαλψής και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κ.λπ. και τη μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων.

2. Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας, όπως δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών.

3. Η μέριμνα για τη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδύνατων δημοτών, με την παραχώρηση δημοτικών και κοινοτικών οικοπέδων σε αυτούς ή με την παροχή χρηματικών βοηθημάτων, ειδών διαβίωσης και περίθαλψης σε κατοίκους που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διαβίωσης κατά τις προβλέψεις αυτού του Κώδικα.

4. Η σχεδίαση, η οργάνωση, ο συντονισμός και η εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών για την πρόληψη της παραβατικότητας στην περιφέρειά τους, με τη δημιουργία Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας.

5. Ο σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.

6. Η πρόωθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου και της Κοινότητας.

στ) Παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:

1. Η κατασκευή, διαχείριση και βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών του εθνικού συστήματος της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Παιδείας και ιδιαίτερα η συντήρηση, η καθαριότητα και η φύλαξη των σχολικών κτιρίων.

2. Η ίδρυση και λειτουργία βιβλιοθηκών.

3. Η ίδρυση και λειτουργία κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών.

4. Η ίδρυση και λειτουργία πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής.

5. Η εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη και προστασία του τοπικού πολιτισμού, η προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο, με τη δημιουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, μουσείων, πινακοθηκών, κινηματογράφων και θεάτρων, φιλαρμονικών και σχολών διδασκαλίας μουσικής, σχολών χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής κ.λπ., καθώς και η μελέτη και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων.

6. Η προστασία μουσείων, μνημείων, σπηλαίων, καθώς και αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής και των εγκαταστάσεων αυτών.

7. Η επισκευή, συντήρηση και αξιοποίηση παραδοσιακών και ιστορικών σχολικών κτιρίων και κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς.

8. Η διοργάνωση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων ή η συμμετοχή τους σε αυτά.

9. Η πρόωθηση πολιτιστικών ανταλλαγών, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

10. Η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού.

11. Η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αθλητικών εγκαταστάσεων, όπως δημοτικών και κοινοτικών γυμναστηρίων, αθλητικών κέντρων και δημοτικών και κοινοτικών χώρων άθλησης.

12. Η πρόωθηση και εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης μαζικού αθλητισμού και διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων.

ζ) Πολιτικής Προστασίας, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:

1. Ο συντονισμός και η επίβλεψη του έργου της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών που συμβαίνουν στα διοικητικά τους όρια.

2. Η διατύπωση εισήγησης για το σχεδιασμό πολιτικής προστασίας της περιοχής τους, στο πλαίσιο του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού και η εφαρμογή των προγραμμάτων, μέτρων και δράσεων που αφορούν την περιοχή τους στο πλαίσιο του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού.

3. Η διάθεση και ο συντονισμός δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών της περιφέρειάς τους.

II. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες ασκούν, σε τοπικό επίπεδο, κρατικού χαρακτήρα αρμοδιότητες, οι οποίες τους έχουν ανατεθεί για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Οι αρμοδιότητες αυτές είναι, ειδικότερα, οι ακόλουθες:

1. Η τήρηση του δημοτολογίου και του μητρώου αρρέων, η έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών που απορρέουν από αυτό, καθώς και η τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την κείμενη νομοθεσία για τη δημιουργία και τήρηση του Εθνικού Δημοτολογίου.

2. Η τήρηση των ληξιαρχικών βιβλίων, στα οποία καταχωρούνται τα ληξιαρχικά γεγονότα που συμβαίνουν στην περιφέρειά τους και η έκδοση αποσπασμάτων των ληξιαρχικών πράξεων.

3. Η τήρηση αρχείων επίσημων εγγράφων και η έκδοση αντιγράφων.

4. Η περιοδική ενημέρωση των δημοσίων υπηρεσιών για τις μεταβολές προσωπικής κατάστασης, που προκύπτουν από τα τηρούμενα στοιχεία.

5. Η τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την ισχύουσα εκλογική νομοθεσία.

6. Η τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας και αλλοδαπών και μετανάστευσης.

7. Η χορήγηση άδειας πολιτικού γάμου και η τέλεση των γάμων αυτών.

8. Η δημιουργία, συντήρηση και λειτουργία κοιμητηρίων και κέντρων αποτέφρωσης νεκρών, καθώς και η χορήγηση άδειας ταφής και αποτέφρωσης νεκρών.

9. Η χορήγηση βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας.

10. Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν τους χώρους προσωρινής εγκατάστασης μετακινούμενων πληθυσμιακών ομάδων.

11. Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν τα ζώα συντροφιάς.

12. Ο έλεγχος τήρησης των διατάξεων που αφορούν το Γενικό Οικοδομικό Κανονισμό και τις οικοδομές που χαρακτηρίζονται επικίνδυνες.

13. Η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση των αδειών ίδρυσης, λειτουργίας και εγκατάστασης των καταστημάτων και επιχειρήσεων, οι όροι λειτουργίας και εγκατάστασης των οποίων καθορίζονται από την κείμενη νομοθεσία και τους αντίστοιχους υγειονομικούς κανονισμούς και διατάξεις, καθώς και ο έλεγχος της τήρησης αυτών.

14. Η τήρηση των διατάξεων που αφορούν το ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων.

15. Η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας κινηματογράφων, θεάτρων και παρεμφερών επιχειρήσεων και η διενέργεια των προβλεπόμενων επιθεωρήσεων.

16. Η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας παιδοτόπων και διάφορων ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, όπως λούνα πάρκ, τσίρκο, πίστες αυτοκινητιδίων, μουσικών συναυλιών και άλλων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών διατάξεων της.

17. Η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών τεχνικών ψυχαγωγικών παιγνίων και παροχής υπηρεσιών διαδικτύου, καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών διατάξεων.

18. Η χορήγηση και ανάκληση άδειας λειτουργίας μουσικών οργάνων, καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών διατάξεων.

19. Η χορήγηση και ανάκληση αδειών για την άσκηση υπαίθριου στίσιμου εμπορίου, η χορήγηση αδειών εμποροπανηγύρεων και υπαίθριων χριστουγεννιάτικων αγορών, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 3377/2005 (ΦΕΚ 202 Α'), καθώς και ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν το υπαίθριο εμπόριο και τις λαϊκές αγορές.

20. Η χορήγηση άδειας κυκλοφορίας ζώηλατου οχήματος στην περιφέρειά τους.

21. Η αφαίρεση της άδειας από τις οικοδομές για μη εξόφληση ασφαλιστικών εισφορών στο Ι.Κ.Α.

22. Η χορήγηση και ανάκληση άδειας εγκατάστασης και χρήσης του οικήματος για την άσκηση δραστηριότητας από εκκιδόμενα πρόσωπα, καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών διατάξεων.

23. Ο έλεγχος τήρησης της τουριστικής νομοθεσίας από τις επιχειρήσεις τουριστικού ενδιαφέροντος, κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του νόμου.

24. Η χορήγηση αδειών διενέργειας διαφήμισης, τοποθέτησης πλαισίων υπαίθριας διαφήμισης, τοποθέτησης επιγραφών προσδιορισμού επαγγελματικής δραστηριότητας σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και η παραχώρηση χώρων για την προβολή δραστηριοτήτων σε νομικά πρόσωπα, που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, όπως επίσης ο έλεγχος εφαρμογής των διατάξεων περί υπαίθριας διαφήμισης των προδιαγραφών των διαφημιστικών πλαισίων και επιγραφών, η αφαίρεση των παράνομων υπαίθριων διαφημίσεων και επιγραφών και η επιβολή των προβλεπόμενων προστίμων, με τις προϋποθέσεις και τους όρους που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

25. Η χορήγηση άδειας λειτουργίας καταστημάτων εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων.

Άρθρο 76

Άσκηση αρμοδιοτήτων

1. Οι δημοτικές και κοινοτικές αρχές ασκούν τις αρμοδιότητές τους, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των νόμων, των κανονιστικών διατάξεων της διοίκησης και των κανονιστικών διατάξεων που θεσπίζουν οι ίδιες, σύμφωνα με το άρθρο 79. Κατά την άσκηση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη:

α. Τις εθνικές, περιφερειακές και ευρωπαϊκές πολιτικές που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές τους.

β. Την ανάγκη συνεργασίας και συντονισμού με άλλες τοπικές ή δημόσιες αρχές και οργανισμούς, οι οποίοι έχουν την αρμοδιότητα να δρουν και να διαθέτουν πόρους στην περιφέρειά τους.

γ. Τους διαθέσιμους πόρους για την κάλυψη της αρμοδιότητας και την ανάγκη να διασφαλισθεί η επωφελής, η αποτελεσματική χρήση και η ισόρροπη κατανομή τους.

δ. Την ανάγκη να οργανώνουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η επάρκεια, η ποιότητα και αποτελεσματικότητά τους, με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων.

ε. Την ανάγκη για υψηλής ποιότητας περιβαλλοντική προστασία και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και την ανάγκη προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης των περιοχών τους.

2. Οι αρμοδιότητες της παρ. 1 του άρθρου 75 μπορούν να ασκηθούν προς όφελος:

α. ολόκληρης ή τμήματος της εδαφικής τους περιφέρειας,

β. όλων ή μέρους των κατοίκων της περιφέρειάς τους.

γ. σε διαδημοτικό επίπεδο μέσω σχετικών συμβάσεων ή διαδημοτικής συνεργασίας, σύμφωνα με τις προβλέψεις του παρόντος.

3.α. Για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης κοινωνικής διαβίωσης των κατοίκων των Δήμων και Κοινοτήτων και για την εύρυθμη λειτουργία των πόλεων και των οικισμών μπορεί να συσταθεί, με τους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας, Δημοτική Αστυνομία, η οποία λειτουργεί ως αυτοτελής υπηρεσία.

β. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημό-

Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από το νέο νομικό πρόσωπο χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση για τη συνέχιση από αυτό.

2.α. Είναι δυνατόν επίσης δημοτικά ή κοινοτικά πρόσωπα να συγχωνεύονται με δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα, εφόσον επιδιώκουν τον ίδιο ή παρεμφερή κοινωφελή σκοπό. Περιουσία, κατά την έννοια του άρθρου 96 παρ. 1 του α.ν. 2039/1939 (ΦΕΚ 455 Α') εξακολουθεί και μετά τη συγχώνευση να αποτελεί κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης, διακεκριμένο από την υπόλοιπη περιουσία, το οποίο διέπεται από τις διατάξεις του ανωτέρω αναγκαστικού νόμου.

β. Η ανωτέρω συγχώνευση γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από τη δημοσίευσή της τα δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα υποκαθίστανται αυτοδικαίως, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευθέντων νομικών προσώπων. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από τα ιδρύματα.

γ. Οι θέσεις του προσωπικού των απορροφώμενων δημοτικών ή κοινοτικών νομικών προσώπων μεταφέρονται αυτοδικαίως στα δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα και εντάσσονται στους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας τους. Η ένταξη γίνεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του ιδρύματος σε αντίστοιχη κενή οργανική θέση και ειδικότητα και, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν, σε προσωποπαγή θέση. Το ανωτέρω προσωπικό εξακολουθεί να διέπεται από το μισθολογικό και ασφαλιστικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας που είχε πριν από την έναρξη ισχύος του άρθρου αυτού.

δ. Με την ίδια διαδικασία της περ. β' της παρούσης, η κυριότητα και κάθε άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί του συνόλου της κινητής και ακίνητης περιουσίας των νομικών προσώπων που συγχωνεύονται, περιέρχεται στα δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα. Για καθένα από τα ακίνητα που περιέρχονται στην περιουσία του, το διοικητικό συμβούλιο καταρτίζει σχετική πράξη από την οποία προκύπτει η ταυτότητα του ακινήτου. Η πράξη αυτή αποτελεί μεταγραφικό τίτλο και καταχωρίζεται ατελώς στα οικεία βιβλία των Υποθηκοφυλακείων. Οι ιδιωτικές περιουσίες που έχουν περιέλθει στα ανωτέρω ιδρύματα εξακολουθούν και μετά τη συγχώνευση να διατίθενται αποκλειστικά για το σκοπό, για τον οποίο αφιερώθηκαν.

ε. Οι δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης, καθώς και οι δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού των δημοτικών ή κοινοτικών νομικών προσώπων, μετά τη συγχώνευσή τους με δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα και μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους που πραγματοποιείται η συγχώνευση, βαρύνουν τους προϋπολογισμούς των ιδρυμάτων, στους οποίους μεταφέρονται οι πιστώσεις των απορροφώμενων Ν.Π.Δ.Δ. με απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Για τα επόμενα έτη οι σχετικές πιστώσεις εγγράφονται στους προϋπολογισμούς των δημοτικών ή κοινοτικών ιδρυμάτων.

3. Νομικά πρόσωπα του άρθρου αυτού, που συστήθηκαν με οποιονδήποτε τρόπο, καταργούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ύστερα από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από

τη δημοσίευση της απόφασης κατάργησης, η τυχόν περιουσία τους περιέρχεται αυτοδικαίως στο Δήμο ή την Κοινότητα, που τα σύστησε.

4. Νομικά πρόσωπα τα οποία μετά την πάροδο διετίας από την έναρξη ισχύος του παρόντος ή δύο έτη μετά τη δημοσίευση της συστατικής τους πράξης δεν έχουν συντάξει προϋπολογισμό και απολογισμό για δύο διαδοχικά οικονομικά έτη, καταργούνται. Η σχετική πράξη κατάργησης εκδίδεται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

5. Το προσωπικό που υπηρετεί στα νομικά πρόσωπα, που καταργούνται, εντάσσεται στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα κατά τις διατάξεις του άρθρου 318 του ν. 1188/1981, όπως ισχύει.

Άρθρο 242

Έξοδα παράστασης - Αποζημίωση μελών

1. Στον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου επιτρέπεται να καταβάλλονται έξοδα παράστασης, ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, όταν ο οικονομικός απολογισμός του προηγούμενου έτους υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες ευρώ (300.000 €). Το ύψος των εξόδων παράστασης καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας. Τα ανωτέρω έξοδα δεν μπορούν να υπερβαίνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) των αντίστοιχων του οικείου Δημάρχου ή Προέδρου της Κοινότητας.

2. Στον πρόεδρο και στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, εκτός από τον δήμαρχο, τον αντιδήμαρχο, τον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου και τον πρόεδρο της Κοινότητας, επιτρέπεται να καταβάλλεται αποζημίωση για κάθε συνεδρίαση, και έως τρεις (3) συνεδριάσεις το μήνα, ύστερα από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Το ύψος της αποζημίωσης για κάθε συνεδρίαση ανέρχεται στο ένα τοις εκατό (1%) των μηνιαίων εξόδων παράστασης των δημάρχων ή των προέδρων της Κοινότητας αντίστοιχα. Εάν ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος λαμβάνουν έξοδα παράστασης δεν δικαιούνται αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου.

Άρθρο 243

Σχολικές Επιτροπές

1. Σε κάθε Δήμο ή Κοινότητα για τη στήριξη της διοικητικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων, που βρίσκονται στα διοικητικά τους όρια, συνιστώνται νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Σχολικές Επιτροπές», οι οποίες διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος και τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 1894/1990 (ΦΕΚ 110 Α'), όπως κάθε φορά ισχύει.

2. Στη διοίκηση των σχολικών επιτροπών μετέχουν υποχρεωτικά οι διευθυντές των αντίστοιχων σχολικών μονάδων, ένας εκπρόσωπος των οικείων συλλόγων γονέων, εφόσον λειτουργούν αντίστοιχοι σύλλογοι και εκπρόσωπος των μαθητικών κοινοτήτων για τα σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Σε περίπτωση που το οικείο δημοτικό συμβούλιο δεν συγκροτεί σε εύλογο χρονικό διάστημα τη σχολική επιτροπή δημοσίου σχολείου, ο Γενικός Γραμματέας της

Περιφέρειας απευθύνει σχετικό έγγραφο στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα, στο διοικητικό συμβούλιο συλλόγου γονέων και στην αντίστοιχη μαθητική κοινότητα για την υπόδειξη των εκπροσώπων τους εντός τακτής προθεσμίας. Παρερχομένης απράκτου της προθεσμίας αυτής, ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Περιφέρειας συγκροτεί τη σχολική επιτροπή, ορίζοντας κατά την κρίση του ως μέλη αυτής, έναν δημότη, έναν από τους γονείς των μαθητών του σχολείου και έναν μαθητή.

3. Κάθε σχολική επιτροπή καλύπτει ένα ή περισσότερα δημόσια σχολεία της Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες, όπως αυτές εκτιμώνται από τον αντίστοιχο Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στις περιπτώσεις συστάσεως άλλων σχολικών μονάδων και Ι.Ε.Κ. σε διδακτήριο ή συγκρότημα συγκροτείται ενιαία σχολική επιτροπή, στην οποία συμμετέχει και ο Διευθυντής του Ι.Ε.Κ..

4. Έργο κάθε σχολικής επιτροπής είναι η διαχείριση των πιστώσεων που της διατίθενται για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας των αντίστοιχων σχολείων (θέρμανσης, φωτισμού, ύδρευσης, τηλεφώνου, αποχέτευσης, αγοράς αναλώσιμων υλικών κ.λπ.), η αμοιβή καθαριστριών, η εκτέλεση έργων για την επισκευή και συντήρηση των αντίστοιχων σχολείων και του κάθε είδους εξοπλισμού τους, η εισήγηση προς τις αντίστοιχες διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για τον εφοδιασμό από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων των αντίστοιχων σχολείων με έπιπλα και εξοπλιστικά είδη και από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με βιβλία για τις αντίστοιχες σχολικές βιβλιοθήκες, η διαχείριση των εσόδων από την ενδεχόμενη εκμετάλλευση των σχολικών κυλικείων, καθώς και η λήψη κάθε άλλου μέτρου που κρίνεται αναγκαίο για τη στήριξη της διοικητικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων.

5. Η εκτέλεση έργων επισκευής και συντήρησης σχολικών κτιρίων από τις σχολικές επιτροπές διέπονται από την 13172/24.3.1995 (ΦΕΚ 217 Β΄) απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, όπως κάθε φορά ισχύει.

Άρθρο 244

Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία

1. Λιμενικά Ταμεία που συνιστώνται, ως δημοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, κατά τις διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 2738/1999 (ΦΕΚ 180 Α΄) λειτουργούν σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των άρθρων 239 επόμενα και τις ειδικότερες προβλέψεις του παρόντος.

2. Στη διοίκηση των ανωτέρω νομικών προσώπων με ταξί των προσώπων που ορίζονται μέλη του διοικητικού συμβουλίου, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 240, περιλαμβάνεται υποχρεωτικά και ο προϊστάμενος της λιμενικής αρχής της έδρας του νομικού προσώπου και, όπου δεν υπάρχει τέτοια αρχή, στην έδρα, ο προϊστάμενος της πλησιέστερης προς αυτήν λιμενικής αρχής.

3. Ειδικά στην περίπτωση που η γεωγραφική περιοχή ευθύνης του λιμενικού ταμείου εκτείνεται στα όρια περισσότερων του ενός Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), αυτό αποκτά διαδημοτικό χαρακτήρα. Ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου, ορί-

ζεται σε εννέα (9) στην περίπτωση που η γεωγραφική περιοχή του εκτείνεται στα όρια δύο Ο.Τ.Α., έντεκα (11) στα όρια τριών Ο.Τ.Α. και μέχρι δεκαπέντε (15) στα όρια περισσότερων των τριών Ο.Τ.Α..

Ο αριθμός των αιρετών εκπροσώπων καθενός από τους συμμετέχοντες Ο.Τ.Α. προσδιορίζεται από το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης του αριθμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου, δια του αριθμού των μετεχόντων Δήμων. Σε περίπτωση κατά την οποία προκύπτει υπόλοιπο προς συμπλήρωση του αριθμού των μελών, οι αντίστοιχες θέσεις του διοικητικού συμβουλίου κατανέμονται ανά μία στους συμμετέχοντες Ο.Τ.Α. με το μεγαλύτερο πληθυσμό.

Σε περίπτωση, κατά την οποία προκύπτει αριθμός μεγαλύτερος των μελών του διοικητικού συμβουλίου, ο αριθμός των αιρετών μειώνεται με αφαίρεση εκπροσώπων των πληθυσμιακά μικρότερων Ο.Τ.Α. και σε περίπτωση νησιών με αφαίρεση κατά πρώτον των εκπροσώπων των πληθυσμιακά μικρότερων Ο.Τ.Α. του νησιού, στο οποίο βρίσκεται η έδρα του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου.

Ο πρόεδρος των ανωτέρω νομικών προσώπων και τα μη αιρετά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζονται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου της έδρας του νομικού προσώπου.

4. Όπου στις σχετικές διατάξεις που διέπουν τα δημοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, αναφέρεται δημοτικό συμβούλιο ή δήμαρχος, για τα νομικά πρόσωπα της ανωτέρω παραγράφου, νοείται το συμβούλιο και ο δήμαρχος της έδρας του νομικού προσώπου.

5. Στα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 3 είναι δυνατόν να προβλέπεται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας η λειτουργία αυτοτελών γραφείων εκτός της έδρας του νομικού προσώπου.

6. Είναι δυνατή η μεταφορά της έδρας του νομικού προσώπου της παραγράφου 3 σε παραλιμένα περιοχή μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου και απόφαση των συμβουλίων των Ο.Τ.Α. που συμμετέχουν. Η μεταφορά της έδρας γίνεται με τον ίδιο τρόπο που ορίστηκε.

7. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 2738/1999 (ΦΕΚ 180 Α΄), όπως κάθε φορά ισχύει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 245

Σύσταση

1. Δύο ή περισσότεροι Δήμοι ή Κοινότητες μπορούν, με απόφαση καθενός από τα δημοτικά ή κοινοτικά τους συμβούλια, να συστήσουν Σύνδεσμο Δήμων ή Κοινοτήτων ή Δήμων και Κοινοτήτων με ειδικό σκοπό την εκτέλεση έργων ή την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών ή την άσκηση αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για το σχεδιασμό και την κατάρτιση προγραμμάτων και μεθόδων για την ανάπτυξη του ευρύτερου χώρου τους. Οι σύνδεσμοι αυτοί αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού.

2. Η απόφαση των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους, περιέχει τον ειδικό σκοπό για τον οποίο ιδρύεται ο σύνδεσμος, τη χρονική

Άρθρο 273

Υπηρεσίες - Επίλυση διαφορών

1. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 2 του άρθρου 209 οι κάθε είδους υπηρεσίες, εκτός από τις υπηρεσίες που παρέχονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α'), διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 28/1980 (ΦΕΚ 11 Α'), με την επιφύλαξη των ειδικών ρυθμίσεων του π.δ. 346/1998 (ΦΕΚ 230 Α'), ως ισχύει.

2. Οι τυχόν διαφωνίες που προκύπτουν κατά την παροχή των υπηρεσιών της προηγούμενης παραγράφου επιλύονται, ως ακολούθως:

α) Για κάθε πράξη της επιβλέπουσας υπηρεσίας, για την οποία ο ανάδοχος κρίνει ότι είναι βλαπτική των συμφερόντων του, δικαιούται να υποβάλει ένσταση στο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο ή στο διοικητικό συμβούλιο του Συνδέσμου του Δημοτικού και Κοινοτικού Ιδρύματος, των λοιπών δημοτικών και κοινοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων των νόμων 1069/1980 (ΦΕΚ 191 Α') και 890/1979 (ΦΕΚ 80 Α'), υποχρεωτικά μέσω της επιβλέπουσας υπηρεσίας, η οποία τη διαβιβάζει σε αυτό, μαζί με τις παρατηρήσεις της, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες. Η ένσταση του αναδόχου ασκείται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών, αφότου ο ανάδοχος έλαβε γνώση της προσβαλλόμενης πράξης ή από την επίδοσή της με αποδεικτικό. Στην περίπτωση θεώρησης Πρωτοκόλλου Κανονισμού Τιμών Μονάδας Νέων Εργασιών (Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε.) ή Συγκριτικού Πίνακα (Σ.Π.) από την τεχνική υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η κατά τα ανωτέρω υποβολή της ένστασης του αναδόχου προς το συμβούλιο γίνεται μετά την επίδοση σε αυτόν από την επιβλέπουσα υπηρεσία με αποδεικτικό, του θεωρημένου από την τεχνική υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε. ή Σ.Π.. Η ένσταση στην περίπτωση αυτή υποβάλλεται υποχρεωτικά μέσω της τεχνικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η οποία τη διαβιβάζει στο αρμόδιο για τη λήψη απόφασης συμβούλιο και στην επιβλέπουσα υπηρεσία, μαζί με τις παρατηρήσεις της. Το συμβούλιο οφείλει να αποφασίσει επί της ενστάσεως μέσα σε δύο (2) μήνες από την ημερομηνία που περιέρχεται σε αυτό.

β) Εάν ο ανάδοχος διαφωνεί προς την απόφαση του συμβουλίου ή περάσουν δύο (2) μήνες από την κατάθεση της ένστασης, χωρίς να έχει ληφθεί η απόφαση αυτή, μπορεί να ασκήσει αίτηση θεραπείας προς τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία τριών (3) μηνών από την επίδοση της απόφασης με αποδεικτικό ή την παρέλευση άπρακτης της δίμηνης προθεσμίας μέσα στην οποία έπρεπε να αποφανθεί το συμβούλιο. Η έκδοση ή η κοινοποίηση απόφασης του συμβουλίου επί της ενστάσεως μετά την πάροδο του διμήνου δεν μεταθέτει την έναρξη της ανωτέρω προθεσμίας για την άσκηση αίτησης θεραπείας, κατά τις επόμενες διατάξεις. Αίτηση θεραπείας μπορεί επίσης να ασκήσει ο ανάδοχος και όταν το συμβούλιο, μέσα στην ίδια ανατρεπτική προθεσμία δύο (2) μηνών, δεν αποφαινεται σε πράξη της επιβλέπουσας υπηρεσίας, που προβλέπεται από τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις για την παροχή υπηρεσιών και υπόκεινται στην έγκρισή του. Ομοίως, ο ανάδοχος δικαιούται να ασκήσει

αίτηση θεραπείας για βλάβη των συμφερόντων του, που προκύπτει το πρώτον από απόφαση του συμβουλίου, καθώς και στην περίπτωση της κήρυξής του ως έκπτωτου από αυτό.

γ) Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας αποφαινεται επί της αιτήσεως θεραπείας, μετά από γνώμη του περιφερειακού συμβουλίου δημόσιων έργων, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία τριών (3) μηνών από την υποβολή σε αυτόν της αίτησης θεραπείας.

Η διαφορά συζητείται στο ανωτέρω συμβούλιο, αφού πρώτα κληθούν υποχρεωτικά ο ανάδοχος και εκπρόσωπος του εργοδότη. Το συμβούλιο αυτό γνωμοδοτεί αιτιολογημένα από άποψη νομιμότητας και ουσίας, ακόμη και εάν δεν παραστούν αυτοί που έχουν κληθεί. Αρμόδια υπηρεσία για τη σχετική έγγραφη εισήγηση προς το οικείο συμβούλιο είναι η επιβλέπουσα υπηρεσία.

δ) Αν ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας δεν εκδώσει την απόφασή της μέσα στην καθορισμένη προθεσμία των τριών (3) μηνών ή κάποιος από τους συμβαλλόμενους δεν αποδεχθεί την απόφασή της, για την επίλυση της διαφοράς που δημιουργείται, αποφαινεται το αρμόδιο κατά περίπτωση Εφετείο στην Περιφέρεια του οποίου εκτελείται η προμήθεια ή παρέχονται οι υπηρεσίες. Το Εφετείο δικάζει ύστερα από προσφυγή που ασκείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών, αφότου κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα η απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ή έπερασε άπρακτη η προθεσμία για την έκδοση της σχετικής απόφασης.

Πριν υποβληθεί η διαφορά των συμβαλλόμενων στο Εφετείο, πρέπει να έχει εξαντληθεί η ανωτέρω διοικητική διαδικασία.

Κάθε αξίωση του αναδόχου υπηρεσιών κατά του εργοδότη ή αντίθετα του εργοδότη κατά του αναδόχου, όταν η τελευταία αυτή δεν στηρίζεται σε απόφαση της αρμόδιας αρχής και για τις οποίες έγινε προσφυγή στο Εφετείο, παραγράφεται εάν κατά το διάστημα της επιδικίας παρήλθε διετία χωρίς να διακοπεί η παραγραφή. Για τις αξιώσεις των αναδόχων, που γεννήθηκαν νόμιμα και αναγνωρίστηκαν με αποφάσεις των αρμόδιων αρχών, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του β.δ. της 17ης Μαΐου/15ης Ιουνίου 1959 «Περί Οικονομικής Διοικήσεως και Λογιστικού Δήμων και Κοινοτήτων» (ΦΕΚ 145 Α' και 197 Α'), όπως αυτό κάθε φορά ισχύει.

3. Μέχρι να εκδοθεί η απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 209 ισχύουν τα χρηματικά όρια της παρ. 3 του άρθρου 268 του π.δ. 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α'), όπως τροποποιήθηκαν με την παρ. 6 του άρθρου 18 του ν. 3320/2005 (ΦΕΚ 48 Α').

4. Μέχρι να εκδοθεί η απόφαση της παρ. 7 του άρθρου 209 ισχύει το χρηματικό όριο της παρ. 3 περίπτωσης γ' του άρθρου 266 του π.δ. 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α').

Άρθρο 274

Σχολική περιουσία

1. Η απόφαση του Νομάρχη που προβλέπεται από το άρθρο 5 του ν. 1894/1990 (ΦΕΚ 110 Α') για τη μεταβίβαση της ακίνητης περιουσίας των δημόσιων σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στους Δήμους ή στις Κοινότητες εκδίδεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, η ανωτέρω απόφαση εκδίδεται από τον οικείο γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

2. Η μεταγραφή των αποφάσεων της προηγούμενης παραγράφου γίνεται, σε όσες περιπτώσεις δεν έχει συντελεσθεί, στα οικεία υποθηκοφυλακεία, ατελώς, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός (1) έτους από τη δημοσίευση του παρόντος.

ΤΜΗΜΑ Β'
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 275
Πληθυσμός

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, όπου γίνεται αναφορά στον πληθυσμό, νοείται ο πραγματικός πληθυσμός, όπως εμφανίζεται στους επίσημους πίνακες των αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής του πληθυσμού, που έχουν δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 276
Φορολογικές απαλλαγές και ατέλειες

1. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι Σύνδεσμοι Δήμων και Κοινοτήτων, οι αποκλειστικός κοινωφελούς χαρακτήρα αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις Ύδρευσης-Αποχέτευσης, η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδας και οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων απαλλάσσονται εν γένει από κάθε δημόσιο, άμεσο ή έμμεσο, δημοτικό, κοινοτικό ή λιμενικό φόρο, τέλος, δικαστικό ένησημο και εισφορά υπέρ οποιουδήποτε ταμείου, εισφορά υπέρ της Ε.Ρ.Τ. - Α.Ε., από κρατήσεις και από κάθε δικαστικό τέλος στις δίκες τους, με την επιφύλαξη των εκάστοτε ισχυουσών φορολογικών ρυθμίσεων. Επίσης έχουν όλες ανεξαιρέτως τις ατέλειες και τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια που παρέχονται στο Δημόσιο.

Απαλλαγές που προβλέπονται υπέρ του Δημοσίου από το παράβολο για άσκηση ένδικων μέσων, για την εισφορά υπέρ του ταμείου χρηματοδότησης δικαστικών κτιρίων, για το δικαστικό ένησημο αντιγράφων και για τα δικαιώματα υπέρ των έμμισθων υποθηκοφυλακίων, ισχύουν και για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και λοιπά νομικά πρόσωπα, τους Συνδέσμους Δήμων και Κοινοτήτων, τις Τοπικές Ενώσεις και την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας.

2. Για την παραγραφή των αξιώσεων κατά των Ο.Τ.Α. εφαρμόζονται οι διατάξεις που διέπουν την παραγραφή των αξιώσεων κατά του Δημοσίου. Κάθε άλλη διάταξη που ορίζει μεγαλύτερο χρόνο παραγραφής των αξιώσεων κατά των Ο.Τ.Α. καταργείται.

3. Ο νόμιμος τόκος και ο τόκος υπερημερίας κάθε οφειλής των Ο.Τ.Α. ανέρχεται στο ποσοστό που ορίζεται για τις αντίστοιχες οφειλές του Δημοσίου.

Άρθρο 277
Διατήρηση διατάξεων που προβλέπουν την παραχώρηση ακινήτου σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ειδικές διατάξεις που προβλέπουν την παραχώρηση, εκ μέρους του Δημοσίου ή άλλων νομικών προσώπων, ακινήτων στους Δήμους, στις Κοινότητες, στα ιδρύματα και στα άλλα νομικά πρόσωπα των Δήμων και Κοινοτήτων διατηρούν την ισχύ τους.

Άρθρο 278

Αναπροσαρμογή χρηματικών ορίων και ποσών

Τα χρηματικά όρια και ποσά, που ορίζονται στον παρόντα Κώδικα και στις κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενες πράξεις, μπορούν να αυξομειώνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 279

Βεβαίωση μόνιμης κατοικίας

Η ιδιότητα μόνιμου κατοίκου, όπου αυτή απαιτείται, βεβαιώνεται από τον Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο της Κοινότητας. Η οικεία βεβαίωση χορηγείται εφόσον προκύπτει πραγματική εγκατάσταση στο Δήμο ή στην Κοινότητα, που αποδεικνύεται με την υποβολή από τον ενδιαφερόμενο απόδειξης λογαριασμού Δ.Ε.Κ.Ο. ή αντιγράφου εκκαθαριστικού της οικείας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.). Εάν, αιτιολογημένως, η ιδιότητα του μόνιμου κατοίκου δεν μπορεί να αποδειχθεί από τα ανωτέρω δικαιολογητικά, αποδεικνύεται από τον ενδιαφερόμενο με κάθε άλλο πρόσφορο αποδεικτικό μέσο. Η υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερόμενου δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μοναδικό αποδεικτικό μέσο. Σε κάθε περίπτωση ο Δήμαρχος δύναται να αρνηθεί τη χορήγηση της βεβαίωσης με παράθεση ειδικής αιτιολογίας.

Άρθρο 280

Δικαστικές ενέργειες νομικών προσώπων

Η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 103 του παρόντος εφαρμόζεται και στις αντίστοιχες αποφάσεις, που λαμβάνονται από τα διοικητικά συμβούλια των ιδρυμάτων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των Δήμων και Κοινοτήτων.

Άρθρο 281

Αμοιβή πληρεξουσίων δικηγόρων

1. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι, που διορίζονται από Δήμο ή Κοινότητα αμείβονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα περί Δικηγόρων που ισχύουν κάθε φορά. Η αμοιβή τους μπορεί να ελαττωθεί, με απόφαση του δικαστηρίου που δικάζει πίνακα αμοιβών τους έως το πενήντα τοις εκατό (50%) των κατώτατων ορίων που ορίζονται στον Κώδικα, ύστερα από εκτίμηση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου ή της Κοινότητας που έχει διορίσει το δικηγόρο.

2. Τα δικαστήρια μπορούν να καθορίζουν το ποσό της δικαστικής δαπάνης που επιδικάζεται σε βάρος ή υπέρ Δήμων και Κοινοτήτων, σε ποσό που φθάνει έως το πενήντα τοις εκατό (50%) των κατώτατων ορίων που ορίζονται από τον Κώδικα περί Δικηγόρων.

3. Για την εξώδικη ή δικαστική αντιμετώπιση νομικών ζητημάτων, τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία ή σπουδαιότητα και απαιτούν εξειδικευμένη νομική γνώση ή εμπειρία, η αμοιβή του δικηγόρου καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού ή του κοινοτικού συμβουλίου κατά παρέκκλιση των προηγούμενων παραγράφων. Η σχετική απόφαση λαμβάνεται με πλειοψηφία δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών τους.

Άρθρο 282

Αποζημιώσεις μελών επιτροπών και συμβουλίων

Ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο Γραμματέας όλων των συμβουλίων και επιτροπών που συνιστώνται, κατ' εφαρμογή

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 87

7 Ιουνίου 2010

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ. 3852

Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΣΥΣΤΑΣΗ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Οι δήμοι και οι περιφέρειες συγκροτούν τον πρώτο και δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας αποτελούν θεμελιώδη θεσμό του δημόσιου βίου των Ελλήνων, όπως αυτός κατοχυρώνεται από τις διατάξεις του άρθρου 102 του Συντάγματος και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας που κυρώθηκε με το ν. 1850/1989 (ΦΕΚ 144 Α΄).

Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις συγκροτούνται ως ενιαίες μονάδες για τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες του κράτους και ασκούν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα στις κρατικές υποθέσεις της περιφέρειάς τους, σύμφωνα με το άρθρο 101 του Συντάγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΥΣΤΑΣΗ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΔΗΜΩΝ

Άρθρο 1 Σύσταση δήμων

1. Οι δήμοι είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης.

2. Οι πρωτοβάθμιοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης συνιστώνται ανά νομό ως εξής:

1. ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Αγρινίου με έδρα το Αγρίνιο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγρινίου β. Παραβόλας γ. Παρακαμπυλίων δ. Στράτου ε. Νεάπολης στ. Αγγελοκάστρου ζ. Παναιτωλικού η. Αρακύνθου θ. Μακρύνειας και ι. Θεστιέων, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Άκτιου - Βόνιτσας με έδρα τη Βόνιτσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ανακτόριου β. Παλαίρου και γ. Μεδεώνος, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Ξηρομέρου με έδρα τον Αστακό αποτελούμενος από τους δήμους α. Αστακού β. Φυτειών και γ. Αλυζίας, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Ναυπακτίας με έδρα τη Ναύπακτο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ναυπάκτου β. Αποδοτίας γ. Πυλλήνης δ. Πλατάνου ε. Αντιρρίου και στ. Χάλκειας, οι οποίοι καταργούνται.

5. Δήμος Αμφιλοχίας με έδρα την Αμφιλοχία αποτελούμενος από τους δήμους α. Αμφιλοχίας β. Ινάχου και γ. Μενιδίου, οι οποίοι καταργούνται.

6. Δήμος Ιεράς Πόλης Μεσολογγίου με έδρα το Μεσολόγγι αποτελούμενος από τους δήμους α. Ιεράς Πόλης Μεσολογγίου β. Οινιάδων και γ. Αιτωλικού, οι οποίοι καταργούνται.

Β. Στο δήμο Θέρμου δεν επέρχεται καμία μεταβολή. Γ. Ο Δήμος Θέρμου χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

2. ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ναυπλιέων με έδρα το Ναύπλιο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ναυπλιέων β. Νέας Τίρυνθας γ. Μιδέας και δ. Ασίνης, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Ερμιονίδας με έδρα το Κρανίδι αποτελούμενος από τους δήμους α. Ερμιόνης και β. Κρανιδίου, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Επιδαύρου με έδρα το Ασκληπιείο και ιστορική έδρα την Αρχαία Επίδαυρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ασκληπιείου και β. Επιδαύρου, οι οποίοι καταργούνται.

γράφου αυτής και από τον Κρατικό Προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων ή τους προϋπολογισμούς άλλων φορέων του δημόσιου τομέα.

Άρθρο 101

Δίκτυα δήμων και περιφερειών

1. Δύο ή περισσότεροι δήμοι ή δήμοι και περιφέρειες, με κοινά χαρακτηριστικά, μπορούν να συνιστούν δίκτυα, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 219 και 220 του Κ.Δ.Κ., με τη μορφή αστικής εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 741 του Α.Κ..

2. Τα ανωτέρω δίκτυα συνιστώνται με αποφάσεις των οικείων συμβουλίων των συμμετεχόντων Ο.Τ.Α., και λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 267 του Κ.Δ.Κ., όπως ισχύει, και το άρθρο 741 του Α.Κ..

3. Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των σκοπών του δικτύου δύνανται να συμμετέχουν σε αυτό κοινωνικοί φορείς με σκοπούς αντίστοιχους αυτών του δικτύου, καθώς και πανεπιστημιακά ή ερευνητικά ιδρύματα.

4. Με το καταστατικό τους καθορίζονται οι πόροι, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μελών, η διοίκηση τους και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και τη λειτουργία τους.

Άρθρο 102

Ιδρύματα- νομικά πρόσωπα δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται

1. Τα ιδρύματα και τα δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που έχουν συσταθεί από δήμο ή κοινότητα που συνενώνεται, περιέρχονται αυτοδικαίως στο νέο δήμο από την έναρξη λειτουργίας τους.

2. Οι δήμοι που προκύπτουν από συνένωση υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη της λειτουργίας τους στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των συνενομένων δήμων ή κοινοτήτων, ως προς τα ιδρύματα και τα δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Στα εν λόγω δικαιώματα και τις υποχρεώσεις περιλαμβάνονται και όσα προκύπτουν από συμβάσεις μίσθωσης έργου και εργασίας ορισμένου χρόνου, μέχρι τη λήξη τους.

3. Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό των δημοτικών και κοινοτικών ιδρυμάτων και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που περιέρχονται αυτοδικαίως στο νέο δήμο, καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό των αυτών ιδρυμάτων και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου με την ίδια σχέση εργασίας.

Άρθρο 103

Σύσταση - Συγχώνευση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου

1. Κάθε δήμος μπορεί να συνιστά ή να έχει:

α) Έως δύο (2) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ένα για τους τομείς αρμοδιοτήτων κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης και παιδείας και ένα για τους τομείς πολιτισμού, αθλητισμού και περιβάλλοντος, όπως αυτοί προβλέπονται στο άρθρο 75 του ν. 3463/2006, όπως ισχύει. Εάν ο δήμος διαθέτει κοινωφελή επιχείρηση τότε μπορεί να έχει έως ένα (1) νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου.

Στους δήμους με πληθυσμό άνω των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) κατοίκων, μπορεί να λειτουργούν έως δύο

(2) νομικά πρόσωπα για καθέναν από τους τομείς αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο.

β) Ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου για τη διοίκηση και διαχείριση ζώνης λιμένα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

2. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που περιέρχονται στο νέο δήμο σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο, συγχωνεύονται υποχρεωτικά σε ένα νομικό πρόσωπο για καθέναν από τους τομείς αρμοδιότητας που προβλέπονται στην περίπτωση α' της προηγούμενης παραγράφου.

Ειδικά για τις σχολικές επιτροπές, αυτές συγχωνεύονται σε δύο νομικά πρόσωπα, ένα για τις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και ένα για τις σχολικές μονάδες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στους δήμους με πληθυσμό άνω των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) κατοίκων μπορεί να συσταθούν αντίστοιχες σχολικές επιτροπές για καθεμία δημοτική κοινότητα. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη λειτουργία των σχολικών επιτροπών, την κατανομή των πιστώσεων, τον τρόπο και τη διαδικασία πραγματοποίησης, δικαιολόγησης και ελέγχου των πάσης φύσεως εσόδων και εξόδων, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ύστερα από αίτηση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, επιτρέπεται να διατηρηθούν ως αυτοτελή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου δήμων εκείνα των οποίων η δραστηριότητα από πλευράς ευρύτερης αναγνώρισης, εξειδικευμένου αντικειμένου, μακροχρόνιας απόδοσης έργου και γενικότερης καταξίωσης της προσφοράς τους δικαιολογεί την ανωτέρω διατήρηση.

Για την υποβολή του αιτήματος απαιτείται απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, στην οποία αιτιολογείται ειδικά η συνδρομή των προϋποθέσεων του προηγούμενου εδαφίου.

4. Με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών ορίζονται το όνομα, ο σκοπός, η διοίκηση, η περιουσία και οι πόροι του νομικού προσώπου που προκύπτει από τη συγχώνευση. Η πράξη αυτή μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου νομιμότητας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως από τον οικείο δήμο. Στην ίδια συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου ορίζεται το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 240 του ν. 3463/2006, όπως ισχύει. Μέχρι τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης του δημοτικού συμβουλίου παρατείνεται αυτοδικαίως η θητεία των μελών των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων που περιέρχονται στο νέο δήμο.

5. Από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, το νέο νομικό πρόσωπο που δημιουργείται, υποκαθιστά αυτοδικαίως τα νομικά πρόσωπα που συγχωνεύθηκαν σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στα οποία περιλαμβάνονται και όσα προκύπτουν από συμβάσεις έργου ή εργασίας ορισμένου χρόνου μέχρι τη λήξη τους, εξομοιούμενο με καθολικό διάδοχο. Οι εκκρεμείς δίκες, στις οποίες διάδικα μέρη είναι νομικά πρόσωπα που συγχωνεύθηκαν, συνεχίζονται αυτοδικαίως από το νέο νομικό πρόσωπο, χωρίς

να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθένα από τα νομικά πρόσωπα που συγχωνεύθηκαν.

6. Στην περιφέρεια του νέου δήμου είναι δυνατόν να λειτουργούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες, υπό μορφή παραρτημάτων των ανωτέρω νομικών προσώπων για την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων. Στις υπηρεσίες αυτές, εφόσον οι παρεχόμενες λειτουργίες είναι κοινωνικού χαρακτήρα, όπως φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων, αθλητικές ή πολιτιστικές δραστηριότητες, συγκροτούνται, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, αντίστοιχες άμισθες επιτροπές, στις οποίες συμμετέχουν τουλάχιστον δύο (2) εκπρόσωποι των χρηστών των παρεχόμενων υπηρεσιών και ο προϊστάμενος, και εάν δεν υπάρχει, ο οριζόμενος από τον πρόεδρο του Δ.Σ. του νομικού προσώπου υπάλληλος της αποκεντρωμένης υπηρεσίας, ως πρόεδρος. Οι επιτροπές αυτές εισηγούνται για την καλύτερη λειτουργία, διαπιστώνουν τυχόν προβλήματα που δημιουργούνται στη λειτουργία της υπηρεσίας και διατυπώνουν σχετικές προτάσεις στο διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου για την καλύτερη εξυπηρέτηση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορεί να εκδίδεται πρότυπος κανονισμός λειτουργίας των ως άνω νομικών προσώπων και των αποκεντρωμένων υπηρεσιών τους, ανά κατηγορία παρεχόμενων υπηρεσιών, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας.

8. Το μόνιμο προσωπικό, το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, οι νομικοί σύμβουλοι, καθώς και οι δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής, των νομικών προσώπων που συγχωνεύονται, καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό και παρέχει τις υπηρεσίες του στο νέο νομικό πρόσωπο που προκύπτει από τη συγχώνευση, με την ίδια σχέση εργασίας και έμμισθης εντολής.

9. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση της απόφασης συγχώνευσης, θεσπίζεται ο οργανισμός εσωτερικής υπηρεσίας του νομικού προσώπου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3584/2007, όπως ισχύει.

10. Το μόνιμο προσωπικό κατατάσσεται σε αντίστοιχες οργανικές θέσεις κατά κατηγορία και κλάδο, το δε προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου κατατάσσεται σε προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχης εκπαιδευτικής βαθμίδας και ειδικότητας, οι οποίες συνιστώνται στον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας του νομικού προσώπου και καταργούνται κατά την αποχώρηση του υπαλλήλου. Η κατάταξη γίνεται με απόφαση του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

11. Το προσωπικό των νομικών προσώπων μπορεί να αποσπάται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, είτε σε άλλο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου του οικείου δήμου είτε σε υπηρεσία του δήμου, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων, και χωρίς να απαιτείται υποβολή σχετικής αίτησης. Στο ανωτέρω προσωπικό μπορεί να ανατίθενται παράλληλα καθήκοντα. Η μισθοδοσία του αποσπασμένου προσωπικού βαρύνει τον φορέα υποδοχής.

12. Τα ιδρύματα δεν υπάγονται στις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 104

Σύνδεσμοι Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης που συνενώνονται

1. Ο σύνδεσμος στον οποίο συμμετέχουν δήμοι ή κοινότητες που συνενώνονται σε νέο δήμο, καταργείται αυτοδικαίως από την έναρξη λειτουργίας του νέου δήμου, αν η περιοχή της αρμοδιότητας του δήμου αυτού είναι η ίδια ή μεγαλύτερη από την εδαφική περιφέρεια του συνδέσμου. Την εκπλήρωση του σκοπού για τον οποίο είχε συσταθεί ο σύνδεσμος, αναλαμβάνει και συνεχίζει ο νέος δήμος, ο οποίος καθίσταται καθολικός διάδοχος σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία και υπεισέρχεται αυτοδικαίως σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του συνδέσμου, συμπεριλαμβανομένων και τυχόν συμβάσεων μίσθωσης έργου ή ορισμένου χρόνου μέχρι τη λήξη τους. Οι εκκρεμείς δικές συνεχίζονται από το νέο δήμο χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση.

2. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, καθώς και οι δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής του συνδέσμου μεταφέρεται αυτοδικαίως, με την ίδια σχέση εργασίας και παροχής υπηρεσιών στο νέο δήμο από την έναρξη της λειτουργίας του και κατατάσσεται σε αντίστοιχες κενές οργανικές θέσεις κατά κατηγορία και κλάδο ή σε προσωποπαγείς θέσεις του δήμου. Η απόφαση κατάταξης του προσωπικού σε κενές οργανικές θέσεις ή σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Το προσωπικό που μεταφέρεται στο δήμο μπορεί να διατηρήσει το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς, στο οποίο υπαγόταν πριν από την κατάταξή του στο νέο δήμο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 17 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006, όπως ισχύει.

4. Εντός των διοικητικών ορίων κάθε περιφέρειας και υπό την επιφύλαξη του άρθρου 206 παρ. 6 του παρόντος οι σύνδεσμοι και οι ανώνυμες εταιρείες που έχουν συσταθεί ως Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟ.Δ.Σ.Α.), συγχωνεύονται σε ενιαίο σύνδεσμο, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 6, στον οποίο συμμετέχουν υποχρεωτικά οι δήμοι όλων των διαχειριστικών ενότητων της περιφέρειας σύμφωνα και με τη διάταξη του άρθρου 30 του ν. 3536/2007. Τα οικεία δημοτικά συμβούλια, εντός δύο (2) μηνών από την έκδοση του προεδρικού διατάγματος της παρ. 6 του παρόντος και σύμφωνα με τις ρυθμίσεις αυτού ορίζουν τους εκπροσώπους τους στο διοικητικό συμβούλιο του νέου ΦΟ.Δ.Σ.Α., τη χρονική διάρκεια, την έδρα του, καθώς και τις ετήσιες εισφορές που πρέπει να καταβάλουν οι συμμετέχοντες δήμοι. Μετά τον έλεγχο νομιμότητας των σχετικών αποφάσεων εκδίδεται πράξη από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η θητεία των διοικητικών συμβουλίων των υπό συγχώνευση ΦΟ.Δ.Σ.Α. παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι τη συγκρότηση του διοικητικού συμβουλίου του νέου ΦΟ.Δ.Σ.Α..

5. Από τη δημοσίευση της ανωτέρω πράξης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ο νέος σύνδεσμος που δημιουργείται καθίσταται καθολικός διάδοχος σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία των συνδέσμων που συγχωνεύονται και υπεισέρχεται, αυτοδικαίως, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτών, στα εν λόγω δε δικαιώματα και υποχρεώσεις περιλαμβάνονται και όσα προκύπτουν από συμβάσεις έργου εξομοιούμενος με καθολικό

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 318

25 Φεβρουαρίου 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 15733/11148/16-12-2009 1
απόφασης του Προέδρου της Βουλής.
Καθορισμός λειτουργίας των Σχολικών Επιτροπών 2
και ρύθμιση οικονομικών θεμάτων αυτών

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Αριθμ. 1926/1334 (1)
Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 15733/11148/16-12-2009
απόφασης του Προέδρου της Βουλής.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων:

α) 63 παρ. 2 του Συντάγματος,

β) 11 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Α'),

γ) 1 και 135 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β')
όπως ισχύει,

δ) 2 παρ. 1 του Ζ΄ Ψηφίσματος της Ε' Αναθεωρητικής
Βουλής,

ε) 2 της υπ' αριθμ. 3935/14.09.1981 αποφάσεως του
Προέδρου της Βουλής (ΦΕΚ 662/Β'/23.10.1981),

2. την υπ' αριθμ. 362/23.11.1998 απόφαση του Προέδρου
της Βουλής (ΦΕΚ 56/Β'/30.01.1998),

3. την κατά τη ΡΖ' συνεδρίαση της 03.02.2005, ληφθεί-
σα ομόφωνη απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής των
Ελλήνων (ΦΕΚ 27/Α'/10.02.2005),

4. την υπ' αριθμ. 9337/7281/22.12.2005 απόφαση της
Προέδρου της Βουλής: «Καθορισμού του τρόπου χρήσης
των ατελειών σταθερής τηλεφωνίας των Βουλευτών και
Ελλήνων Ευρωβουλευτών (ΦΕΚ 1827/Β'/23.12.2005)».

5. την υπ' αριθμ. 2924/21.3.2008 απόφαση του Προέδρου
της Βουλής των Ελλήνων (ΦΕΚ 556/Β'/31.3.2008),

6. την υπ' αριθμ. 15733/11148/16.12.2009 απόφαση του Προ-
έδρου της Βουλής των Ελλήνων (ΦΕΚ 2471/Β'/18.12.2009),

7. την ανάγκη μείωσης των λειτουργικών δαπανών
της Βουλής

8. την υπ' αριθμ. 396/17.2.2011 επιστολή του ΟΤΕ προς
την Βουλή των Ελλήνων, αποφασίζουμε:

Τροποποιούμε την ως άνω υπ' αριθμ. 9337/7281/
22-12-2005 απόφαση της Προέδρου της Βουλής όπως

τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 2924/21.03.2008 και
την υπ' αριθμ. 15733/11148/16.12.2009 απόφαση του Προ-
έδρου της Βουλής, ως εξής:

Στην παράγραφο 1, η φράση:

«βαρύνει τη Βουλή με το συνολικό ποσό των έντεκα
χιλιάδων (11.000) ευρώ ετησίως για κάθε Βουλευτή ή
Ευρωβουλευτή» αντικαθίσταται με τη φράση:

«βαρύνει τη Βουλή με το συνολικό ποσό των δέκα
χιλιάδων πεντακοσίων (10.500) ευρώ ετησίως για κάθε
Βουλευτή ή Ευρωβουλευτή».

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από 01.03.2011.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της
Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 21 Φεβρουαρίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ

- Αριθμ. 8440 (2)
Καθορισμός λειτουργίας των Σχολικών Επιτροπών και
ρύθμιση οικονομικών θεμάτων αυτών.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1.- Τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 103 του ν.
3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και
της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλι-
κράτης» (ΦΕΚ 87 Α'),

2.- Τις διατάξεις του άρθρου 240 και 243 του ν.
3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτή-
των» (ΦΕΚ 114 Α'),

3.- Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομο-
θεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα,
που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005
(ΦΕΚ 98 Α'),

4.- Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης
αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού
Προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Λειτουργία Σχολικών Επιτροπών

1. Στη διοίκηση των Σχολικών Επιτροπών που προ-

κίπτουν από την συγχώνευση κατά τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν. 3852/2010 και αποτελούμενη από 5 έως 15 μέλη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 240 του ΚΔΚ, ορίζονται οπωσδήποτε:

- Τουλάχιστον δύο διευθυντές, εκ των πέντε αρχαιότερων, των σχολικών μονάδων, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αντίστοιχα.

- Τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος της αντίστοιχης ένωσης γονέων, και στην περίπτωση που δεν υπάρχει ένωση γονέων, ένας εκπρόσωπος των υφιστάμενων συλλόγων γονέων, κατά προτεραιότητα μεγέθους σχολικής μονάδας.

- Τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος των μαθητικών κοινοτήτων για τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κατά προτεραιότητα μεγέθους σχολικής μονάδας.

- Κατά τις συνεδριάσεις των Σχολικών Επιτροπών, όταν συζητούνται θέματα τα οποία αφορούν συγκεκριμένη σχολική μονάδα, καλείται ο οικείος διευθυντής σχολικής μονάδας, ο οποίος συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου.

2. Με απόφαση των οικείων Σχολικών Επιτροπών, σε δήμους όπου υπάρχουν πάνω από δύο σχολικές μονάδες ή σχολικά συγκροτήματα ανά βαθμίδα, λειτουργεί για κάθε σχολείο ή σχολικό συγκρότημα, «Συμβούλιο Σχολικής Κοινότητας», το οποίο αποτελείται από 3 έως 5 μέλη. Στο Συμβούλιο συμμετέχουν οπωσδήποτε ο διευθυντής σχολείου, τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος γονέων, τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος συλλόγου διδασκόντων, τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος των μαθητικών κοινοτήτων για τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Το Συμβούλιο διαπιστώνει τις ανάγκες και τα προβλήματα που δημιουργούνται στη λειτουργία των σχολείων και διατυπώνει σχετικές προτάσεις στην οικεία Σχολική Επιτροπή για την καλύτερη στήριξη της λειτουργίας τους.

Ο Διευθυντής που συμμετέχει στο «Συμβούλιο Σχολικής Κοινότητας» διαχειρίζεται το ποσό που τίθεται στη διάθεση του για την αντιμετώπιση λειτουργικών αναγκών των σχολικών μονάδων κατά τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 8 της παρούσας.

Άρθρο 2 Κατανομή πιστώσεων

Η κατανομή των εγκεκριμένων πιστώσεων για την κάλυψη των αναγκών των σχολικών μονάδων γίνεται με απόφαση της Σχολικής Επιτροπής λαμβάνοντας υπόψη κυρίως τον αριθμό μαθητών, τον αριθμό τμημάτων, τον αριθμό αιθουσών διδασκαλίας, τη λειτουργία γυμναστηρίων, αιθουσών πολλαπλών χρήσεων, εργαστηρίων, βιβλιοθηκών κ.λπ., την παλαιότητα των κτιρίων, καθώς και τις ειδικότερες ανάγκες των σχολικών μονάδων.

Άρθρο 3

Τρόπος και διαδικασία πραγματοποίησης, δικαιολόγησης και ελέγχου των πάσης φύσεως εσόδων και εξόδων, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

1. Οι Σχολικές Επιτροπές δεν εφαρμόζουν τις διατάξεις του Β.Δ. 17- 5/15.6.1959 (ΦΕΚ 114 Α') «Περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των δήμων και κοινοτήτων», όπως ισχύει καθώς και του Ν.Δ. 476/1974 «περί λογιστι-

κού των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου» και δεν υποχρεούνται σε σύνταξη προϋπολογισμού.

2. Ετήσια έσοδα των Σχολικών Επιτροπών είναι οι εισπράξεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους, ανεξάρτητα από το χρόνο κατά τον οποίο δημιουργήθηκε το προς είσπραξη δικαίωμα.

3. Ετήσια έξοδα των Σχολικών Επιτροπών είναι οι πληρωμές που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους, ανεξάρτητα από το χρόνο κατά τον οποίο δημιουργήθηκε η προς πληρωμή υποχρέωση.

4. Τα έσοδα των Σχολικών Επιτροπών προέρχονται:

α) Από τις επιχορηγήσεις των δήμων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 περιπτ. (α) και (β) του άρθρου 113 του Ν.1892/1990 όπως ισχύει

β) Από προσόδους της σχολικής περιουσίας.

γ) Από εκποιήσεις περιουσιακών στοιχείων.

δ) Από κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες.

ε) Από κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

5. α) Για κάθε εισπραττόμενο υπέρ των Σχολικών Επιτροπών έσοδο εκδίδεται τριπλότυπο είσπραξης (στέλεχος, απόκομμα και πρωτότυπο).

β) Η είσπραξη ενεργείται από τον πρόεδρο της σχολικής επιτροπής ή από τον εξουσιοδοτημένο με απόφαση του Δ.Σ. της επιτροπής μέλος της ή άλλο πρόσωπο.

γ) Απαγορεύεται κάθε απόξεση, διαγραφή ή προσθήκη στο στέλεχος του τριπλοτύπου.

δ) Τριπλότυπο εισπράξεως δεν εκδίδεται για αναλήψεις χρημάτων από τις καταθέσεις των Σχολικών Επιτροπών.

ε) Το τριπλότυπο εισπράξεως καταχωρίζεται αμέσως στην αριστερή σελίδα των εσόδων του βιβλίου «ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ».

6. Το τριπλότυπο εισπράξεως περιέχει τα εξής στοιχεία:

α) Τη σχολική Επιτροπή υπέρ της οποίας γίνεται η είσπραξη.

β) Αύξοντα αριθμό.

γ) Τα στοιχεία του καταβάλλοντος (όνομα, τίτλο, διεύθυνση).

δ) Το εισπραττόμενο ποσό, αριθμητικώς και ολογράφως.

ε) Το λόγο για τον οποίο γίνεται η είσπραξη.

στ) Την χρονολογία εκδόσεως.

ζ) Την υπογραφή του οργάνου της σχολικής επιτροπής που εισπράττει το ποσό και

η) Τη σφραγίδα της Σχολικής Επιτροπής.

7. α) Κάθε χρηματικό ποσό που εισπράττεται από τη σχολική επιτροπή κατατίθεται μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την είσπραξή του σε λογαριασμό τραπεζής. Η κατάθεση ενεργείται στο όνομα της Σχολικής Επιτροπής και τηρείται βιβλιάριο καταθέσεων και αναλήψεων.

β) Κάθε ανάληψη από τις καταθέσεις της Σχολικής Επιτροπής ενεργείται από τον πρόεδρο αυτών ή άλλο εξουσιοδοτημένο όργανο

8. α) Με απόφαση της Σχολικής Επιτροπής προσδιορίζεται το ποσό που τίθεται στη διάθεση κάθε διευθυντή σχολείου για την αντιμετώπιση λειτουργικών αναγκών των σχολικών μονάδων. Το ποσό αυτό κατατίθεται σε τραπεζικό λογαριασμό στο όνομα της σχολικής επιτροπής με προσθήκη του ονόματος της αντίστοιχης

σχολικής μονάδας. Ο πρόεδρος της Σχολικής Επιτροπής εξουσιοδοτεί το διευθυντή που μπορεί να αναλαμβάνει χρήματα από τον τραπεζικό λογαριασμό.

β) Για την αντιμετώπιση αμέσων δαπανών επιτρέπεται η διατήρηση από τον διευθυντή σχολείου μετρητών μέχρι 500 ευρώ. Στην περίπτωση που πρόκειται για συγκρότημα σχολείου επιτρέπεται η διατήρηση ποσού μέχρι 1.000 ευρώ.

γ) Κάθε ανάληψη από τις καταθέσεις της Σχολικής Επιτροπής ενεργείται από τον πρόεδρο αυτών ή άλλο εξουσιοδοτημένο όργανο.

9. α) Για οποιαδήποτε πληρωμή δαπάνης που ενεργείται από τον πρόεδρο της Σχολικής Επιτροπής ή εξουσιοδοτημένο πρόσωπο ή από τον Διευθυντή του σχολείου απαιτείται να υπάρχει αντίστοιχο δικαιολογητικό, όπως τιμολόγια, ή άλλο παραστατικό του ΚΒΣ.

β) Τα δικαιολογητικά δαπανών πρέπει να περιέχουν πλήρη στοιχεία προσδιορισμού του εισπράττοντος (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, επάγγελμα), την αιτιολογία πληρωμής, το καταβαλλόμενο ποσό αριθμητικώς και ολογράφως, την χρονολογία της πληρωμής και την υπογραφή του εισπράττοντος.

γ) Όταν πρόκειται για δημόσιες αρχές ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. αναγράφεται ο ακριβής τίτλος και η έδρα τους.

δ) Σε περίπτωση αδυναμίας εκδόσεως αποδείξεων από τους εισπράττοντες χρήματα, τις σχετικές αποδείξεις δαπανών του άρθρου 15 του ΚΒΣ εκδίδει ο πρόεδρος της Σχολικής Επιτροπής από μπλόκ τριπλότυπων αποδείξεων δαπάνης, στις οποίες αναγράφονται τα προβλεπόμενα από τον ΚΒΣ στοιχεία.

10. α) Κατά τη διενέργεια των πληρωμών των διαφόρων δαπανών γίνονται οι εκάστοτε νόμιμες κρατήσεις υπέρ τρίτων.

β) Η απόδοση κρατήσεων υπέρ τρίτων διενεργείται από τη Σχολική Επιτροπή μέσα στις νόμιμες προθεσμίες με απευθείας καταβολή στα ταμεία υπέρ των οποίων έγιναν οι κρατήσεις. Οι Διευθυντές γνωστοποιούν εγκαίρως στη Σχολική Επιτροπή τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εμπρόθεσμη απόδοση των κρατήσεων.

γ) Τα δικαιολογητικά αποδόσεως των κρατήσεων φυλάσσονται από την Σχολική Επιτροπή στην έδρα της, σε χώρο που έχει ορίσει ο δήμος. Τα εν λόγω δικαιολογητικά περιλαμβάνονται στον ετήσιο απολογισμό ο οποίος υποβάλλεται στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

11. α) Για τον έλεγχο της οικονομικής διαχείρισης των Σχολικών Επιτροπών τηρούνται υποχρεωτικά τα ακόλουθα βιβλία:

1. Βιβλίο «ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ» που τηρείται στη Σχολική Επιτροπή

Στην αριστερή σελίδα του βιβλίου αυτού καταχωρίζονται τα έσοδα και στη δεξιά σελίδα συγκεντρωτικά ανά σχολική μονάδα μηνιαίως τα έξοδα.

2. Κατάσταση εισπράξεων - πληρωμών που τηρείται σε κάθε σχολική μονάδα

Στο πρώτο δεκαήμερο κάθε μήνα οι διευθυντές των σχολείων αποστέλλουν στην Σχολική Επιτροπή φωτο-

τυπία της κατάστασης εισπράξεων και πληρωμών που περιλαμβάνει τις κινήσεις του προηγούμενου μήνα.

3. Βιβλίο (Μπλόκ) τριπλότυπων Αποδείξεων Εισπράξεως.

β) Το Βιβλίο εσόδων - εξόδων και το βιβλίο (Μπλόκ) τριπλότυπων Αποδείξεων Εισπράξεως αγοράζονται ή εκτυπώνονται με δαπάνες της Σχολικής Επιτροπής και θεωρούνται στην τελευταία σελίδα από τον Πρόεδρο της Σχολικής Επιτροπής. Η κατάσταση εισπράξεων και πληρωμών υπογράφεται από τον διευθυντή του σχολείου

12. α) Οι διευθυντές των σχολείων αποστέλλουν στην Σχολική Επιτροπή εντός του πρώτου 15νημέρου του Ιανουαρίου του επόμενου έτους τα πρωτότυπα των καταστάσεων εισπράξεων και πληρωμών με τα αντίστοιχα παραστατικά

β) Ο Πρόεδρος της Σχολικής Επιτροπής υποβάλλει μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου κάθε έτους στο διοικητικό συμβούλιο αντίγραφο του βιβλίου «ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ», καθώς και συνοπτικό ετήσιο πίνακα απολογισμού προηγούμενου οικονομικού έτους, μαζί με τα σχετικά δικαιολογητικά.

γ) Τα έσοδα κατά κατηγορία προέλευσης, όπως αυτά αναφέρονται στην παρ. 4 της απόφασης αυτής και τα έξοδα, κατά κατηγορίες όπως συντηρήσεις επισκευές, αμοιβές τρίτων, παροχές τρίτων, θέρμανσης, αγορές παγίων και λοιπά γενικά έξοδα.

δ) Ο ετήσιος πίνακας απολογισμού πρέπει να είναι ισοσκελισμένος, με αναγραφή του τυχόν ταμειακού υπολοίπου στο μέρος των εξόδων. Ο απολογιστικός πίνακας υπογράφεται από τον Πρόεδρο της Σχολικής Επιτροπής.

13. Το διοικητικό συμβούλιο της Σχολικής Επιτροπής με βάση το βιβλίο «ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ» και τον απολογιστικό πίνακα προβαίνει στον έλεγχο των στοιχείων της οικονομικής διαχείρισεως και αποφασίζει για την έγκρισή του με απόφαση, η οποία λαμβάνεται μέχρι το τέλος Μαρτίου. Η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολικής Επιτροπής υπόκειται στην έγκριση του οικείου δημοτικού συμβουλίου.

14. Τα χρηματικά υπόλοιπα των συγχωνευόμενων Σχολικών Επιτροπών σύμφωνα με το άρθρο 103 του Ν.3852/10 μεταφέρονται στη Σχολική Επιτροπή που προκύπτει από τη συγχώνευση.

Άρθρο 4

Υποδείγματα βιβλίων και εντύπων

Ο τύπος των βιβλίων και των εντύπων καθορίζεται στο παράρτημα της παρούσας, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της.

Άρθρο 5

Για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται ειδικώς στη παρούσα εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του Κ.Δ.Κ. (ν.3463/2006).

Άρθρο 6

Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΔΗΜΟΣ.....

ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΤΟΥΣ

ΕΣΟΔΑ		
1.	Εσοδα από επιχορηγήσεις - ΚΑΠ	
2.	Εσοδα απ προσόδους σχολικής περιουσίας	
3.	Λοιπά έσοδα	
4.	Χρηματικό υπόλοιπο προηγ. Έτους	
Σύνολα εσόδων		

ΕΞΟΔΑ		
1.	Συντηρήσεις επισκευές	
2.	Αμοιβές τρίτων	
3.	Παροχές τρίτων (ενοίκια, ρεύμα, τηλ/νίες κλπ)	
4.	Θέρμανση	
5.	Λοιπές δαπάνες (γραφική ύλη, αναλώσιμα κλπ)	
6.	Αγορές παγίων	
Σύνολα εξόδων		
Υπόλοιπο 31/12...		

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ

ΔΗΜΟΣ.....

ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

.....
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ

ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ(ευρω)
(τριπλότυπο)

Έλαβα από τ.....
.....

Εισπραχθέν ποσό (ολογράφως).....
.....

Για

Ημερομηνία20.....

Ο ΚΑΤΑΒΑΛΩΝ

Ο ΛΑΒΩΝ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 151

1 Ιουλίου 2011

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3985
ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ 2012-2015.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο μόνο

1. Εγκρίνεται το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015, το οποίο έχει ως εξής:

Το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής εκφράζει τη φιλοσοφία της μετάβασης σε πολυετείς προϋπολογισμούς και του πολυετούς προγραμματισμού των δημόσιων οικονομικών ολόκληρης της γενικής κυβέρνησης.

Πιο συγκεκριμένα, αποτυπώνει τα όρια και τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται για την περίοδο 2011-2015, ως προς τα έσοδα και τις δαπάνες όλων των υποτομέων της γενικής κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένου και του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων καθώς και του ύψους του χρέους γενικής κυβέρνησης.

Τα όρια και οι δεσμεύσεις αυτές αναλαμβάνονται σε σχέση με τους δημοσιονομικούς στόχους που έχουν τεθεί για όλη τη διάρκεια της περιόδου στο πλαίσιο της εθνικής προσπάθειας που έχει αναληφθεί για την έξοδο της χώρας από την κρίση.

Το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής παρουσιάζεται στον πίνακα 3.6.

Πίνακας 3.6 Μεσοπρόθεσμο πλαίσιο δημοσιονομικής στρατηγικής 2011-2015

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	Πραγμ/σεις	Πραγμ/σεις	Εκτίμηση	Εκτίμηση	Εκτίμηση	Εκτίμηση	Εκτίμηση
I. Έσοδα	50.585	54.259	57.967	60.844	62.005	63.252	64.956
1. Καθαρά έσοδα τακτικού προϋπολογισμού	48.545	51.187	54.042	56.229	57.212	59.407	61.318
α. Τακτικά έσοδα	52.307	54.383	55.592	57.668	59.058	61.280	63.596
1. Άμεσοι φόροι	21.431	20.223	20.554	21.711	22.035	22.844	23.980
2. Έμμεσοι φόροι	28.293	31.043	30.219	31.243	32.577	34.237	35.254
3. Απολήψεις από Ε.Ε.	264	320	185	148	165	174	176
4. Μη φορολογικά έσοδα	2.319	2.797	4.634	4.566	4.281	4.025	4.186
β. Μη τακτικά έσοδα	1.190	1.786	2.250	2.258	1.900	1.927	1.580
γ. Επιστροφές φόρων	4.952	4.982	3.800	3.697	3.746	3.800	3.858
2. Έσοδα ΠΔΕ	2.040	3.072	3.925	4.615	4.793	3.845	3.638
α. Εισροές ΕΣΠΑ	1.734	2.634	3.192	3.616	3.842	2.910	2.730
β. Λοιπές εισροές (περιλαμβάνεται ΟΠΕΚΕΠΕ και ΑΛΙΕΙΑ)	123	167	530	788	746	732	706
γ. Ίδια έσοδα	183	271	203	211	205	203	202
II. Δαπάνες	84.215	75.690	79.021	78.771	82.837	82.413	84.749
1. Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού	74.627	67.243	71.471	71.071	75.137	74.713	77.049
α. Πρωτογενείς δαπάνες (1+2+3+4+5+6)	58.043	51.656	52.049	50.668	51.647	50.050	50.646
1. Μισθοί και συντάξεις	24.487	22.139	21.632	20.846	20.675	20.470	20.460
2. Κοινωνική ασφάλιση & περίθαλψη (συμπ. πληρωμή για ασφαλιστικό ταμείο ΔΕΗ)	17.779	15.747	17.414	15.172	16.137	15.247	15.370
3. Λειτουργικές και άλλες δαπάνες	9.326	8.107	7.261	7.459	7.327	6.981	6.791
4. Αποδόσεις προς τρίτους	6.452	5.663	5.162	5.622	5.967	6.096	6.205
5. Μη κατανεμημένες δαπάνες	0	0	0	50	50	100	100
6. Αποθεματικό	0	0	580	1.520	1.490	1.155	1.720
β. 1. Εγγυήσεις σε γενική κυβέρνηση	484	827	1.245	1.518	1.979	1.024	1.636
2. Εγγυήσεις εκτός γενικής κυβέρνησης	100	145	224	134	211	139	67
γ. Τόκοι	12.325	13.223	16.002	16.900	19.500	22.000	23.400
δ. Πληρωμές στα νοσοκομεία για παλιές οφειλές	1.498	375	450	350	300	300	300
ε. Πληρωμές για εξοπλιστικές δαπάνες	2.175	1.017	1.500	1.500	1.500	1.200	1.000
2. ΠΔΕ	9.588	8.447	7.550	7.700	7.700	7.700	7.700
III. Έλλειμμα Κρατικού Προϋπολογισμού	-33.630	-21.431	-21.054	-17.927	-20.832	-19.161	-19.793
% ΑΕΠ	-14,3%	-9,3%	-9,3%	-7,8%	-8,8%	-7,9%	-7,9%
III.a. Πρωτογενές αποτέλεσμα	-21.305	-8.208	-5.051	-1.026	-1.332	2.839	3.607
Εθνικολογιστικές προσαρμογές κεντρικής κυβέρνησης	-528	-4.145	708	-1.371	-1.041	-678	-384
Ισοζύγιο νομικών προσώπων πλην ΔΕΚΟ*	647	878	1.235	1.151	1.259	1.433	1.767
Ισοζύγιο επαναταξινομημένων ΔΕΚΟ	-1.593	3.059	1.248	1.818	2.677	1.992	2.795
Έλλειμμα κεντρικής κυβέρνησης κατά ESA95	-35.104	-21.638	-17.862	-16.328	-17.937	-16.414	-15.615
Ισοζύγιο ΟΤΑ	27	-379	-372	345	1.041	1.681	2.169
Εθνικολογιστικές προσαρμογές ΟΤΑ	-158	-186	225	223	313	0	0
Ισοζύγιο ΟΤΑ κατά ESA95	-131	-565	-148	568	1.354	1.681	2.169
Ισοζύγιο ΟΚΑ	393	369	2.428	3.039	6.471	9.691	12.121
Εθνικολογιστικές προσαρμογές ΟΚΑ	-1.466	-2.357	-778	-150	-200	-200	-200
Ισοζύγιο ΟΚΑ κατά ESA95	-1.074	-1.988	1.650	2.889	6.271	9.491	11.921
Έλλειμμα γενικής κυβέρνησης κατά ESA95	-36.308	-24.191	-16.359	-12.871	-10.312	-5.241	-1.525
% ΑΕΠ	-15,4%	-10,5%	-7,3%	-5,6%	-4,4%	-2,2%	-0,6%
ΥΕΠ	235.017	230.173	225.400	228.400	235.500	242.900	251.900

*Συμπεριλαμβανομένου και του ΑΚΑΓΕ.

εφαρμογή των παρεμβάσεων, όπως αυτές κατανέμονται κατ' έτος, έχουν ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση των πληρωμών για τόκους σε δεδουλευμένη βάση. Η μείωση αυτή, που αθροιστικά στο σύνολο της περιόδου ανέρχεται σε 2 δισ. ευρώ, οφείλεται στη μείωση των ελλειμμάτων που θα πρέπει να χρηματοδοτηθούν και, άρα, σε μικρότερο νεισμό κατά τη διάρκεια της περιόδου. Το γεγονός αυτό, δηλαδή η δευτερογενής επίδραση των παρεμβάσεων,

**Πίνακας 3.16 Δαπάνες κρατικού προϋπολογισμού ανά φορέα 2009-2015 -σενάριο βάσης
(ποσά σε εκατ. ευρώ)**

Φορείς	2009	2010	2011 Π/Υ	2011 Εκτ.	2012	2013	2014	2015
1 Προεδρία Δημοκρατίας	5	5	5	5	5	5	5	5
Τ.Π.	5	5	5	5	5	5	5	5
ΠΔΕ	0	0	0	0	0	0	0	0
2 Βουλή των Ελλήνων	219	198	200	200	196	193	190	188
Τ.Π.	218	198	198	198	194	191	188	186
ΠΔΕ	1	0	2	2	2	2	2	2
3 Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	6.667	4.291	5.633	5.405	5.192	5.215	5.291	5.405
Τ.Π.	5.510	3.492	4.923	4.695	4.392	4.555	4.511	4.445
ΠΔΕ	1.157	799	710	710	800	660	780	960
4 Εξωτερικών	457	395	374	376	362	356	354	352
Τ.Π.	450	378	356	358	348	343	338	334
ΠΔΕ	7	17	18	18	14	13	16	18
5 Εθνικής Αμυνας	6.313	4.549	4.973	4.867	4.835	4.789	4.748	4.707
Τ.Π.	4.133	3.531	3.355	3.349	3.316	3.269	3.326	3.285
Εξοπλιστικά προγράμματα (ταμειακή βάση)	2.175	1.017	1.600	1.500	1.500	1.500	1.400	1.400
ΠΔΕ	5	1	18	18	19	20	22	22
6 Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	6.267	6.221	5.817	5.946	5.706	5.545	5.504	5.459
Τ.Π. (πλην ΟΠΑΔ)	6.187	6.204	5.742	5.871	5.631	5.470	5.419	5.369
ΠΔΕ	80	17	75	75	75	75	85	90
* Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	914	704	740	683	649	655	664	674
Τ.Π.	909	701	732	675	642	649	657	666
ΠΔΕ	5	3	8	8	7	6	7	8
7 Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων	7.480	6.988	6.863	6.757	6.684	6.664	6.630	6.455
Τ.Π.	7.131	6.683	6.283	6.177	6.054	6.114	5.990	5.925
ΠΔΕ	349	305	580	580	570	610	640	530
8 Πολιτισμού και Τουρισμού	978	726	647	646	661	651	654	653
Τ.Π.	698	599	525	524	563	556	549	543
ΠΔΕ	280	127	122	122	98	95	105	110
9 Οικονομικών (πλην Γενικών Κρατικών Δαπανών)	1.186	1.059	1.032	1.016	902	903	905	897
Τ.Π.	1.178	1.054	1.018	1.002	885	885	885	877
ΠΔΕ	8	5	14	14	17	18	20	20
10 Γενικές Κρατικές Δαπάνες	23.667	23.627	27.048	27.278	30.023	34.342	37.548	42.242
Τ.Π.	10.758	9.432	9.933	9.807	11.471	11.652	11.985	12.539
Τόκοι	12.325	13.223	15.920	16.002	16.900	20.500	24.400	28.000
Καταπτώσεις εγγυήσεων	584	972	1.196	1.469	1.652	2.190	1.163	1.703
ΠΔΕ								
11 Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	1.775	1.593	1.455	1.455	1.460	1.455	1.567	1.712
Τ.Π.	1.237	1.222	1.055	1.055	1.005	1.005	997	887
ΠΔΕ	538	371	400	400	455	450	570	825
12 Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής	652	626	644	668	680	687	510	405
Τ.Π.	330	274	224	248	245	242	239	240
ΠΔΕ	322	352	420	420	435	445	271	165
13 Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης	16.201	14.748	14.927	16.061	14.125	15.161	14.094	14.163
Τ.Π. (με ΟΠΑΔ)	15.935	14.054	14.322	15.456	13.585	14.651	13.644	13.863
ΠΔΕ	266	694	605	605	540	510	450	300
14 Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας	2.514	2.762	2.118	2.119	2.185	2.264	2.312	2.661
Τ.Π.	115	115	118	119	115	114	112	111
ΠΔΕ	2.399	2.647	2.000	2.000	2.070	2.150	2.200	2.550
15 Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων	3.854	3.257	3.059	3.121	2.963	2.911	2.774	2.668
Τ.Π.	769	755	839	901	853	823	814	808
ΠΔΕ	3.085	2.502	2.220	2.220	2.110	2.088	1.960	1.860
16 Θαλασσιών Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας	1.669	1.202	1.641	1.643	1.494	1.495	1.494	1.497
Τ.Π.	1.669	1.202	1.551	1.553	1.429	1.425	1.421	1.417
ΠΔΕ			90	90	65	70	73	80
17 Προστασίας του Πολίτη	2.371	2.173	2.022	2.004	2.007	1.984	1.960	1.937
Τ.Π.	2.309	2.148	1.944	1.926	1.934	1.906	1.881	1.857
ΠΔΕ	62	25	78	78	73	78	79	80
18 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	1.024	583	1.140	1.140	1.150	1.210	1.220	880
ΠΔΕ	1.024	583	1.140	1.140	1.150	1.210	1.220	880
ΣΥΝΟΛΟ	81.454	73.717	80.339	81.390	81.278	86.484	88.424	92.957
Πρωτογενείς δαπάνες Τ.Π	59.541	52.047	53.123	53.919	52.726	53.794	52.961	53.354
Τόκοι	12.325	13.223	15.920	16.002	16.900	20.500	24.400	28.000
Εξοπλιστικά προγράμματα (ταμειακή βάση)	2.175	1.017	1.600	1.500	1.500	1.500	1.400	1.400
Καταπτώσεις εγγυήσεων	584	972	1.196	1.469	1.652	2.190	1.163	1.703
ΠΔΕ	9.588	8.447	8.500	8.500	8.500	8.500	8.500	8.500

Πίνακας 3.17 Δαπάνες κρατικού προϋπολογισμού 2009-2015 ανά φορέα με προτεινόμενες παρεμβάσεις ΜΠΔΣ - (ποσά σε εκατ. ευρώ)

Φορείς	2009	2010	2011 Π/Υ	2011 Εκτ.	2012	2013	2014	2015
Προεδρία Δημοκρατίας	5	5	5	5	5	5	5	5

Πίνακας 3.18 Δαπάνες κρατικού προϋπολογισμού 2011-2015 ανά φορέα και κατά κατηγορία-σενάριο βάσης - (ποσά σε εκατ. ευρώ)

A/A	Φορείς	2011	2012	2013	2014	2015
	Λειτουργικές και λοιπές δαπάνες	49	47	47	46	45
	Αποδιδόμενοι πόροι	0	0	0	0	0
	ΠΔΕ	2	2	2	2	2
3	Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	5.405	5.192	5.215	5.291	5.405
	Τ.Π.	4.695	4.392	4.555	4.511	4.445
	Αποδοχές και συντάξεις	562	173	172	171	171
	Ασφάλιση - Περιθαλψη -Κοινων. Προστασία	0	0	0	0	0
	Λειτουργικές και λοιπές δαπάνες	174	157	227	213	139
	Αποδιδόμενοι πόροι	3.959	4.062	4.156	4.127	4.135
	ΠΔΕ	710	800	660	780	960
4	Εξωτερικών	375	361	355	354	351
	Τ.Π.	357	347	342	338	333
	Αποδοχές και συντάξεις	160	160	160	159	159
	Ασφάλιση - Περιθαλψη -Κοινων. Προστασία	0	0	0	0	0
	Λειτουργικές και λοιπές δαπάνες	198	188	183	178	174
	Αποδιδόμενοι πόροι	0	0	0	0	0
	ΠΔΕ	18	14	13	16	18
5	Εθνικής Άμυνας	4.867	4.835	4.789	4.748	4.707
	Τ.Π.	3.349	3.316	3.269	3.326	3.285
	Αποδοχές και συντάξεις	2.335	2.311	2.280	2.254	2.237
	Ασφάλιση - Περιθαλψη -Κοινων. Προστασία	58	58	58	57	57
	Λειτουργικές και λοιπές δαπάνες (με NATO)	957	948	931	1.015	991
	Αποδιδόμενοι πόροι	0	0	0	0	0
	Εξοπλιστικά προγράμματα (ταμειακή βάση)	1.500	1.500	1.500	1.400	1.400
	ΠΔΕ	18	19	20	22	22
6	Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	5.945	5.706	5.545	5.504	5.459
	Τ.Π.	5.870	5.631	5.470	5.419	5.369
	Αποδοχές και συντάξεις	3.028	2.957	2.895	2.844	2.793
	Ασφάλιση - Περιθαλψη -Κοινων. Προστασία (χωρίς ΟΠΑΔ)	1.917	1.867	1.817	1.817	1.817
	Λειτουργικές και λοιπές δαπάνες	468	448	448	448	448
	Αποδιδόμενοι πόροι	8	9	9	9	10
	Επιχ. νοσσοκομείων για παλαιές οφειλές	450	350	300	300	300
	ΠΔΕ	75	75	75	85	90
7	Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	683	649	655	664	674
	Τ.Π.	675	642	649	657	666
	Αποδοχές και συντάξεις	606	573	580	587	594
	Ασφάλιση - Περιθαλψη -Κοινων. Προστασία	0	0	0	0	0
	Λειτουργικές και λοιπές δαπάνες	53	53	53	53	53
	Αποδιδόμενοι πόροι	15	16	17	17	19
	ΠΔΕ	8	7	6	7	8
8	Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων	6.757	6.684	6.664	6.630	6.455
	Τ.Π.	6.177	6.114	6.054	5.990	5.925
	Αποδοχές και συντάξεις	5.435	5.380	5.326	5.263	5.201
	Ασφάλιση - Περιθαλψη -Κοινων. Προστασία	44	44	43	42	41
	Λειτουργικές και λοιπές δαπάνες	698	690	684	684	682
	Αποδιδόμενοι πόροι	0	0	0	0	0
	ΠΔΕ	580	570	610	640	530
9	Πολιτισμού και Τουρισμού	646	661	651	654	653
	Τ.Π.	524	563	556	549	543
	Αποδοχές και συντάξεις	234	233	232	232	232
	Ασφάλιση - Περιθαλψη -Κοινων. Προστασία	3	3	3	3	3
	Λειτουργικές και λοιπές δαπάνες	281	322	314	308	302
	Αποδιδόμενοι πόροι	7	6	7	7	7
	ΠΔΕ	122	98	95	105	110
10	Οικονομικών (πλην Γενικών Κρατικών Δαπανών)	1.016	902	903	905	897
	Τ.Π.	1.002	885	885	885	877
	Αποδοχές και συντάξεις	800	751	751	751	744
	Ασφάλιση - Περιθαλψη -Κοινων. Προστασία	0	0	0	0	0
	Λειτουργικές και λοιπές δαπάνες	202	134	134	134	134
	Αποδιδόμενοι πόροι	0	0	0	0	0
	ΠΔΕ	14	17	18	20	20
11	Γενικές Κρατικές Δαπάνες	27.278	30.023	34.342	37.548	42.242
	Τ.Π.	9.807	11.471	11.652	11.985	12.539
	Αποδοχές και συντάξεις	6.308	6.501	6.723	6.945	7.166
	Ασφάλιση - Περιθαλψη -Κοινων. Προστασία	247	547	547	547	547
	Λειτουργικές και λοιπές δαπάνες	2.565	2.916	2.869	2.984	3.046
	Αποδιδόμενοι πόροι	108	97	103	104	110
	Αποθεματικό	580	1.410	1.410	1.405	1.670
	Τόκοι	16.002	16.900	20.500	24.400	28.000
	Καταπτώσεις εγγυήσεων	1.469	1.652	2.190	1.163	1.703
	ΠΔΕ	0	0	0	0	0
12	Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	1.455	1.460	1.455	1.567	1.712
	Τ.Π.	1.055	1.005	1.005	997	887
	Αποδοχές και συντάξεις	109	108	109	109	109
	Ασφάλιση - Περιθαλψη -Κοινων. Προστασία	0	0	0	0	0
	Λειτουργικές και λοιπές δαπάνες	878	896	897	888	778
	Αποδιδόμενοι πόροι	68	0	0	0	0
	ΠΔΕ	400	455	450	570	825
13	Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής	668	680	637	510	405
	Τ.Π.	248	245	242	239	240

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ &
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΤΟΠ. ΑΥΤΟΔ/ΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΡΓ. & ΛΕΙΤ. ΟΤΑ
Τμήμα Νομικών Προσώπων
Ιδρυμάτων & Επιχειρήσεων ΟΤΑ
Πληροφορίες: Γ. Κατσίκια
Τηλέφωνο: 210-3744329
Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΟΤΑ
Τμήμα Οικονομικής Διοίκησης ΟΤΑ
Πληροφορίες: Κ. Ζαφειρίου
Τηλέφωνο: 210-3744837
Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 27
Ταχ. Κώδικας: 10183-ΑΘΗΝΑ

Αθήνα, 24 Φεβρουαρίου 2011
Αριθμ. Πρωτ.: 8440

ΘΕΜΑ: Καθορισμός λειτουργίας των Σχολικών Επιτροπών και ρύθμιση οικονομικών θεμάτων αυτών

ΑΠΟΦΑΣΗ
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

- 1.- Τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 103 του ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87 Α'),
- 2.- Τις διατάξεις του άρθρου 240 και 243 του ν.3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (ΦΕΚ 114 Α'),

- 3.- Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98 Α΄),
- 4.- Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Άρθρο 1

Λειτουργία Σχολικών Επιτροπών

1. Στη διοίκηση των Σχολικών Επιτροπών που προκύπτουν από την συγχώνευση κατά τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν. 3852/2010 και αποτελούμενη από 5 έως 15 μέλη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 240 του ΚΔΚ, ορίζονται οπωσδήποτε:
 - Τουλάχιστον δύο διευθυντές, εκ των πέντε αρχαιότερων, των σχολικών μονάδων, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αντίστοιχα.
 - Τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος της αντίστοιχης ένωσης γονέων, και στην περίπτωση που δεν υπάρχει ένωση γονέων, ένας εκπρόσωπος των υφιστάμενων συλλόγων γονέων, κατά προτεραιότητα μεγέθους σχολικής μονάδας.
 - Τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος των μαθητικών κοινοτήτων για τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κατά προτεραιότητα μεγέθους σχολικής μονάδας.
 - Κατά τις συνεδριάσεις των Σχολικών Επιτροπών, όταν συζητούνται θέματα τα οποία αφορούν συγκεκριμένη σχολική μονάδα, καλείται ο οικείος διευθυντής σχολικής μονάδας, ο οποίος συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου.
2. Με απόφαση των οικείων Σχολικών Επιτροπών, σε δήμους όπου υπάρχουν πάνω από δύο σχολικές μονάδες ή σχολικά συγκροτήματα ανά βαθμίδα, λειτουργεί για κάθε σχολείο ή σχολικό συγκρότημα, «Συμβούλιο Σχολικής Κοινότητας», το οποίο αποτελείται από 3 έως 5 μέλη. Στο Συμβούλιο συμμετέχουν οπωσδήποτε ο διευθυντής σχολείου, τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος γονέων, τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος συλλόγου διδασκόντων, τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος των μαθητικών κοινοτήτων για τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Το Συμβούλιο διαπιστώνει τις ανάγκες και τα προβλήματα που δημιουργούνται στη λειτουργία των σχολείων και διατυπώνει σχετικές προτάσεις στην οικεία Σχολική Επιτροπή για την καλύτερη στήριξη της λειτουργίας τους.

Ο Διευθυντής που συμμετέχει στο «Συμβούλιο Σχολικής Κοινότητας» διαχειρίζεται το ποσό που τίθεται στη διάθεση του για την αντιμετώπιση λειτουργικών αναγκών των σχολικών μονάδων κατά τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 8 της παρούσας.

Άρθρο 2

Κατανομή πιστώσεων

Η κατανομή των εγκεκριμένων πιστώσεων για την κάλυψη των αναγκών των σχολικών μονάδων γίνεται με απόφαση της Σχολικής Επιτροπής λαμβάνοντας υπόψη κυρίως τον αριθμό μαθητών, τον αριθμό τμημάτων, τον αριθμό αιθουσών διδασκαλίας, τη λειτουργία γυμναστηρίων, αιθουσών πολλαπλών χρήσεων, εργαστηρίων, βιβλιοθηκών κ.λ.π., την παλαιότητα των κτιρίων, καθώς και τις ειδικότερες ανάγκες των σχολικών μονάδων.

Άρθρο 3

Τρόπος και διαδικασία πραγματοποίησης, δικαιολόγησης και ελέγχου των πάσης φύσεως εσόδων και εξόδων, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

1. Οι Σχολικές Επιτροπές δεν εφαρμόζουν τις διατάξεις του Β.Δ. 17- 5/15.6.1959 (ΦΕΚ 114 Α') «Περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των δήμων και κοινοτήτων», όπως ισχύει καθώς και του Ν.Δ. 476/1974 «περί λογιστικού των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου» και δεν υποχρεούνται σε σύνταξη προϋπολογισμού.
2. Ετήσια έσοδα των Σχολικών Επιτροπών είναι οι εισπράξεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους, ανεξάρτητα από το χρόνο κατά τον οποίο δημιουργήθηκε το προς είσπραξη δικαίωμα.
3. Ετήσια έξοδα των Σχολικών Επιτροπών είναι οι πληρωμές που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους, ανεξάρτητα από το χρόνο κατά τον οποίο δημιουργήθηκε η προς πληρωμή υποχρέωση.
4. Τα έσοδα των Σχολικών Επιτροπών προέρχονται:
 - α) Από τις επιχορηγήσεις των δήμων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 περιπτ. (α) και (β) του άρθρου 113 του Ν.1892/1990 όπως ισχύει
 - β) Από προσόδους της σχολικής περιουσίας.
 - γ) Από εκποιήσεις περιουσιακών στοιχείων.
 - δ) Από κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες.
 - ε) Από κάθε άλλη νόμιμη πηγή.
5.
 - α) Για κάθε εισπραττόμενο υπέρ των Σχολικών Επιτροπών έσοδο εκδίδεται τριπλότυπο είσπραξης (στέλεχος, απόκομμα και πρωτότυπο).
 - β) Η είσπραξη ενεργείται από τον πρόεδρο της σχολικής επιτροπής ή από τον εξουσιοδοτημένο με απόφαση του Δ.Σ. της επιτροπής μέλος της ή άλλο πρόσωπο.
 - γ) Απαγορεύεται κάθε απόξεση, διαγραφή ή προσθήκη στο στέλεχος του τριπλοτύπου.
 - δ) Τριπλότυπο είσπραξέως δεν εκδίδεται για αναλήψεις χρημάτων από τις καταθέσεις των Σχολικών Επιτροπών.

- ε) Το τριπλότυπο εισπράξεως καταχωρίζεται αμέσως στην αριστερή σελίδα των εσόδων του βιβλίου «ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ».
6. Το τριπλότυπο εισπράξεως περιέχει τα εξής στοιχεία:
- α) Τη σχολική Επιτροπή υπέρ της οποίας γίνεται η εισπραξη.
 - β) Αύξοντα αριθμό.
 - γ) Τα στοιχεία του καταβάλλοντος (όνομα, τίτλο, διεύθυνση).
 - δ) Το εισπραττόμενο ποσό, αριθμητικώς και ολογράφως.
 - ε) Το λόγο για τον οποίο γίνεται η εισπραξη.
 - στ) Την χρονολογία εκδόσεως.
 - ζ) Την υπογραφή του οργάνου της σχολικής επιτροπής που εισπράττει το ποσό και
 - η) Τη σφραγίδα της Σχολικής Επιτροπής.
7. α) Κάθε χρηματικό ποσό που εισπράττεται από τη σχολική επιτροπή κατατίθεται μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την εισπραχή του σε λογαριασμό τραπεζής. Η κατάθεση ενεργείται στο όνομα της Σχολικής Επιτροπής και τηρείται βιβλιάριο καταθέσεων και αναλήψεων.
- β) Κάθε ανάληψη από τις καταθέσεις της Σχολικής Επιτροπής ενεργείται από τον πρόεδρο αυτών ή άλλο εξουσιοδοτημένο όργανο
8. α) Με απόφαση της Σχολικής Επιτροπής προσδιορίζεται το ποσό που τίθεται στη διάθεση κάθε διευθυντή σχολείου για την αντιμετώπιση λειτουργικών αναγκών των σχολικών μονάδων. Το ποσό αυτό κατατίθεται σε τραπεζικό λογαριασμό στο όνομα της σχολικής επιτροπής με προσθήκη του ονόματος της αντίστοιχης σχολικής μονάδας. Ο πρόεδρος της Σχολικής Επιτροπής εξουσιοδοτεί το διευθυντή που μπορεί να αναλαμβάνει χρήματα από τον τραπεζικό λογαριασμό.
- β) Για την αντιμετώπιση αμέσων δαπανών επιτρέπεται η διατήρηση από τον διευθυντή σχολείου μετρητών μέχρι 500 ευρώ. Στην περίπτωση που πρόκειται για συγκρότημα σχολείου επιτρέπεται η διατήρηση ποσού μέχρι 1.000 ευρώ.
- γ) Κάθε ανάληψη από τις καταθέσεις της Σχολικής Επιτροπής ενεργείται από τον πρόεδρο αυτών ή άλλο εξουσιοδοτημένο όργανο.
9. α) Για οποιαδήποτε πληρωμή δαπάνης που ενεργείται από τον πρόεδρο της Σχολικής Επιτροπής ή εξουσιοδοτημένο πρόσωπο ή από τον Διευθυντή του σχολείου απαιτείται να υπάρχει αντίστοιχο δικαιολογητικό, όπως τιμολόγια, ή άλλο παραστατικό του ΚΒΣ.
- β) Τα δικαιολογητικά δαπανών πρέπει να περιέχουν πλήρη στοιχεία προσδιορισμού του εισπράττοντος (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, επάγγελμα), την αιτιολογία πληρωμής, το καταβαλλόμενο ποσό αριθμητικώς και ολογράφως, την χρονολογία της πληρωμής και την υπογραφή του εισπράττοντος.
- γ) Όταν πρόκειται για δημόσιες αρχές ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. αναγράφεται ο ακριβής τίτλος και η έδρα τους.

δ) Σε περίπτωση αδυναμίας εκδόσεως αποδείξεων από τους εισπράττοντες χρήματα, τις σχετικές αποδείξεις δαπανών του άρθρου 15 του ΚΒΣ εκδίδει ο πρόεδρος της Σχολικής Επιτροπής από μπλόκ τριπλότυπων αποδείξεων δαπάνης, στις οποίες αναγράφονται τα προβλεπόμενα από τον ΚΒΣ στοιχεία.

10. α) Κατά τη διενέργεια των πληρωμών των διαφόρων δαπανών γίνονται οι εκάστοτε νόμιμες κρατήσεις υπέρ τρίτων.

β) Η απόδοση κρατήσεων υπέρ τρίτων διενεργείται από τη Σχολική Επιτροπή μέσα στις νόμιμες προθεσμίες με απευθείας καταβολή στα ταμεία υπέρ των οποίων έγιναν οι κρατήσεις. Οι Διευθυντές γνωστοποιούν εγκαίρως στη Σχολική Επιτροπή τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εμπρόθεσμη απόδοση των κρατήσεων.

γ) Τα δικαιολογητικά αποδόσεως των κρατήσεων φυλάσσονται από την Σχολική Επιτροπή στην έδρα της, σε χώρο που έχει ορίσει ο δήμος. Τα εν λόγω δικαιολογητικά περιλαμβάνονται στον ετήσιο απολογισμό ο οποίος υποβάλλεται στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

11. α) Για τον έλεγχο της οικονομικής διαχείρισης των Σχολικών Επιτροπών τηρούνται υποχρεωτικά τα ακόλουθα βιβλία:

1. Βιβλίο «ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ» που τηρείται στη Σχολική Επιτροπή

Στην αριστερή σελίδα του βιβλίου αυτού καταχωρίζονται τα έσοδα και στη δεξιά σελίδα συγκεντρωτικά ανά σχολική μονάδα μηνιαίως τα έξοδα.

2. Κατάσταση εισπράξεων - πληρωμών που τηρείται σε κάθε σχολική μονάδα

Στο πρώτο δεκαήμερο κάθε μήνα οι διευθυντές των σχολείων αποστέλλουν στην Σχολική Επιτροπή φωτοτυπία της κατάστασης εισπράξεων και πληρωμών που περιλαμβάνει τις κινήσεις του προηγούμενου μήνα.

3. Βιβλίο (Μπλόκ) τριπλότυπων Αποδείξεων Εισπράξεως.

β) Το Βιβλίο εσόδων - εξόδων και το βιβλίο (Μπλόκ) τριπλότυπων Αποδείξεων Εισπράξεως αγοράζονται ή εκτυπώνονται με δαπάνες της Σχολικής Επιτροπής και θεωρούνται στην τελευταία σελίδα από τον Πρόεδρο της Σχολικής Επιτροπής. Η κατάσταση εισπράξεων και πληρωμών υπογράφεται από τον διευθυντή του σχολείου

12. α) Οι διευθυντές των σχολείων αποστέλλουν στην Σχολική Επιτροπή εντός του πρώτου 15νημέρου του Ιανουαρίου του επόμενου έτους τα πρωτότυπα των καταστάσεων εισπράξεων και πληρωμών με τα αντίστοιχα παραστατικά

β) Ο Πρόεδρος της Σχολικής Επιτροπής υποβάλλει μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου κάθε έτους στο διοικητικό συμβούλιο αντίγραφο του βιβλίου «ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ», καθώς και συνοπτικό ετήσιο πίνακα απολογισμού προηγούμενου οικονομικού έτους, μαζί με τα σχετικά δικαιολογητικά.

- γ) Τα έσοδα κατά κατηγορία προέλευσης, όπως αυτά αναφέρονται στην παρ. 4 της απόφασης αυτής και τα έξοδα, κατά κατηγορίες όπως συντηρήσεις επισκευές, αμοιβές τρίτων, παροχές τρίτων, θέρμανσης, αγορές παγίων και λοιπά γενικά έξοδα.
- δ) Ο ετήσιος πίνακας απολογισμού πρέπει να είναι ισοσκελισμένος, με αναγραφή του τυχόν ταμειακού υπολοίπου στο μέρος των εξόδων. Ο απολογιστικός πίνακας υπογράφεται από τον Πρόεδρο της Σχολικής Επιτροπής.
13. Το διοικητικό συμβούλιο της Σχολικής Επιτροπής με βάση το βιβλίο «ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ» και τον απολογιστικό πίνακα προβαίνει στον έλεγχο των στοιχείων της οικονομικής διαχείρισεως και αποφασίζει για την έγκρισή του με απόφαση, η οποία λαμβάνεται μέχρι το τέλος Μαρτίου. Η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολικής Επιτροπής υπόκειται στην έγκριση του οικείου δημοτικού συμβουλίου.
14. Τα χρηματικά υπόλοιπα των συγχωνευόμενων Σχολικών Επιτροπών σύμφωνα με το άρθρο 103 του Ν.3852/10 μεταφέρονται στη Σχολική Επιτροπή που προκύπτει από τη συγχώνευση.

Άρθρο 4

Υποδείγματα βιβλίων και εντύπων

Ο τύπος των βιβλίων και των εντύπων καθορίζεται στο παράρτημα της παρούσας, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της.

Άρθρο 5

Για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται ειδικώς στη παρούσα εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του Κ.Δ.Κ. (ν.3463/2006).

Άρθρο 6

Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Υπουργός Εσωτερικών,

Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Γιάννης Ραγκούσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ
& ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ
Α/Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝ. ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΟΙΚ.ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΡΙΑ: ΓΑΛΑΝΗ ΠΑΝΑΓΟΥΛΑ
Τηλέφωνο: 2105225039 Fax: 2105239701
Β/Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝ.ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΟΙΚ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΡΙΑ: ΣΦΗΚΑ ΕΛΕΝΗ ΜΑΡΙΑ
Τηλέφωνο :2105227657 Fax :2105249989
Ταχ. Δ/ση : Κολωνού 2
Ταχ. Κώδικας : 104 37 - Αθήνα

ΕΞΛΙΠΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα 3 -10-2012
Αρ.Πρωτ: 5641

ΠΡΟΣ
Τους αποδέκτες του
ΠΙΝΑΚΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ
ΥΠΟΨΗ κ.ΔΗΜΑΡΧΟΥ

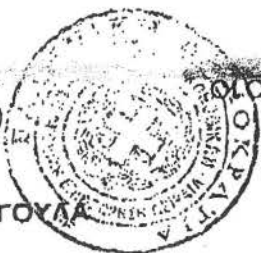
ΘΕΜΑ: « ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ»

Στα πλαίσια διενεργούμενης προκαταρκτικής έρευνας με βάσει την υπ αρ. ΑΒΜ ΕΙΣ.Π.Ε.24/20-12-2011 Εισαγγελική παραγγελία παρακαλούμε να μας αποστείλετε άμεσα:

- 1) Αντίγραφα των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου με τις οποίες κατανεμήθηκαν οι πιστώσεις που αναλογούν στο Δήμό σας με βάσει τις υπ αρ.Υ.Α.6947/8-2-2011,Υ.Α.19493/19-4-2011,Υ.Α 39014/1-9-2011,Υ.Α.47855/16-11-2011 του ΥΠ.ΕΣ, στις πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες Σχολικές Επιτροπές για κάλυψη λειτουργικών εξόδων των σχολικών μονάδων, για το έτος 2011.
- 2) Αντίγραφα των Χρηματικών Ενταλμάτων Πληρωμών με τα οποία εκταμιεύθηκαν οι αντίστοιχες πιστώσεις στις Σχολικές Επιτροπές καθώς και αντίγραφα των αντίστοιχων τριπλοτύπων εισπραξης που εκδόθηκαν από τις Σχολικές Επιτροπές.
- 3) Τα πλήρη στοιχεία του προέδρου των Σχολικών Επιτροπών που υπάγονται στην αρμοδιότητά σας.

Επίσης σας γνωρίζουμε ότι σύμφωνα με το άρθρο του 2 παρ.6 του ν.2343/95 οι Οικονομικοί Επιθεωρητές, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, έχουν πρόσβαση σε κάθε πληροφορία η στοιχείο που αφορά ή είναι χρήσιμο για την άσκηση του έργου ή της αποστολής τους, μη υποκειμένοι στους περιορισμούς της νομοθεσίας, περί φορολογικού, τραπεζικού χρηματοπιστηριακού και επιχειρηματικού απαρρητου, υποχρεούμενοι όμως στην τήρηση των διατάξεων περί εχεμύθειας του άρθρου 72 του Υπαλληλικού Κώδικα.

ΓΑΛΑΝΗ ΠΑΝΑΓΟΥΛΑ

ΣΦΗΚΑ ΕΛΕΝΗ-ΜΑΡΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ
& ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ
Α)Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝ. ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΟΙΚ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΡΙΑ: ΓΑΛΑΝΗ ΠΑΝΑΓΟΥΛΑ
Τηλέφωνο:2105225039 Fax:2105239701
Β)Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝ.ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΟΙΚ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΡΙΑ :ΣΦΗΚΑ ΕΛΕΝΗ ΜΑΡΙΑ
Τηλέφωνο 2105227657 Fax : 2105249989
Ταχ. Δ/ση . Κολωνού 2
Ταχ. Κώδικας : 104 37 - Αθήνα

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΝ

ΑΘΗΝΑ 4 -10-2012
Αρ. Πρωτ: 5642

ΠΡΟΣ:
Τους αποδέκτες του
ΠΙΝΑΚΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ
ΥΠΟΨΗ κ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΣΧΟΛΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΘΕΜΑ: « ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ»

Στα πλαίσια διενεργούμενης προκαταρκτικής έρευνας με βάσει την υπ αριθ. ΑΒΜ ΕΙΣ.Π.Ε. 24/20-12-2011/29-6-2012 Εισαγγελική παραγγελία παρακαλούμε να μας αποστείλετε άμεσα:

- 1) Αντίγραφα των τριπλοτύπων εισπραξης της σχολικής επιτροπής με τα οποία εισπράξετε τις επιχορηγήσεις από τον Δήμο σας για κάλυψη λειτουργικών εξόδων των σχολικών μονάδων σας για το έτος 2011.
- 2) Αντίγραφα των βιβλιαρίων καταθέσεων και αναλήψεων των Σχολικών Επιτροπών που προκύπτουν από τη συγχώνευση κατά τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν.3852/2010, καθώς και αντίγραφα των βιβλιαρίων καταθέσεων και αναλήψεων των Σχολικών Επιτροπών που συγχωνεύθηκαν.
- 3) Τις αποφάσεις της Σχολικής Επιτροπής με τις οποίες προσδιορίζεται το ποσό που τίθεται στη διάθεση κάθε διευθυντή σχολείου για την αντιμετώπιση λειτουργικών αναγκών των σχολικών μονάδων.

Επίσης σας γνωρίζουμε ότι σύμφωνα με το άρθρο του 2 παρ.6 του ν.2343/1995 οι Οικονομικοί Επιθεωρητές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους έχουν πρόσβαση σε κάθε πληροφορία η στοιχείο που αφορά ή είναι χρήσιμο για την άσκηση του έργου ή της αποστολής τους ,μη υποκειμένοι στους περιορισμούς της νομοθεσίας ,περί φορολογικού ,τραπεζικού χρηματιστηριακού και επιχειρηματικού απορρήτου, υποχρεούμενοι όμως στην τήρηση των διατάξεων περί εχεμύθειας του άρθρου 72 του Υιγαλληλικού Κώδικα.

ΓΑΛΑΝΗ ΠΑΝΑΓΟΥΛΑ ΣΦΗΚΑ ΕΛΕΝΗ-ΜΑΡΙΑ

